

ДУМА®

ЛЕВИЯТ ВЕСТНИК

Закриват
губеци
ЖП ЛИНИИ

Стр. 5

50ст.
ПЕТЪК 1 МАЙ 2009
ГОДИНА 19 БРОЙ 98 (5308)

www.duma.bg

Игнат Раденков:

Не трябваше
да отменят
„Герой на труда“

Световният
рисувач Светлин

Томов
подкрепи
ГЕРБ

▶ 9

▶ 22

▶ 3

Първи май

ИВЕЛИН НИКОЛОВ

От протеста до празника - много различна може да бъде днешната дата.

Тръгнала от недоволството на нищетата и стигнала до тържествените манифестации.

Днес ние празнуваме в градината, сред цветята на парка и бюстовете на възрожденците.

Освен усмихнатото слънце на пролетта има още една спойка на бунта на пария с на здравицата на веселюка. На тази дата, заедно, за да покажат силата си, винаги се събират все хора на труда.

Не съм и чувал дори 1 май да е отбелязван от рентиери и реститути. Те го хулят. Те се кланят на имотите си. Защото от тях печелят, за да живуркат. А живуркат..., за да печелят.

Ние, социалистите, се прекланяме пред труда. Защото живеем от труда си. Защото живеем, за да оставим следа след себе си. За да творим днешния ден. За да създадем доброто бъдеще. Не само за нас и за децата си, а и за всички около нас. Това е нашето верую.

Отделяме пролетния ден и празнуваме гордостта си, че творим света с ума и ръцете си. Все сме недоволни и протестираме срещу неправди и лъжи. Все искаме повече добруване и мир. И справедливост. Честит празник!

ЕВРОЛИСТАТА НА БСП ГОТОВА НА 9 МАЙ

31% от българите ще гласуват на изборите за ЕП, сочи проучване

Листата с кандидат-депутати за Европарламент на Коалиция за България трябва да е готова на 9 май, Деня на Европа. Това прогнозира вчера левият евродепутат Кристиан Вигенин. По думите му окончателните листи са се забавили, защото в БСП са взели решение пара-

лелно да номинират и кандидатите за национален парламент. По негово мнение в листата ще има баланс, познати лица и млади хора.

Според проучване на "Евробарометър", представено вчера, 31% от българите са решили категорично, че ще гласуват за евродепутати.

Тези, които твърдо няма да пуснат бюлетина, са 15 на сто от анкетиранияте. Изследването е правено през януари и февруари, още преди началото на предизборната кампания, и затова процентите могат да се променят, коментира темата Михаил Христов от инфор-

мационния офис на ЕП в София. Кристиан Вигенин смята, че избирателната активност у нас няма да е по-ниска от средната за ЕС. У нас 79 на сто от негласуващите обясняват решението си с факта, че от техния глас нищо не зависи.

Стр. 2

СНИМКА ПРЕСФОТОБЪТА

Международният фолклорен фестивал "Врачанска пролет" бе открит снощи във Враца. В четвъртото издание на феста участват състави от Италия, Гърция, Македония, Русия, Украйна и България

ДУМА
18
5

СНИМКА БЛАГОВЕСТА ЦВЕТКОВА

Нетрадиционен протест с валс спретнаха пред Министерския съвет млади еколози, част от "Стоящият протест в подкрепа на НАТУРА 2000"

Евролистата на БСП готова на 9 май

31% от българите ще гласуват на изборите за ЕП, сочи проучване

Листата с кандидат-депутати за Европарламент на Коалиция за България трябва да е готова на 9 май, Деня на Европа. Това прогнозира вчера левият евродепутат Кристиан Вигенин. Той коментира, че забавянето с крайното решение за листата не е заради някаква партийна "драма", а защото на "Позитано" 20 паралелно номинират и кандидатите за национален парламент. По негово мнение в листата ще има баланс, познати лица и млади хора. Кристиан

Вигенин смята също, че предстоящата предизборна кампания трябва да обяснява на хората, че всеки техен глас е от значение, както и че е важно кои точно ще са избраните депутати и с каква политика отиват в ЕП.

Вигенин коментира резултатите от проучване на "Евробарометър" за нагласите у нас към вота за Европейски парламент. Българите, които твърдо са решили да гласуват на 7 юни, са 31 процента. 15 на сто пък категорично са заявили, че няма да участват във вота за евродепутати, сочи изследването. Михаил Христов от Информационния офис на ЕП в София обясни, че резултатите са близки до средните за ЕС. Но добави, че проучванията са от средата на януари и средата на февруари, тоест от период, в който все още предизборната кампания не е започнала и цифрите могат да се променят. Кристиан Вигенин е оптимист, че избирателната активност у нас ще е около, а вероятно и над средната за ЕС. Според проучването 32 процента от

анкетираният знаят, че изборите за Европарламент ще са през 2009 г., а само една част от тях могат да посочат, че ще са през месец юни. Вигенин откри в изследването, че България е сред страните, при които най-решаващо за избор за кандидат за ЕП е какви са неговите възгледи по отношение на националните въпроси - 57 процента, докато средната цифра за ЕС на този въпрос е 35 процента. Като тревожен резултат той посочи, че България е страната, в която най-висок процент от негласуващите коментират, че гласът им няма да промени нищо - 79 процента. Същият резултат по думите му е постигнат само в Австрия. Според Вигенин ситуацията в българския политически живот и общото разочарование от политиката имат своето значение. Изследването на "Евробарометър" показва още, че 57% от българите силно се вълнуват от темата безработица. Икономическият растеж е посочен на второ място от 52% от анкетираният, трети са инфлацията и покупателната способност.

ГЕРБ дава на прокуратурата кризисния щаб

Кризисният щаб за боклука в София да бъде проверен от прокуратурата, поиска вчера Лорета Радева, член на ГЕРБ и председател на комисията по екология в Столичния общински съвет. На редовното заседание на СОС тя обясни, че щабът, създаден от правителството, "притеснява" ГЕРБ, защото конейнерите за смет се вдигали по няколко пъти на ден и защото не било ясно от кои пера в бюджетта на държавата се взимат парите за мобилизираните фирми. Хората на Бойко Борисов дори размишлявали над въпроса "дали София не трябва да бъде спасявана от действията на този щаб". Прокуратурата, според Радева, трябвало да провери и намерението на правителството да се затвори депото в Суходол и да се изгради нова площадка за депониране на отпадъци в София.

София с нощен транспорт, но платен

Идеята за безплатни нощни автобуси в София скарта общинските съветници вчера. Предложението бе внесено от зам.-кмета по транспорта Александър Цветков. Той искаше за три месеца експериментално да се пуснат линии на градския транспорт, които да возят софиянци без пари от 00.00 до 05.00 часа през нощта. Съвет-

ниците от СДС обаче скочиха срещу идеята, твърдейки, че навсякъде в Европа, където има нощен транспорт, той е дори по-скъп от дневния. В крайна сметка съветниците решиха от днес, 1 май, да има нощни автобуси, но те да се движат на цената на билетчето за останалата част от денонощието - 1 лв.

ОЩЕ ПО ТЕМАТА

Турция и Армения - по пътя на диалога

ИНА МИХАЙЛОВА

Диалогът е най-правилният подход за разрешаване на двустранни въпроси, включително и тези, касаещи общата история на Турция и Армения, се казва в полученото в редакцията на ДУМА писмо от посланика на Турция у нас Н.П. Мехмет Гюджюк. Поводът за него са две статии във вестника, свързани със събитията в Османската империя от 1915 г. и арменския геноцид. Най-правилната оценка за спорните периоди от историята би могла да се даде от проучванията на историките, базирани на обективни и научни критерии, пише дипломатът. Той припомня, че водена от тази позиция, Турция е направила предложение историците да проучат периода, касаещ общата история на турския и арменския народ.

В последните години

ВОЙНАТА НА ПЪТЯ

Четирима изгоряха живи на магистрала „Тракия“

Четирима души изгоряха като живи факли при зверска катастрофа на магистрала "Тракия" вчера. "Пежо 206" с пловдивска регистрация се е блъснало с висока скорост във "Волво" и при удара се е взривило. И четиримата пътници в пехото са загинали на място, две жени и малко дете от волвото са откарани в болница. Причините са жестокия инцидент се изясняват. Не бе ясна и самоличността за загиналите, защото телата им са били силно овъглени. От МВР-Пловдив съобщиха, че се извършва оглед на мястото на трагедията, наложило се пожарна кола да гаси възпламенилото се "Пежо". Движението по магистрала "Тракия" бе затворено повече от час в участъка на катастрофата.

Президент

Президентът Георги Първанов ще участва на 4 май от 10.00 ч. в резиденция "Бояна" в откриването на международна конференция на тема "Опазването на културното наследство и културното многообразие - своеобразен отговор на глобализацията", събщи прессекретариатът на държавния глава. Форумът, който е под егидата на президента, е организиран от Постоянното представителство на България в ЮНЕСКО, Националната комисия за ЮНЕСКО и Министерството на културата и е част от културна визита в България на членове на Изпълнителния съвет на ЮНЕСКО.

По повод Деня на храбростта и празника на Българската армия президентът и върховен главнокомандващ на въоръжените сили Георги Първанов ще присъства на тържествения водосвет на бойните знамена на пл. "Св. Александър Невски". Президентът ще поднесе венец на паметника на Незнайния воин, съобщиха от прессекретариата на "Дондуков" 2. На площад "Александър Батенберг" президентът и върховен главнокомандващ Георги Първанов ще приеме военния парад на представителните части на Българската армия по повод празника.

Народно събрание

Председателят на Народното събрание Георги Пирински ще участва на 1 и 2 май в честванията

по повод на 133-ата годишнина от Априлското въстание, събщи пресцентърът на парламента. Днес в 20.30 ч. Георги Пирински ще присъства на националния митинг-заря на площад "20 април" в Панагюрище. Той ще поздрави почетните роти от Българската армия, ще приеме рапорта на командващия зарята и ще произнесе слово по повод на историческото събитие. На 2 май от 11.00 ч. председателят на парламента ще участва в поклонението пред паметника в местността Оборище. След тържествен молебен-водосвет пред паметника ще бъдат поднесени венци и цветя. По традиция ще бъде връчена наградата "Оборище", учредена от Сдружението на възрожденските градове в България. В рамките на посещенията си в Панагюрище Георги Пирински ще се срещне с ръководството на общината, се посочва в съобщението.

Лесотехническият вуз намалява таксите

За пръв път от въвеждането на таксите за студенти вуз намалява вноската - Лесотехническият университет е намалил плащанията от обучаващите се такси по свое желание. Това стана ясно вчера, след като МС утвърди бройките за прием във вуз тази година и държавните студентски такси.

За кандидатстване ще се плаща 15 и 50 лв. - ръст на парите със 7 лв. Средно с 8,35% се вдигат таксите за обучение на студентите. Средно за редовна форма сумите се вдигат с 42 лв., за задочна - с 34 лв. В изкуствата таксата се вдига с 94 лв. за редовните студенти и с 58 лв. за задочните. Медиците ще плащат със 76 лв. повече от т.г. За останалите направления ръстът е 35-40 лв.

С 6000 (10%) се увеличава бройката за прием във вузовете спрямо тазгодишната - общо 66 178 са местата, утвърдени от МС. За тази учебна година незаети са останали 1499 бройки във вузовете в страната, съобщиха от МОН. Най-много са увеличени местата в направленията филология, математика и компютърни науки и в някои инженерни специалности.

22-ма депутати под подозрение

Разследват изтичане на информация от доклад на ДАНС за хасковския кмет Георги Иванов

МИЛЕНА НИКОЛОВА

22-ма депутати ще бъдат разпитани в столичното следствие заради изтичане на секретна информация от парламента. Всички те са имали достъп до доклада на председателя на ДАНС Петко Сертов относно разследването на хасковския кмет Георги Иванов. Това обявя сензационно от парламентарната трибуна вчера от името на партията "Ред, законност, справедливост" Димитър Абаджиев. Той подчерта, че от РЗС смятат, че са изчезнали записи от видеокамерите в секретното деловодство на парламента. Скандалът е на път да стане още по-голям, защото най-вероятно разпитът на толкова много депутати е заради съмнения за изчезнали записи от скритите камери в секцията. Абаджиев настоя ръководството на Народното събрание и лично председателят Георги Пирински незабавно да разпореда вътрешна проверка по случая за изясняване на персоналната отговорност и пре-

даване на виновните за изтичане на класифицирана информация от парламента. Това се посочва в декларация на парламентарната група, прочетена от Димитър Абаджиев.

От разказите на депутата стана ясно, че изтичането е станало от Комисията за борба с корупцията. Народният представител от Коалиция за България Димитър Гъндев е бил разпитван в следствието във връзка с начина на запознаването му с доклада на директора на ДАНС Петко Сертов, стана ясно в НС. Пред журналисти в парламента той каза, че бил питан как се е запознал с информацията и не е ставало въпрос за записи. Гъндев обясни, че сега разбира за изчезнал запис от секретната секция и добави, че по думите му е несериозно твърдението, че от секретната секция на парламента липсва видеозапис. Депутатът бе категоричен, че докато е бил в секретната секция на парламента, не си е водил записки и добави, че не знае кой от депутатите си е

водил записки.

Гъндев беше набеден неофициално от колеги, че бил изнесъл информация за хасковския кмет, който беше разследван за вземане на подкуп в особено голям размер. Самият той отрече да е помагал на въпросния кмет Георги Иванов. Народният представител от ДСБ Атанас Атанасов от ДСБ коментира, че информацията на Димитър Абаджиев звучала

несериозно. Ръководството на Народното събрание и неговата администрация разгледаха вчера поставените от РЗС проблеми и откри множество неточности в изнесената информация. От НС обясниха, че става дума за сигнал на парламентарната комисия за борба с корупцията до прокуратурата по повод изтичане на данни към медия, а не за издирване на персонално отговорни лица.

Бойко Великов: Сезирахме прокуратурата

Комисията за борба с корупцията е сезирала прокуратурата за публикуване на поверителна информация. Това съобщи Бойко Великов, председател на Комисията за борба с корупцията в НС. След като в комисията постъпи информация от ДАНС и се работи по нея, в национален всекидневник излезе информация, която съответстваше на материала с гриф "поверително", уточни Великов. Според него, предвид публикацията, сезирана е Върховната касационна прокуратура, съобщи Бойко Великов. По думите му вече е образувано производство срещу неизвестен извършител и са в ход следствени действия. Проверката е по отношение на всички институции и хора, които са имали достъп до тази информация. Според него компетентните органи ще кажат дали информацията е изтекла от депутат или от служител.

Отпуснаха 13 962 500 лв. за еврото

13 962 500 лв. са осигурени за провеждането на изборите за Европейски парламент. Правителството утвърди вчера план-сметката за разходите по подготовката и произвеждането на изборите за членове на Европейския парламент от България на 7 юни 2009 г., съобщи от правителствената информационна служба. Най-голямото перо в тях е за възнагражденията на членовете на районните и секционните избирателни комисии - 4,05 млн. лв. За охраната, която ще осигурява МВР, са предвидени 3 млн. лв., а 2,94 млн. лв. са за организационно-техническата подготовка на изборите. Останалите средства от общата сума са за закупуване и изработване на необходимите изборни книжа и материали, за подготовка и отпечатване на избирателните списъци, за осигуряване на гласуването на българските граждани в чужбина.

Предизборната кампания ще се отразява от БНТ и БНР чрез клипове, хроники и диспути. Хрониките по БНТ - Канал 1 и сателитен канал ТВ България, ще струват 550 лв. минутата., а по БНР - 90 лв. минутата.

Най-много средства правителството заделни за заплати на членовете на избирателните комисии

Александър Томов подкрепи ГЕРБ

Една от възможностите на ПП "Българска социалдемократия" е свързана с широка подкрепа на ПП ГЕРБ, заяви вчера във Варна Александър Томов, лидер на партията. Ние, социалдемократите, искаме голяма национална промяна и няма да играем за собствена политическа инициатива, каза Томов. Мотото на формацията било "Опозиционност и промени". Неговите социалдемократи искали различна политика от тази, която се води в момента, освен това настоявали и за участие в промяната и да имат депутати в Народното събрание. Според бившия президент на ФК ЦСКА другата алтернатива пред Евролевицата е свързана с голяма лявоцентрична група със социално-демократическа насоченост. Социалдемократите имаха амбиция, която БСП провали. Виждаме, че левицата не може да управлява сама, а когато управлява с ДПС, резултатът

е такъв, какъвто го виждаме - корупция и лошо управление, посочи социалдемократът. По думите му за осъществяване на амбициозния проект под името "БСД - Евролевица" ще се приютят още 4 или 5 сродни формации, които ще бъдат обявени на 10 май в София. От 80 000 регистрирани по ДДС фирми в страната Александър Томов очаква близо 30 на сто да преустановят дейността си вследствие на кризата и неадекватните мерки от страна на управляващите. Най-малко половината от компаниите ще изпитат сериозни трудности, а най-тежко в момента е положението в машиностроенето, строителството и услугите, каза Томов. По думите му подобен тип криза се отразява крайно негативно върху социалното положение на хората. Само за една календарна година безработните според него ще нараснат над два пъти, стигайки 400 000 души

8% за коалиции в КС

МИЛА ХРИСТОВА

Искане до Конституционния съд за обявяване на противоконституционни текстове от закона за избиране на народни представители внесоха в деловодството на парламента вчера общо 70 депутати от опозицията и от управляващите. Това съобщи пред журналисти в Народното събрание Огнян Герджиков от НДСВ. Той подчерта, че парламентаристите атакуват текстовете в частта за 8% бариера за коалициите. Освен НДСВ като част от мнозинството, подпис под искането е сложил и Георги Близнашки от Коалиция за България, който и при гласуването подкрепи ветото на президента Георги Първанов срещу 8% праг. Две основни положения се атакуват в закона, обясни Герджиков. Другият текст, с който депутатите не са съгласни, е изборът на мажоритарни народни представители. По думите на Герджиков е нарушен принципът за равното пасивно избирателно право заради абсолютната неравностойност на избирателните райони. Според него има теоретична възможност датата за националния вот да бъде отложена, ако КС се произнесе преди изборите и приеме основанията на депутатите. Вариантите са много, всичко зависи кога ще се произнесе Конституционният съд, преди или след вота, и как ще погледне на основанията, каза депутатът.

ВКС ПРИЗНА МАРТИН ДИМИТРОВ

Върховният касационен съд отмени решението на Софийския градски съд, с което бе отказана регистрацията на новото ръководство на СДС с председател Мартин Димитров. ВКС разпореди друг състав на СГС да разгледа делото за регистрация отново. Според ВКС предишният състав неправилно е отказал регистрацията на ръководството на сините, визирайки проблеми по отношение на устава и прекия избор на лидери.

ПРЕДСТАВЯТ БЕЛОГРАДЧИШКИТЕ СКАЛИ В СТРАСБУРГ

Кметът на община Белградчик Емил Цанков и Александър Алексиев - зам.-кмет, ще посетят Страсбург във връзка с представянето на феномена Белградчикски скали по време на Деня на отворените врати на Европейския парламент в Страсбург. Те ще вземат участие в тематичната фотоизложба, която се открива на 3 май в Страсбург по инициатива на евродепутката Маруся Любчева за популяризиране на Белградчикските скали в номинацията на светите природни чудеса на света.

БЕЗ ВИЗИ ЗА ХОРАТА ОТ ЗАПАДНИТЕ ПОКРАЙНИНИ

Жителите на районите по българо-сръбската граница ще могат да преминават на територията на другата държава без виза, а със специално дългосрочно разрешително. Облекчението, което ще стимулира контактите между хората от двете страни на граничната бразда, е залегнало в междуправителствено споразумение със Сърбия за местния граничен трафик на общата сухопътна граница. Кабинетът одобри проекта на документ и упълномощи министъра на вътрешните работи да го подпише, съобщи от правителствената информационна служба.

ВНЕСОХА 70 ХИЛ. ПОДПИСА СРЕЩУ ИЗБИРАТЕЛНАТА СИСТЕМА

Водещият Слави Трифонов и сценаристи от "Шоуто на Слави" внесоха в Народното събрание над 70 хиляди подписа в подкрепа на искането за национален референдум за промяна на избирателната система от пропорционална към мажоритарна. След НС инициаторите се насочиха към МС и президентството. Първо ще внесем подписката тук в Народното събрание, защото България е парламентарна република, обясни сценаристът Иво Сиромахов.

Шофьорската книжка става равна на личната карта

Свидетелството за управление на автомобил ще служи и като идентификационен документ за самоличност. Досега за такъв се считаха само личните карти. Това предвиждат одобрените от правителството промени в Закона за българските документи за самоличност, предаде БГНЕС. Изискваният размер на снимките за документи вместо 25/35 мм ще е 31,5/36 мм. Основната част от измененията и допълненията отразяват изискванията на ЕС за стандарти на отличителните знаци за сигурност и биометричните данни в документите за самоличност, документите за пътуване, както и други лични документи, издавани от МВР. Технологиите на издаването на тези документи ще бъде много различна от досегашната и ще има диференциран подход при регламентирането на отделните групи.

Синдикален Първи май

ЕВА АСЕНОВА

Регионалните съвети на КНСБ в цялата страна участват в акции, с които отбелязват Международния ден на труда - 1 май. Както съобщиха от пресцентъра на конфедерацията, в Силистра ще има празничен концерт с участието на местни самодейни колективи на площад "Свобода" в центъра на града от 10.30 ч. В Русе организират шествие от центъра на града до Парка на възрожденците, а в Кюстендил ще върви работнически турнир по минифутбол. Той се провежда с подкрепата на Българска работническа федерация "Труд, спорт и здраве" и община Кюстендил. Шуменци ще направят първомайски спортен празник на ученическия стадион с минифутбол, дартс и теглене на въже. Тържествен концерт от 11.00 ч. на пл. "Георги Измирлиев", Благоевград, ще събере гражданството, а вечерта е предвиден коктейл за официалния празник на КНСБ от 19.30 ч., Синдикален клуб-кафе, пл. "Георги Измирлиев" 3.

На площад "Централен" в Пловдив започна кръводарителска акция под мотото "Нека дарим бъдеще в този ден". През целия ден тук работи подвижен кабинет за кръвосьбиране на районния център за трансфузионна хематология

МЗ разполага с 82 000 дозы тамифлу и 1 60 000 римантадин

Лечебните заведения имат готовност за допълнителни легла при повишен прием

В бюджета на МЗ са предвидени финанси за попълване на националния резерв от антивирусни средства. Лечебните заведения имат разработени планове за откриване в случай на нужда, на допълнителни легла и прием на повишен брой пациенти с грип. В инфекциозните клиники и отделения в университетските и областните болници има висококвалифицирани специалисти, които могат да оказват необходимата диагностика и лечение на тежки случаи на заболяването. Лабораторията по грип и остри респираторни заболявания към НЦЗПБ разполага с необходимата апаратура и консумативи за извършване на вирусологични изследвания. Очакваме в най-кратък срок да получим от СЗО

разработваните в момента диагностикуми за доказване на вируса. Във всички регионални инспекции за опазване и контрол на общественото здраве са създадени запаси от малки количества антивирусни препарати и лични предпазни средства. МЗ разполага с 82 000 дози тамифлу и 1 60 000 римантадин, събщи зам.-министърът на здравеопазването Емил Райнов. В страната се вземат всички мерки, които се вземат във всички европейски страни, посочи Райнов. България има Национален пандемичен план, по който епидемиолозите от Министерството на здравеопазването и от Националния център по заразни и паразитни болести работят. Български експерти участват и във всички

съществуващи работни групи и съвети в рамките на ЕС.

Вчера правителството одобри позицията и състава на българската делегация за заседание на формален Съвет на Европейския съюз по здравеопазване в Люксембург. Българската делегация е начело с министъра на здравеопазването д-р Евгений Желев. Позицията на България е, че страната ни ще продължава да следи развитието на ситуацията по отношение на новия грипен вирус и да въвежда в действие необходимите процедури съгласно решенията на Европейския съюз и Световната здравна организация (СЗО), събщи агенция "Фокус".

По разпореджанието на вице-премиера Емел Етем вчера се свика заседание на Националния пандемичен комитет, събщи от МЗ. На излизане след закритото заседание в Министерство-

то на извънредните ситуации Богдан Петрунов, директор на Националния център за заразни и епидемиологични заболявания, заяви, че за момента в България няма никаква опасност. Няма случаи на нов човешки грипен вирус (свински грип) в България. Представители на отговорните институции - Министерството на здравеопазването, Министерството на земеделието и храните, националните консултанти по епидемиология и вирусология, директорът на Националния център по заразни и паразитни болести и директорът на Института по микробиология на БАН предоставиха информация за актуалната ситуация в страната и света и докладваха за предприетите и планирани противоепидемични мерки. В съответствие с постъпващата информация за разпространението на грипния вирус и препоръките на Световната здравна организация (СЗО) и Европейския център за контрол на заболяванията отговорните институции ще предприемат адекватни на ситуацията допълнителни мерки при необходимост.

Национален съвет по социалното включване

Правителството одобри създаването на Национален съвет по въпросите на социалното включване към Министерския съвет, събщи правителствената информационна служба. Кабинетът прие и Правилник за устройството и дейността на съвета. Членовете му ще обсъждат предложения за стратегически приоритети в областта на социалното включване; ще правят предложения за разработването на проекти на стратегии, програми, планове за действие и други стратегически документи в областта на социалното включване; ще дават становища по проекти на стратегически документи в областта на социалното включване; ще подпомагат сътрудничеството и консултацията с юридическите лица с нестопанска цел за формиране, провеждане и мониторинг на държавната политика по социално включване и др. Председател на съвета ще бъде министърът на труда и социалната политика, а членове - заместник-министри и ръководители на основните институции, сдружения и организации, които имат ангажименти по формулирането, изпълнението и мониторинга на политиката по социално включване. Съветът ще заседава най-малко два пъти годишно. Неговите членове ще участват в работата му лично и няма да могат да упълномощават други да ги представляват.

9 лечебни заведения за ин витро

До момента девет лечебни заведения отговарят на условията и предстои да сключат договор за работа с центъра за репродуктивна медицина и оплождане ин витро в София, събщи от пресцентъра на Министерството на здравеопазването. За изминалите 30 дни от създаването си център "Фонд за асистирания репродукция" е приел 1385 молби на пациентки. От тях 510 са обработени от звеното за подпомагане към фонда. Общественият съвет към фонда е разгледал 75 молби, повече от 90 процента от тях са одобрени за финансиране. Първите одобрени пациентки ще бъдат уведомен за това в началото на май, се посочва в съобщението.

Общественият съвет заседава веднъж седмично. Планира се всеки месец да бъдат разглеждани между 400 и 500 подадени молби.

Празнично меню и за хората от патронажа

Общо 640 килограма агнешко месо и дреболии ще бъдат приготвени в петте кухни на общинското предприятие "Социален патронаж" в столицата, каза за БТА директорът му Радослав Йорданов. До вчера след обяд ястията бяха разнесени на общо 1600-те потребители на патронажа в столицата. Възрастните хора и хората с увреждания, които са най-често потребители на услугата и получават храна от кухните в "Лозенец", "Възраждане", "Младост", "Слатина" и "Плоин", имат в менюто си няколко ястия, съобразени с традиционната храна за Гергьовден - последния от празничните дни. От "Социален патронаж" са предвидили агнешка супа и кебап за деня, а освен тях потребителите ще получат над 15 асортимента за почивните дни. Сред тях са по над килограм зеленчуци, баница, салати и месни ястия. До средата на май ще приключи подаването на документи за доставка на ново кухненско оборудване за базите на "Социален патронаж". Парите за него бяха осигурени още в края на миналата година от Специализирания общински приватизационен фонд.

Промениха наредба за храни на кърмачета

Вчера кабинетът одобри промени в Наредба за изискванията към състава, характеристиките и наименованията на храните за кърмачета и преходните храни. Новите текстове регламентират изискванията към качеството на белтъците, използвани при производството на храни за кърмачета. Допълва се приложение 3 с разпоредби за есенциалните и полусенциалните аминокиселини в майчината кърма. Разширява се списъкът на аминокиселини и други азотни съединения, които могат да се използват при производството на храни за кърмачета и преходни храни, като в него се добавят L-аргининът и неговият хидрохлорид. С новия документ се хармонизира националното законодателство с Регламент на ЕО относно изменение на Директива за храните за кърмачета и преходните храни.

Множество просяци и клошари сериозно подбиват туристическия имидж на Велико Търново. Броят на бездомниците се е увеличил през последните няколко месеца. Те прииждат отвсякъде, за да се прехранват в областния център

СНИМКА БГНЕС

Вчера пак имаше протест на работниците от "Кремиковци". Металурзите от комбината се опитаха да блокират кръстовището на бул. "Цар Освободител" и "Раковски"

Закриват губещи ЖП линии

Така НКЖИ ще се справя с последиците от кризата

Национална компания "Железопътна инфраструктура" (НКЖИ) ще прибегне към най-тежката мярка от антикризисната си програма - закриване на нерентабилни линии. Това реши правителството вчера, след като одобри доклад на транспортния министър Петър Мутафчиев с мерки за финансово стабилизиране на железниците, които търпят тежки загуби заради кризата. В началото на декември 2008 г. шефът на НКЖИ Антон Гинев заяви, че спирането на губещи линии е една от крайните мерки на дружеството за справяне със световната криза, но и едва ли ще се стигне до това. Сега дружеството ще закрие жп линии и ще замрази заплатите. Орязване на административните разходи и други мерки трябва да спестят на НКЖИ 22 млн. лв. през 2009 г., предвиждат мерките на Мутафчиев.

В списъка на нерентабилните направления за закриване попадат линиите, Калотина-Станянци, Алдомировци-Бели брег, Вакарел-Чукурово, Ясен-Черквица, Левски-Троян, Девня-Кардам, Кремиковци-Обединена-Яна-Мус, Димитровград-Подкова, Дупница-Бобов дол, Кюстендил-Гюешево, Радомир-Гюешево, Ямбол-Елхово, Самуил-Силистра. Цифрите показват, че приходите от тези направления са многократно по-ниски от направените разходи за поддръжката на пътя.

На 20 май Министерският съвет трябва да одобри закриването на 12-те линии, след което движението по тях ще бъде прекъснато. Релсите няма да се демонтират, но ще се контролират, за да не се стигне до кражбата

им за скрап, каквито случаи е имало в миналото.

Според актуализирания антикризисен план на НКЖИ, заради намалели приходи дружеството ще изпитва недостиг на 5,5 млн. лева всеки месец от 2009 г. или 70 млн. лв. по-малко за разходите му през годината. Компанията вече подготвя документите за продажба на гарите Пионер и Сердика, въпреки че за тяхната собственост има спорове. През май правителството трябва да одобри търгуването им, а през септември, след проведен конкурс, се очаква да бъде финализирана сделката.

БДЖ пуска допълнителни вагони

БДЖ ще увеличат с допълнителни вагони съставите на общо 140 влака по основните направления в страната. Това се налага, за да се осигури удобно придвижване на пътуващите по време на празничните дни, съобщиха от железниците. Около 14 650 допълнителни места във влаковете ще предоставят БДЖ по най-натоварените маршрути в страната до 7 май.

Над 90% от земеделските производители с платени субсидии

От общо близо 84 хил. земеделски производители почти на 90% са платени субсидиите, каза земеделският министър Валери Цветанов по БТВ. Общият обем на парите, които са платени от националните доплащания от европейските пари, надхвърлят вече 699 млн. лв., допълни Цветанов.

Преди два дни бяха изплатени около 100 млн. лв. на около 15 хил. земеделски производители. Остават плащанията на около 8 хил. земеделски производители, предимно от Кърджалийска област, уточни министърът. Той припомни, че националните доплащания са в размер на 211 млн. лв. и каза,

че за да стигнат тези пари до земеделските производители, е удължено работното време на ведомството по време на празниците. Ще се работи от 8 до 20 ч. във всички областни земеделски служби.

В момента тече кампанията за подаване на заявления за периода 2009-2010 г., за което срокът е до 15 май. Цветанов призова всички земеделски производители, които отговарят на посочените изисквания, да подадат документи за получаване на субсидии. До момента около 22 хил. от общо 74 хил. земеделски производители са направили това.

Вече е създадена организация, пак при удължен рабо-

тен ден, да се обезпечат пари по плащанията на редовните проекти по САПАРД въз основа на одобрените нови критерии, които вече прие Европейската комисия, допълни министърът. Има готовност за изплащане на около 20 проекта на САПАРД в близките дни.

Във връзка с проверките на ДАНС в земеделското министерство Цветанов каза, че те изглеждат като нападение. Той заяви, че няма от какво да се притеснява, защото последните заменки са извършени преди влизането в сила на закона, който ги забранява.

Министърът не е бил разпитван във връзка с тези проверки.

Слабата слънчогледова реколта вдига цената на олиото

След плавното поевтиняване на олиото се очаква повишение на цената на мазната течност заради предстоящата по-слаба слънчогледова реколта, предупредиха от Софийската стокова борса. От началото на годината цената на олиото на борсата в Ротердам пък се е повишила с 22% заради очакваната двойно по-ниска реколта от слънчоглед - 2,45 милиона тона в сравнение с близо 4,70 милиона т от миналата година. Основната причина за драстичния спад на реколтата са силно намалените площи, засети със слънчоглед.

За сметка на това брашното поевтинява заради по-ниската цена на пшеницата. Ми-

налата година тон зърно през април струваше 490 лв. за тон, а сега е наполовина - около 210 лв. за тон с ДДС, съобщиха от Софийската стокова борса. Заради повече от 50% разлика брашното се търгува между 350 и 430 лв. за тон, за разлика от миналата година по същото време, когато струваше 890 лв. за тон.

Пазара на царевица не е така динамичен. В момента тя върви на 180 долара за тон в САЩ, в Унгария се търгува за 170 долара, а в Украйна - за 133 долара на тон. В България царевицата се продава по 210 лв. за тон без ДДС при доставка на пристанище, информират от Софийската стокова борса.

Браншът иска 3 млрд. евро за туристическа реклама

Ръководството на Националния борд по туризъм (НБТ) настоява бюджетът за управление и национална туристическа реклама да е 1-1,5 на сто от приходите в туризма, които по разчети на организацията са 3 млрд. евро. Позицията беше оповестена днес в рамките на дебата "Туризмът е политика", организиран от НБТ. Браншът иска да има единна ставка от 7 на сто ДДС за всички компоненти на туристическия продукт, защото в повечето европейски държави ДДС на туристическите услуги е между 3 и 10 на сто.

Деловите среди предлагат да се разработи нов закон за туризма, който да отчита всички промени, които произтичат от членството на страната в ЕС и промяната на пазарните условия. Други предложения са да се създаде единна неправителствена организация - Национална туристическа камара със законово определени функции и правомощия и да има министерство на туризма.

Повишиха нотариалните такси

Най-масовата нотариална услуга - удостоверяване на пълномощни, декларации, заявления, скача с 2 лева и става 5 лв., гласува кабинетът. Размерът на таксата не е актуализиран повече от 10 години. Правителството одобри вчера изменение в общо три тарифи.

Таксите за извършване на констативни нотариални актове за собственост на земеделски земи, гори и земи от горския фонд стават 20 лв. За обявяване и връщане на саморъчни завещания таксата става 10 лв.

По-съществени са промените, свързани със събираните такси за извършване на удостоверявания с материален интерес (сделки с движимо и недвижимо имущество). Тези промени са свързани и със създадения от нотариусите в България собствен софтуер, който ще дава възможност за справка на територията на цялата страна. По този начин ще се избегнат популярните напоследък двойни и тройни продажби. В таблицата за удостоверяван материален интерес досегашният последен интервал над 100 000 ще бъде затворен на 500 000 лв. и ще бъде създаден още един интервал - над 500 000 лв. Нотариалната такса обаче ще бъде не повече от 7000 лв. Свидетелството за съдимост на лица, родени в чужбина и пребиваващи в България, става 5 лв., а издаването на разрешение за извършване на дейност с нестопанска цел от чужденци в България - 20 лв.

Статистиката показва, че и след увеличаването им, нотариалните такси у нас остават най-ниските в Европа.

68.33 лв./МВтч. без ДДС за парното на ТЕЦ „София”

Потребителите на топлинна енергия за битови нужди, лечебните заведения, яслата, детските градини, училищата, домовете за социални грижи за възрастни и деца, които се финансират от републиканския или общинския бюджет, ще заплащат по досега действащата цена от 68.33 лв./МВтч. без ДДС за топлинна енергия през второто тримесечие на 2009 г., съобщиха от дружеството. Всички останали потребители на топлинна енергия за стопански нужди ще заплащат пределната цена от 74.71 лв./МВтч. без ДДС, утвърдена от ДКЕВР с решение от 30.03.2009 г.

Във връзка с решението на ДКЕВР за изменение на пределната цена на топлинната енергия в столицата, влязло в сила от 1 април 2009 г., Общото събрание на "Топлофикация София" ЕАД определи цените, по които дружеството ще фактурира изразходваното количество топлинна енергия през второто тримесечие на 2009 г., съобщиха от пресцентъра на дружеството.

Инспектори погват търговските и туристическите обекти

Дежурни екипи на Комисията за защита на потребителите (КЗП) ще извършват инспекции в търговски и туристически обекти в населените места, където се очаква появата на туристи по време на празниците от 1 до 6 май. Това са курортите по Северното и Южното Черноморие, както и Банско, Пампорово и др. Ще се следи основно предоставянето на туристически услуги да става само в категоризирани обекти и да бъде обезпечено правото на потребителите да получат своевременно информация, тъй като това е един от важните елементи за информиран избор, който ще доведе до задоволяване на предварително формираните очаквания.

Освен това инспектори на КЗП ще бъдат в готовност да реагират и на сигнали на пътуващите в стра-

ната за нарушения на търговци в крайпътните заведения. Три заведения за хранене и развлечения са временно затворени, съобщиха от комисията. Причината е, че предоставят туристически услуги, без да притежават документ за категоризация или удостоверение за открита процедура по категоризиране. Същата санкция ще бъде наложена и на други туристически обекти, за които се установи, че извършват това нарушение и по време на предстоящите празници.

По време на великденските празници не е регистрирана висока активност на потребителите, но това се обяснява с по-малкото на брой почивни дни и с характера на празника, който се отбелязва традиционно в семейна атмосфера и без типичните за останалите празници подаръци.

СНИМКА ПРЕСФОТОБЕТА

По проект и със средства на община Благоевград се изграждат четири нови паркинга в междублокови пространства в кв. "Струмско" на областния град, останали неблагоприятно в продължение на десетилетия. Полагат се перфорирани плочки, след което районът ще се озелени

ПроКредит Банк пуска нови агрокредити до 500 000 лв.

ПроКредит Банк отпуска нови земеделски кредити до 500 000 лева. Средствата са осигурени от подписания по-рано този месец договор за кредитна линия между финансовата институция и "Българската банка за развитие" АД.

Кредитополучатели могат да бъдат регистрирани земеделски производители. Сумите по кредитите са между 20 000 и 500 000 лв. или равностойността им в евро или долари, като срокът на погасяване е до 18 месеца. Земеделските производители могат да използват отпуснатите кредити за оборотни средства за закупуване на семена, торове, препарати, фуражи, обработка на земя и др.

Новите агрокредити на ПроКредит Банк се предлагат при фиксирана годишна лихва от 7,5%. Таксата за отпускане е 0,7% от размера на заема, като банката не начислява такса за управление на кредита. Погасяването на заемите е съобразено с доходите на земеделските производители и тяхната сезонност. Като обезпечение на кредитите могат да се използват транспортни средства, машини и съоръжения, животни, селскостопански и жилищни сгради, земеделска земя, субсидии по схема за единно плащане на площ и схема за национално доплащане и др.

Получаваме парите за пътища по ИСПА през май

Изразходването им ще е до 2010-а, а не до 2013 г., обяви Карстен Расмусен

Парите за Националната агенция "Пътна инфраструктура" (НАПИ) по програма ИСПА може да бъдат пуснати още през май, съобщи вчера във

Варна Карстен Расмусен, зам.-ръководител на отдел България в главна дирекция "Регионална политика" на ЕК, който взе участие в четвъртото заседа-

ние на Комитета за наблюдение на оперативната програма "Регионално развитие 2007-2013 г.". Расмусен посочи, че в сумата за НАПИ ще има лека рестрикция, която е договорена между българското правителство и ЕК.

Според него средствата ще бъдат намалени с 1 милион евро. Това не е много на фона на общата сума от 115 милиона евро, коментира Расмусен. Той допълни обаче, че средствата за НАПИ трябва да бъдат изразходвани до 2010, а не до 2013 година. Расмусен коментира,

че предстоящите избори не трябва да повлияят на политиката на страната ни по усвояването на европрограмите.

Заместник-ръководителят на отдел България в главна дирекция "Регионална политика" на Европейската комисия изрази надежда, че след вот ще има приемственост и няма да има негативни последици върху работата на администрацията. Расмусен подчерта, че министър Плулчиева е създала високо ниво на доверие в европейските институции.

МИНА „МАРИШКИ БАСЕЙН“ ЕООД - в ликвидация, ДИМИТРОВГРАД

ОБЯВЯВА

ТЪРГ за продажба на недвижимо имущество при следните условия:

1. **Описание на обекта:** Имот № 000280, находящ се в землището на с. Радиово, общ. Димитровград, в местността НОВИЯ РУДНИК, с площ от 53,814 дка, с начин на трайно предназначение: „Съоръжение за добив на полезни изкопаеми“, подробно описан в тръжната документация.

2. **Начална тръжна цена:** 75 942,00 лв., стъпка на наддаване: 1500 лв.

3. **Вид на търга:** с тайно наддаване. След обявяването на допуснатите кандидати заседанието на комисията е закрито.

4. **Начин на плащане на цената:** цената се внася по банков път или в касата на дружеството в срок до 15 работни дни след провеждане на търга.

5. **Дата, място и час на провеждане на търга:** търгът ще се проведе на 21.05.2009 г. от 14.00 часа в централно управление на дружеството, находящо се на адрес: Димитровград, кв. „Марийно“, ул. „Бригадирска“ 1.

6. **Ред за получаване на тръжната документация, размер на цената и място за получаване:** тръжната документация може да се получи от деловодството на дружеството срещу представен документ за внесена парична сума от 50 лв. /петдесет/ лева. Срокът за получаване на тръжната документация е до 12.00 часа на 20.05.2009 г.

7. **Депозит за участие:** депозитът за участие в търга представлява парична сума в размер на 7000 лв., внесена в срока по т. 6, по банков път или в касата на дружеството.

8. **Условия за оглед на обектите:** оглед на обекта може да се извърши от желаещите кандидати всеки работен ден до 12.00 часа на деня преди търга в присъствието на представител на Мина „Маришки басейн“ ЕООД - в ликвидация, Димитровград, и след представяне на документ за закупена тръжна документация.

9. **Краен срок за приемане на оферти от участниците:** крайният срок за приемане на оферти по търга е 12.00 часа на 20.05.2009 г. включително. Оферти от търга се подават в деловодството на дружеството на адрес: Димитровград, кв. „Марийно“, ул. „Бригадирска“ 1, ет.4 - деловодство.

10. **Ден, място и час на повторното провеждане на търга:** повторен търг ще се проведе на 10.06.2009 г. от 14.00 часа при спазване на същите условия, като срокът за закупуване на тръжната документация и за подаване на оферти по повторния търг е до 12.00 часа на 09.06.2009 г.

Забележка: Подробна информация за продажбата на актива и за процедурата по провеждане на търга е публикувана на електронната страница на МИЕ: www.mee.government.bg

„София-БТ“ с ръст в продажбата на цигари

Ръст в производството и продажбата на цигари има „София-БТ“ АД през първото тримесечие на 2009 г., съобщиха от дружеството. В периода 1 януари - 31 март 2009 г. софийското дружество от системата „Булгартабак-Холдинг“ е произвело с 531 млн. къса цигари повече в сравнение със същия период на 2008 г. През периода са реализирани 746 млн. къса (или 11 119 хил. лева) в сравнение с 314 млн. къса (или 3649 хил. лева) през първото тримесечие на предходната година.

Повишението се дължи на ръста на количеството цигари, произведени от „София-БТ“ и реализирани на външни пазари. За първите три месеца на 2009 г. за износ са произведени 662 тона цигари при 92 тона в началото на 2008 г. От тях дружеството е реализирало 610 тона (или 9500 хил. лева), докато първото тримесечие на 2008 г. са реализирани 94 тона (или 1014 хил. лева). Това означава, че продажбите на дружеството на външни пазари са се увеличили с 549%.

Основните дестинации, за които

„София-БТ“ изнася своята продукция, са Близкият изток, Далечният изток, Балканите и част от страните от Европейския съюз.

Дружеството е създадено през 1993 г. като дъщерно акционерно дружество с държавно имущество. То е правопреемник на Цигарена фабрика-София, която е създадена през 1909 г. и има дългогодишна традиция в производството на тютюневи изделия. Водещите фамилии цигари, които се произвеждат в софийската цигарена фабрика, са „Средец“, „EVA slims“ и „ММ“.

МВФ дава рамо на бизнеса за бързото връщане на ДДС

Асоциацията на индустриалния капитал (АИКБ) в България се среща с представители на Международния валутен фонд (МВФ), за да осъществи обмен на информация относно актуалното икономическо състояние у нас. От АИКБ отново повдигна въпроса за практиките за възстановяване на ДДС у нас, като асоциацията застава твърдо зад изразената от Гюнтер Ферхойген в Европейската комисия позиция, че при настоящата криза плащанията от държава-

та към бизнеса не бива да бъдат бавени, както досега. Такива забавяния могат да доведат до фалити на иначе жизнеспособни фирми, като се цели държавите да не могат да дължат пари на бизнеса повече от 30 дни и след това да трябва да плащат наказателна лихва, плюс компенсация за претърпените разходи. На срещата асоциацията беше представена от зам.-председателя на управителния й съвет Румен Радев, а от страна на МВФ участваха Дале Харт и Алан Йенсен

от департамента за финансова политика на фонда, както и двама експерти по данъчни и данъчно-правни въпроси към МВФ. Радев аргументира и необходимостта от облекчаване и по-голяма прагматичност при режима на банковите гаранции - инструмент, който според АИКБ не функционира пълноценно в момента. От МВФ са подкрепили становището, че държавата също трябва да заплаща лихви за забавени плащания, реципрочно на санкциите по отношение на

неизрядните частни длъжници.

От отдел „Външни комуникации“ на Министерството на финансите съобщиха, че министър Пламен Орешарски не е волил разговори с МВФ за нито един от инструментите за финансиране. На официалната пресконференция на мисията на фонда в България на 22 май т.г. ръководителят й Бас Бакер също заяви, че МВФ не е получавало от българското правителство искане за споразумение с фонда.

СНИМКА ПРЕСФОТОБЕТА

Най-малко 17 души загинаха, а други 11 бяха ранени при стрелба в Азербайджанската петролна академия в Баку. Въоръжен младеж открил произволна стрелба в университета, след което се е самоубил. Смята се, че драмата е провокирана от конфликт между местни и чуждестранни студенти. Сред загиналите са граждани на Азербайджан, Турция, Сирия и други страни

Обама е доволен, но не е удовлетворен

Американският президент сподели, че предизвикателствата пред неговия екип тепърва ще се увеличават

Сто дни след началото на своето управление Барак Обама обеща на американците, че неговата администрация ще полага "постоянни и упорити" усилия за икономическо стимулиране и сигурност в САЩ.

"Можете да разчитате на постоянни и упорити усилия на тази администрация за засилване на нашия просперитет и нашата сигурност в следващите 100 дни, после след още 100 дни и всички следващи дни", заяви той на специална пресконференция. Обама оцени началото на управлението си

като добро, но добави, че това все пак е само начало. "Аз съм горд от това, което сме изпълнили, но не мога да се задоволя с него. Аз съм горд с нашия напредък, но не съм удовлетворен", се казва в откъси от изявлението му, разпространени сред пресата предварително. Той предупреди, че два милиона американци вече са без работа или без дом и ще има още уволнения и отнети жилища преди рецесията да свърши. В същото време Обама призова за търпение, докато се бори с множеството пре-

дизвикателства, като подчерта, че не може да прави чудеса. Според наблюдатели Барак Обама е наблегнал на това, доколко е успял да отдалечи САЩ от курса, поет от неговия предшественик Джордж Буш. Основната тема в своеобразния "отчет" на американския президент касае на първо място усилията на неговата администрация за извеждане на икономиката от рецесията към нейното динамично възстановяване и просперитет, което определено се свързва и с приетия само ден преди това

от Конгреса бюджет за 2010 г. в размер на 3,4 трилиона долара, което, както се очакваше, стана без подкрепата на републиканците.

Той отдели внимание и на проблемите, които трябва да решават САЩ в Афганистан и Пакистан, както и редица външнополитически въпроси, като изрази и загриженост от продължаващите поредици от атентати в Ирак, както и извечно удовлетворение, че политическата система в тази страна постепенно и трайно се възстановява и функционира.

110 долара за барел

РОССИЙСКАЯ
ГАЗЕТА

СЪВМЕСТНО
ИЗДАНИЕ С

ДУМА

Експертите смятат именно тази цена за справедлива днес

ТАТЯНА АФНАСИЕВА

Според данните от изследване на Международната енергийна агенция (МЕА) цената на барел петрол не трябва да е по-ниска от 110 долара. Именно заради това експертите смятат, че въпреки кризата петролните цени отново ще тръгнат нагоре. Засега обаче цените на петрола остават в пределите на 50 долара за барел.

Нещо повече, веднага след като бе публикуван априлският доклад на агенцията, където бе преразгледана прогнозата на световното потребление тази година и бяха дадени пониски показатели, петролът веднага поевтиня с 3,7 процента. След това цените пак тръгнаха нагоре, но прекалено бавно. Така че докато световният петролен картел продължи да игнорира всички прогнози, като за пореден път отказа да съкращава квоти

тите за добив, то прогнозата на МАЕ бе приета от пазара съвсем сериозно.

Трябва обаче да отбележим, че картелът все пак оперираше с предишните данни на агенцията, която по-рано твърдеше, че не си заслужава в близко време ОПЕК да намалява добива, тъй като това ще доведе до по-нататъшно задълбочаване на глобалната криза. При недостиг на петрол на пазара търсенето ще намалее още повече, а това от своя страна ще доведе до още по-голямо падане на цените. Агенцията определи като основна причина за намаленото потребление икономическите проблеми в Русия и САЩ.

Въпреки това експертите на агенцията упорито твърдят, че цената на петрола днес е прекалено ниска, но не изключват, че дъното на падането още не е достигнато. Откъде е тази увереност, че цената ще

расте? Отговорът на този въпрос се крие вероятно в това, че в началото на това хилядолетие на световния финансов пазар беше сформирана пирамида, за чиято основа послужиха очакванията от ръст на петролните цени.

Трябва да се подчертае, че изграждането й се основаваше на съвсем обективни процеси. Такива, като ръст на разходите, увеличеното търсене при недостиг на добиващи и производствени мощности заради недоинвестирането в отрасъла като цяло. Наливането на спекулативен капитал, който търсеше на фона на падането на курса на долара всякакво пътища за печалба, само накараха цените да растат още

и доведоха до прегриване на пазара. В резултат на това спиралата на цените се развъртя и към този сектор на пазара се устреми още по-голямо количество спекулативен капитал.

Кризата накара спекулантите да изтеглят парите си от пазара на енергоресурси. Но докато капиталите се вливаха в пазара постепенно, то изтеглянето им стана на практика моментално, което доведе до рухването му. Но спуска се поредният сапунен ба-

лон, а не самият пазар, който и до днес не може да се оправи от действията на спекулантите, играещи си с "хартиен" петрол, и да разбере какво трябва да е нивото на цената днес. Според идеята - висока, тъй като през последните 10 г. рязко намаляха резервните мощности - до един процент. При това, отбелязват експертите, това намаляване става на практика в един регион - Саудитска Арабия, която заема първо място в списъка по добив на "черно злато", а освен това разполага и с едни от най-рентабилните петролни кладенци.

Засега още не са пресметнати загубите на пазара на енергоресурси. Но че в обозримо бъдеще този факт ще доведе до поредния рязък скок не предизвиква съмнения сред никой от експертите. Намаляването на добива и съкращаване на резервни-

те мощности заради недоинвестиране в отрасъла на практика става във всички страни износителки на "черно злато", отбелязват те. Кризата и падането на световните цени само ще засилят тази тенденция. Още сега картелът бе принуден да замрази около 40 нови проекта. Резултатът ще се види в най-скоро време.

Колкото до цената от 110 долара, то след направените сметки експертите на МЕА стигнаха до извода, че ценовият максимум в средата на 2008 година от 140 долара за барел незначително надвишава нивото на икономически обосноваваната сума на разходите. Но при това, отбелязват пак те, ценовият потенциал на падането още не е изчерпан в близка перспектива. Всичко ще зависи от поведението на ОПЕК и независимите износителки на "черно злато". Ако в края на май картелът приеме на поредното си заседание решение за съкращаване на квотите, ситуацията може коренно да се промени и да даде тласък на нов ръст на цените на енергоресурсите.

ИЗРАЕЛ ПРЕДУПРЕДИ ЕС

Израел предупреди Европейския съюз да ограничи критиките си към дясното правителство на Бенямин Нетаняху. В противен случай ЕС може да загуби ролята си в мирния процес в Близкия изток, съобщи официален представител. Предупреждението било отправено в серия телефонни разговори.

ЕВАКУИРАХА АЕЦ ЗАРАДИ БОМБА

Френските власти евакуираха персонала на атомната електроцентрала в град Шинон след анонимно предупреждение за бомба. АЕЦ "Шинон" има 4 ядрени реактора от по 900 мегавата. Работниците в централата протестираха през последните месеци с искане за 5-процентно увеличение и бонус от 1500 евро.

„КРАЙСЛЕР“ ОБЯВЯВА БАНКРУТ?

Възможността за фалит остава голяма за "Крайслер", съобщи източник, запознат с преговорите за реструктуриране на изпадналия в криза автомобилния производител. С приближаването на крайния срок в четвъртък, когато компанията трябва да представи план за своето съживяване, много въпроси остават без отговор.

СНИМКА БГНЕС

Четири души загинаха, а други 10 са ранени при инцидент по време на празненствата по случай Деня на кралицата в Холандия. Автомобил се врязва в тълпата в град Апелдорн, докато кралица Беатрикс и кралското семейство преминавали по улиците на града в открит автобус

СЗО: Пандемията е неизбежна

Епидемиологичната тревога в света бе повишена до 5-а от 6 степени, случаите растат навсякъде

Световната здравна организация повиши на пета степен по шестстепенна скала нивото на тревога за пандемия от т. нар. свински грип. Пета фаза е "силен сигнал за надвиснала световна епидемия" и означава, че в поне две страни е регистрирана зараза от човек на човек. На този етап възникването на пандемия, т. е. глобална епидемия, се смята за "неминуемо", твърдят експертите. По думите на директора на СЗО Маргарет Чан правителствата на държавите по света трябва "да са подготвени за най-лошото" и да изработят екстрени планове в случай на епидемия. Тя призова фармацевтичните компании "GlaxoSmithKline" и "Roche", произвеждащи съответно противогрипните ваксини "Zanamivir" ("Relenza") и "Oseltamivir" ("Tamiflu"), към които е чувствителен вирусът, да увеличат тяхното производство.

"Към възможността от пандемия от свински грип трябва да се отнасяме сериозно заради способността му да се разпространява бързо във всички държави по света. Основният въпрос е колко тежка ще се окаже пандемията, особено в началните й етапи. Днес светът е по-подготвен да посрещне такава пандемия от всякога", завърши коментара си Чан.

Нито една област не е застрахована, застрашени са всички държави по света. Когато тревогата бъде вдигната на шеста степен, това ще означава, че пандемия-

та е факт, а според Маргарет Чан остава много малко време за подготовка. СЗО констатира, че разпространението на вируса продължава и че болестта засяга все повече хора и не се забелязва никакво забавяне. Междувременно мексиканският президент Фелипе Калдерон обяви, че дейностите и услугите, които не са от първа необходимост, ще бъдат частично преустановени между 1 и 5 май. Целта е да се ограничи разпространението на грипа, от който в страната починаха вече 176 души. Ограничението само в мексиканската столица коства на местната икономика поне 57 милиона долара дневно. Въпреки нарастващия брой заболявания в Мексико по препоръка на здравните си съветници засега американският президент Барак Обама няма намерение да затваря границата на САЩ с Мексико. Според СЗО е малко вероятно въвеждането на забрани за пътуване да намали разпространението на вируса. От организацията уверяват, че няма опасност от зараза, ако се яде добре сготвено свинско месо и препоръчват редовно миене на ръцете, за да се избегне инфекция.

Случаи на болни от свински грип са засечени вече в няколко европейски страни - Испания, Германия, Австрия, Швейцария и Великобритания. Засегнати от вируса има и в САЩ, Канада, Нова Зеландия и Израел. Първите възможни случаи бяха оповестени и в

Африка, след като министърството на здравеопазването на ЮАР съобщи, че изследват за H1N1 двама души, завърнали се наскоро от Мексико.

Бързото разпространение на свинския грип събра на извънредно заседание и здравните министри от ЕС. Освен редица превантивни мерки на срещата в Люксембург се обсъждаха и твърде крайни мерки - едно от предложенията на масата за преговори бе евентуална забрана за пътуване от ЕС към кризисните райони.

Идеята е прекалено смела, убедени са мнозина, тъй като на фона на и без това бушуващата икономическа и финансова криза туристическата и свързаната с нея индустрия е поставена пред огромни предизвикателства. Евентуално спиране на полети допълнително ще усложни ситуацията, но сред държавите от ЕС има такива, които смятат, че мярката си заслужава.

Другата тема на срещата бе за количествата лекарства и ваксини, с които разполагат отделните държави от ЕС за борба с коварния вирус. Засега няма общо европейско правило за минимални резерви ваксини и лекарства и всяка държава сама преценява своите нужди. Европейската комисия обаче намекна, че е време да се въведат поне базови изисквания към необходимите запаси от ваксини, за да бъде координирана на европейско ниво борбата с явления като свинския грип.

СНИМКА БГНЕС

Стотици полски корабостроители участваха в протест във Варшава с искане за запазване на работните им места. Полицията се принуди да използва сила и сълзотворен газ, за да разпръсне демонстрацията на синдикалистите

**СЪЗДАДОХМЕ
344 000
РАБОТНИ МЕСТА**

**ТОВА НЕ Е
ДОСТАТЪЧНО**

**ЩЕ ПРОДЪЛЖИМ
да създаваме нови**

ЗА СИЛНА ИКОНОМИКА

БСП
www.bsp.bg

Гърция пак стачкува

Генерална стачка в държавния и частния сектор на Гърция ще има днес, съобщи в електронното си издание гръцкият вестник "Навтемборики". Организатори са двата най-големи синдиката - Общата конфедерация на труда (ГСЕЕ) и Федерацията на държавните служители (АДЕДИ). За 1 май е планиран и митинг. Отделни демонстрации ще има на няколко места в столицата. Градският транспорт ще работи с прекъсвания.

НАТО изгони двама руски дипломати

НАТО разпореди експулсирането на двама руски дипломати от Брюксел. Изгонването е във връзка с шпионски скандал, включващ естонски чиновник. Смята се, че дипломатите са работели като агенти на разузнаването, според информация на в. "Файненшъл таймс". Един от експулсираните руски дипломати е син на руския посланик в ЕС Владимир Чижов. Руското външно министерство проучва обстоятелствата около експулсирането. Представители от щабквартирата на

НАТО в Брюксел отказа да коментират информацията.

През февруари бившият служител на отбраната на Естония Херман Сим бе осъден на 12,5 години затвор за шпионаж в полза на Русия и държавна измяна. Разкриването му през 2008 г. предизвика сериозни притеснения в НАТО. Настоящият шпионски скандал идва в много деликатен момент, в който Русия и НАТО се опитват да възстановят отношенията си след конфликта в Кавказ миналия август.

ИГНАТ РАДЕНКОВ: Кризата е много сериозна

От ширпотребни хотели
няма възвръщаемост,
казва известният строител

Интервю на ВЕЛИАНА ХРИСТОВА

няма ги административно-управленските правила. Зависим само от договора, от качествено изпълнение и от предаването на продукцията.

■ Но въпреки това има неща, които пречат да се работи, както ти би искал. Още преди 1989 г. ти алармираше за големите нередности, и сега си писал тревожни писма до няколко правителства.

- Проблемът е, че ние нито сме в новия пазарен обществен строй, нито сме в стария. И ето ги резултатите - вече 20 години ние затъваме и не можем да стигнем резултатите от 1989 г. Това е най-показателното. Причината е проста - парадира се, че се строи някакъв нов обществен ред, уж на пазарен принцип. Няма нищо такова. Страната ни години вече се ръководи от едни хора, наречени олигарси и мафиоти, които са обсебили целия държавен ресурс. Да се говори, че има пазар, конкуренция, търгове, обществени поръчки, това не е вярно. Казва го Игнат Раденков. Всичко се дирижира от олигарси, всичко остава показно. Имало било конкурсно начало, търгове.

Нищо подобно. Дава се всичко на "нашите хора" според предварително платения хонорар. Нашите хора - това са обръчите от фирми около партийните централи. Сменят се куфарчетата съобразно властниците, преминават от едни силни към други силни на деня, вече 20 години. Напоследък се вижда, че използват националната карта, т.нар. етнически мир, който умислено се пресилва в обществото, става доограбването на българското общество. Едва ли не ключът за етнически мир седи в джоба на Доган и когато го извади, всички козируват. Всички дават предизборни обещания, но всеки път след това обещанията се загърбват и нещата си продължават по утъпкания път. Просто каналите ще стигат вече до новите властници - които и да дойдат на власт. Все

се граби като за последно. Защо станаха заменките - кон за кокошка, защо се разпродадоха военните, общинските имоти. Хората не вярват, че олигархията ще пусне страната от мъртвата хватка.

■ Вижда се, че икономическата криза удря първо по отрасъла на строителството. Чувстваш ли това в своята работа?

- Много осезателно в самата ни практика. Това става, защото всяка криза започва със строителството - удря по жилища, цехове, заводи, складове. Друг е въпросът, че при нас дори със спечелените пари се строи не най-смисленото - не производства, а ширпотребни хотели и селища и няма да има възвръщаемост. Така че строителството е замряло и в един град като Варна, като минавам през града, не виждам движение. Колегите намаляват работата, остават по двама-трима на обект. А в строителството на една сграда участват 400 различни производства - затварят циментови заводи, производства на стъклопакети, ремаркета, повлича се цяла верига надолу. Кризата е повече от сериозна. Колкото и да се мъчим да прикриваме кризата, нищо добро не го чака българина.

■ Дълго ли очакваш да продължи това?

- Като слушам прогнозите, не може да се очаква, че в близките 3-4 години ще има някакъв сериозен обрат. А ние сме си в криза от 20 години и сега допълнителната криза ще утежни още повече положението. А може да послужи и за оправдание на мнозина.

■ Ти ли беше първият Герой на социалистическия труд, удостоен навремето с това звание?

- О не, не съм първият. Аз получих званието през 1983 г., а неговата история е много по-дълга. Аз бях някъде по средата.

■ В момента такива звания няма, това означава ли, че трудът престана да бъде ценност за обществото ни?

- Сега няма никакви отчетни периоди, в които да се види обществено-полезното, направеното, оставеното. Човек винаги очаква една оценка, за да разбере признат ли е трудът му, полезен ли е за хората. така че героиството на труда - дали на социалистическия, дали на капиталистическия, зад него стоят създадени от човека блага. Спомням си какво голямо признание беше това навремето за един много голям труд и това е така, защото нашият труд в строителството е изразен ясно - той се вижда на всяка улица. Във Варна зад него стои хотел "Черно море", стои комплексът "Фестивална", стоят 5-6 хиляди апартамента в града. Не може човек да не е удовлетворен от такова признание, пък и то е общо признание за хората, с които работя. Затова казвам, че няма "герой на социалистическия труд", има герой на труда, герой на създадените блага. Отмениха го това признание и смятам, че това е крайно неправилно. Защото остана трудът, дали сме много за обществото, а сме взели съвсем малка част от стойността на това, което сме създали. Но нека и така да е, голямото е останало за полза на хората.

■ Имаш фирма и си бизнесмен. Но си остава човек на труда, защото си все на обекта. Значи невинаги бизнесмен е мръсна дума?

- Просто се сменят обществени строее и названия, но трудът си остава труд. Променят се правилата. Аз си работя в същата насока, само че сега сме по-разкрепостени, защото зависим единствено и само от себе си,

Днес е ден на човешкото достойнство

КРИСТИАН ВИГЕНИН

Днес е 1 май. Новите български демократи го клеймяха като комунистически празник, искаха да го отменят, мразеха десетките хиляди трудещи се, които изпълваха улиците на София в първомайските шествия през 90-те години. Не знаеха, че 1 май е роден в Чикаго и всяка година бележи борбата на хората на труда за права и човешко достойнство.

Тази борба продължава и днес. Вече на друго равнище и с други средства. Европейският съюз и неговите институции се превърнаха във важен инструмент, с който трудовите хора постигат победи. В Европейския парламент има една група, която се гордее с постигнатото в изтичащия мандат - Групата на социалистите. В последните две години ние:

✓ променихме Директивата за работното време - осигурихме защита срещу дългото работно време и дадохме нови права на работниците да адаптират работното време към семейните си задължения;

✓ приехме доклад за трудовото законодателство, с който Европейският парламент поиска всяка форма на заетост да бъде съпътствана от защита на здравето и сигурността, регулиране на работното и почивното време, свобода на сдружаване и представителство, достъп до обучение и др.;

✓ приехме доклад за „гъвкавата сигурност“, с който ЕП утвърди безсрочните трудови договори като основа на системите за социална

сигурност и заклейми обидните трудови практики;

✓ изиграхме решаваща роля по Директивата за временните работници за приемане на предложението работниците на временен договор да се ползват с равно третиране от първия ден (директивата трябва да стане част от националното законодателство до 2011 г.);

✓ благодарение на нашата единодушна намеса ЕП поиска от Европейската комисия да предложи Директива за забрана на дискриминацията извън работното място по принцип религия, убеждения, увреждания, възраст;

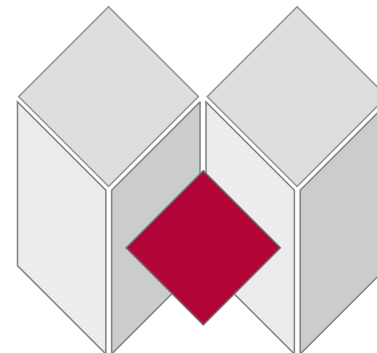
✓ в отговор на нашето решително настояване комисията предложи мерки за подобряване на законодателството за безопасността и здравето на работното място на бременните жени;

✓ работим упорито за изравняване на заплащането между мъже и жени - и днес все още в частния сектор за един и същ положен труд жените печелят между 15 и 25% по-малко от мъжете.

Знаем, че това не е достатъчно. Затова ние, европейските социалисти, искаме след изборите да се върнем като най-голямата парламентарна група в Европейския парламент, за да имаме силата да осъществим много повече, да превърнем Европейския съюз в истински социален съюз, да изградим една Нова социална Европа, в

която своето достойно място има една променена социална България.

WINSLOW PARTNERS PLC

гр.София 1330, ул. „Гюешево“ 83, БЦ Сердика,
тел. (02) 920 4112, факс (02) 920 1782.

**УДВОИХМЕ
МИНИМАЛНАТА
ПЕНСИЯ**

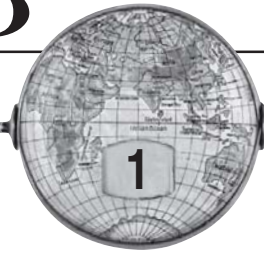
**ТОВА НЕ Е
ДОСТАТЪЧНО**

**ЩЕ ПРОДЪЛЖИМ
ДА Я УВЕЛИЧАВАМЕ**

ЗА СИЛНА ИКОНОМИКА

БСП
www.bsp.bg

Първомайска

Какво, стратегия ли?

ВЕЛИАНА ХРИСТОВА

Завършилият току-що Национален форум по проблемите на науката в рамките на "Българските дебати" даде най-сетне възможност ректори, директори на институти, преподаватели и учени официално да изразят становището си как виждат развитието на изследванията в България в съответствие с тенденциите в останалия европейски свят. Мненията и предложенията им не са изненада, понеже те ги

повтарят от месеци, че и от години, но изненадата по-скоро бе поведението на МОН, където стратегията за науката бе сътворена от тесен кръг хора около министър Даниел Вълчев и никакви "външни" възражения от професионалната общност просто нямаха значение.

Вероятно най-симпатичното, което се случи на форума, е пълното единство между хората от БАН, аграрната академия и висшите училища в мнението, че противопоставянето между тях е вредно и че заедно трябва да работят за общата за тях кауза на знанието и за страната. И второ - че стратегията трябва да бъде доработена, а не да се внася в сегашния ѝ вид за гласуване в НС. Президентът Първанов категорично подкрепи професионалната общност. Дано с това се сложи край поне на конфронтацията между академични

и вузовски структури, съзнателно и явно подклаждана от МОН.

Много са истинските стъпки, които трябва да бъдат предприети за развитие на науката, за връзката ѝ с образованието, за реалното въвеждане на научните продукти в икономиката, особено с цел справяне с все по-настъпващата криза. Впрочем липсата на антикризисни мерки за подкрепа на науката и образованието в тези условия е и един от основните недостатъци на стратегията. Цяла Европа предвижда такива мерки, понеже от тези две области зависи икономиката в бъдеще, а те разсипат ли се, възстановяване няма.

В този момент дойде новината, че бюджетните разходи в държавата се свиват на 80% от предварително предвидените със Закона за бюджета. Това означава неспасяем

удар най-вече по средните училища и по институтите на БАН, вузовете някак ще закръпят положението с парите от студентските такси. БАН и бездруго е с недостиг на бюджет - за ток и парно на лабораториите (дали стратегията на МОН не се изпълнява тайно чрез парите?). Свиване до 80% означава директно затваряне на лабораториите. Край на научните договори, край на изследванията, на партньорската проверка от ЕС, която БАН чака през юни и т.н. Освен ако учените не преместят микроскопите в МОН, където токът няма да спре...

Всякакви разговори за стратегия в този момент нямат смисъл. Или напротив - ето сега по финансовото отношение към науката ще видим какво бъдеще е отредила властта на България: на развита страна, или на балкански Бантустан.

На вярното място

Зачестиха всякакви протести пред българското Народно събрание. Пред сградата, където работят депутатите, се вика срещу всичко възможно. В последните месеци забележими са протестите заради поредица от убийства на студенти.

Вярно е, че депутатите са пряко избрани и затова може да се настоява за техния ангажимент по въпроса. Вярно е също, че и сред тях няма човек, който да не немее пред ужасяващото изстребване и себезитреждане сред младите образовани хора у нас. Но все пак сме цивилизована страна и е време гражданите да намират вярното място на своя апел към държавата. Почти няма ден, в който студенти и роднини да не обикалят на траурно шествие със снимки на загинали студенти, убити при изяснени обстоятелства. Всеки разбира мъката на тези хора, споделя тревогата от това, което става с обществото ни, но дали точно парламентът е мястото или пък Министерският съвет за тези болезнено тихи церемонии? Стана практика у нас всяка бива свада, разлюбване, размяна на реплики между компании или

завист да завършва в стила на сицилианската вендета с поне един труп. Притеснително е, че млади хора през XXI век предпочитат да решават проблемите си по този начин. И си отиват от живота все красиви и добре гледани момичета и момчета. Но в последните месеци става ясно, че в България има все повече гръмки оплаквачи - задължително публични. Дори когато роднините молят да не се политизира скръбта им, както например в случая със студента Стоян Балтов, знайни и незнайни политици намират тъкмо в нея поле за своята изява. И медиите задават тон на неприличното навирание на носа в тези драматични човешки съдби. И на човек му става и грозно, и противно от злоупотребата с човешкото нещастие.

Защо в такива моменти всички питат политиците, осъждат политиците, а не задават въпроси на онези съдии, които необезпокоявани правораздават в една посока - помилване на убийци. Повечето извършители на престъпления получават у нас условни присъди. В същите тези съдилища, където са надеждите на

МИЛЕНА НИКОЛОВА

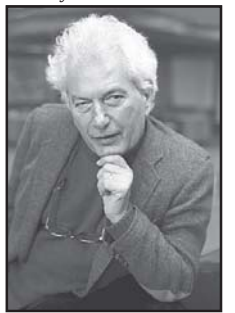

хората, че има и капка държавност, и възмездие за отнетия живот. Престъпниците масово си стоят под "домашен арест" и се разхождат на воля, докато всички живеещи около тях загубят и последна вяра в справедливостта. И тук пак възниква въпросът къде е правилното място за протеста. Дори разни там върховни и недотам върховни съдии да са назначени с политическа протекция, не бива ли те лично да усетят протестния гняв на хората от това, че те са забравили на коя страна е правото. Защо всеки недоволен отива пред парламента, а не пред мястото, където марширува конкретната необезпокоявана върховна несправедливост.

1707 - влиза в сила договор, чрез който се извършва обединението на Англия и Шотландия. След смъртта на кралица Елизабет I, която няма деца, за наследник на трона е избран шотландският крал ДЖЕЙМС IV, който става английският крал Джеймс I. Така двете държави продължават да бъдат независими една от друга със собствени закони и парламенти, но под негово управление. Това положение се запазва до 1707 г., когато под управлението на кралица Анна Англия и Шотландия официално се обединяват, а членовете на шотландския парламент се присъединяват към членовете на английския.

1851 - в Лондон се провежда първото Световно изложение, което е открито от кралица Виктория. Световно изложение или експо, е международно изложение (панаир), което символизира индустриализацията и икономическото развитие. Организира се в закрити павилиони и на открити площадки за демонстрация на новаторски технологии и достижения. Няма чисто търговски характер, но спомага за подобряването на имиджа на отделните страни и техните продукти. Първото изложение се провежда в Хайд парк, Лондон, по инициатива на принц Алберт. Главната атракция е Кристалният дворец, построен специално за изложението от метал и стъкло, дело на Йозеф Пакстоун.

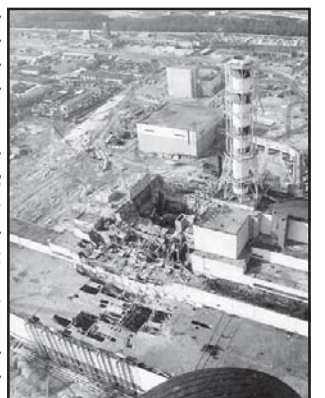
1923 - в Ню Йорк се ражда американският романист и сатирик Джоузеф ХЕЛЪР (1923-1999). Става световно известен още с издаването на първия си роман "Параграф 22". Романът е сатира за Втората световна война и описва преживяванията на един американски пилот на бомбардировач по време на войната. Литературните похвати, открити с този негов първи роман, са използвани и в другите му романи. Книгата е отчасти базирана на неговите собствени преживявания и повлиява на много творци. Други негови творби са романите "Нещо се случи", "Сега и преди", "Залезът", "Бог знае" и др. Умира в Ню Йорк на 12 декември 1999 г. от сърдечен удар.

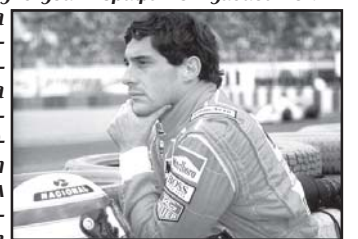
1940 - заради Втората световна война са прекратени Летните олимпийски игри през 1940 г. Дванадесетте летни олимпийски игри е трябвало да се проведат в Токио, Япония, от 21 септември до 6 октомври 1940 г., но събитието така и не започва поради избухването на Втората световна война. Игрите са преместени от Токио в Хелзинки още преди началото на войната, но след започването на военните действия олимпиадата е напълно отменена. Следващите олимпийски игри са в Лондон през 1948 г.

1948 - образувана е Северна Корея, а КИМ ИР СЕН (1912-1994) става първият ѝ президент. Заедно с Южна Корея КНДР се счита за наследница на Корейската империя, която бива окупирана от Японската империя през 1905 г. след края на Руско-японската война. След като Японската империя е победена във Втората световна война, Корейският полуостров, дотогава окупиран от японците, е поделен между СССР и САЩ по 38-мия паралел. Съветският съюз контролира северната, а САЩ - южната част. През 1948 г. е създадена Корейската народнодемократична република на север. Начело на държавата застава Ким Ир Сен, издигнал се на власт след участие в множество антияпонски марксистки групировки по времето на Втората световна война.

1986 - 5 дни след черномбилската авария Съветската информационна агенция ТАСС съобщава официално за катастрофата. ЧЕРНОБИЛСКАТА АВАРИЯ, случила се на 26 април 1986 г. в черномбилската АЕЦ в Украйна, тогава част от Съветския съюз, е най-тежката авария в историята на ядрената енергетика. Тя предизвиква облак от радиоактивни отпадъци, който преминава над част от СССР, Източна Европа и Скандинавия. Обширни райони в Украйна, Беларус и Русия са замърсени, а около 200 000 души са евакуирани от родните си места. Близко 60% от радиоактивните отпадъци падат на територията на Беларус. Строежът на централата е започнал през 1970 г. При настъпването на инцидента атомната централа разполага с 4 атомни реактора. Реакторите на централата са от тип РБМК (реактор с висока мощност канален) и използват графитен забавител.

1994 - по време на състезанието за големата награда на Италия, след катастрофа на пистата Имола загива Аертон СЕНА (1960-1994). Той е пилот от Формула 1 и е носител на три световни титли. Роден е на 21 март 1960 г. в Сао Пауло, Бразилия. През февруари 1982 г. той вече се състезава в европейския шампионат, както и в шампионата Race Petroleum. През 1983 г. се състезава в британската Формула 3 и от 21 състезания, Сена има 13 победи, 15 първи позиции и титла.

1 май

празник на труда

За по-добро бъдеще

■ УВАЖАЕМИ ЧИТАТЕЛИ,

Преди броени дни вестник ДУМА навлезе в своята 20-годишнина.

През целия си живот вестникът се стремеше не само да информира, но и да дава сила на тези, които не се примиряват с егоизма и не се задоволяват с клюката. ДУМА даваше глас на всички, които отхвърлят алчността и примирението.

Нека пожелаем на нашия вестник още много

дълъг живот. Нека му пожелаем устойчив морал и силни аргументи. Нека тези аргументи да разбиват безразличието, да стимулират доброто и да обнадеждават разколебаните.

В този ден се прекланяме не само пред Негово величество наемния труд. Прекланяме се и пред паметта на всички - от Ботев до Продев - които със словото си са воювали, за да бъде справедливостта възможна и солидарността окуражена.

Нека днес отново си припомним за мечтите и волята на всички преди нас, които, всеки в своето

време, е правил света по-добър. Нека си пожелаем нашите мечти за повече свобода, справедливост и солидарност да бъдат делници за децата ни. Нека не забравяме, че това е възможно само когато нашите сърца са чисти, нашите ръце силни и нашата съвест неподкупна.

Бъдете здрави и усмихнати! Честит празник!

НИКОЛАЙ МАЛИНОВ
Издател на в. ДУМА

МЕДИЙНИ СТРАСТИ

За Първи май - с надежда

ЕВГЕНИЙ ГИНДЕВ

Когато подготвях тази бележка, си спомних, че оригиналното наименование на празничния Първи май, дадено от учредителния конгрес на II интернационал (1889 г.), е: Ден на труда и на международната работническа солидарност. Проектът се оказва толкова актуален, навременен и резултатен, че изплашената буржоазия реши да използва своето традиционно идеологическо оръжие - да присвои празника, като елиминира от съдържанието му класовата революционна същност и му придаде благия, абстрактен, благоприличен смисъл на прослава на труда изобщо. Без значение кой се труди, за какво и за кого се труди. Така се стигна до различни мутирали названия като "Имперски ден на труда" (хитлеристка Германия) или "Ден на труда и на солидарността" (Турция, 2009 г.). Много страни в света днес го отбелязват именно по този начин.

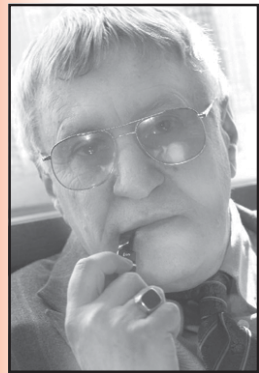
Признавам, че винаги, когато ме призовават към солидарност, изпитвам неприятни чувства. Към кого и за какво ме призовават да бъда солидарен в този ден? Солидарен с мутрите, бандитите, престъпниците, гейовете, ВИП-брадърите? С новобогаташите, на които им се виждат потурите? С корумпираните политици, квазидемократи и разложилите се консуматори от долните етажи на човешката еволюция? Благодаря, нямам желание и не искам да бъда солидарен. И ако празнувам в този ден, ще празнувам заедно с хората на наемния труд от всички страни и народи за обединяване в могъща материална сила, способна да създаде новото бъдеще на света без убийствен глобализъм и без претенденти за "нов ред". Защото "различните философи само обясняват този свят, докато основната задача е той да бъде променен".

Що се отнася до самия труд като целесъобразна дейност за усвояване на природното, не е нужно прекалено да се славослави, защото той е просто условие за човешкото съществуване, за производството и възпроизводството на самия човек - той е като природната необходимост. А как трябва да се отнасяме към тези, които не участват в трудовия процес? Според мен от тази гледна точка те са непотребни търтеи. А за да се "превърне общественото производство в единна, обширна и хармонична система на свободен кооперативен (тук му е мястото да използваме и любимата днес дума "солидарен") труд, необходими са изменения в основите на обществения строй, при които организирателите сили на обществото ще преминат в ръцете на самите производители".

В това намирам големия смисъл на светлия пролетен празник Първи май като Ден на труда и на международната работническа солидарност. По неговата мярка се отнасям и към новопръкналите се "спасители на нацията", независимо дали са от царско потекло, от покрайнините на София или са разкаляли се и неразкаляли се отломки от близкото минало.

ЗАД ФАСАДАТА

Реч и слово са различни неща...

АНДРЕЙ ПАНТЕВ

Празникът има различни измерения според манталитета, възпитанието и дори морала на различните хора. За едни това е обикновен свободен ден за екскурзии и веселби. За други е преосмисляне на причините и последствията от събитието, което празнуваме. За трети е нещо смесено като състояние и това е най-равновесният, най-разумният подход към празника.

Всички хора - от Франция до Мексико, празнуват Първи май и като веселба, и в това няма нищо еснафско. Еснафското е, ако се гледа само така на него, а най-еснафското - като се гледа с едно зле прикрито пренебрежение към хора, които вместо да си гледат адвокатлъка, стопанството, фабриката или мандрата, са тръгнали, или загинали, или пожертвани по друг начин в името на кауза. Това е еснафското. А да изпиеш малко повече, или да преядеш, не е еснафско.

Еснафското е, когато изпитваш снизхождение към онези луди глави, често пъти и глупци. Защото примерно един Ботев в Народното събрание е наричан и "вагабонтин", и то веднага след Освобождението. Това е еснафското отношение.

Не смея на твърдя, че не умеем да празнуваме. Крайностите, като напиване или говорене за него, не означава, че няма и такива среди, при които празникът не е само тържествена заря, не е само поредно бюрократично слово, не е само статия във вестник, а един поглед назад. При който, без непременно да изпаднаш в захлас, да знаеш, че е имало хора, които не са се интересували само от пазарната икономика и от възможностите за кариера, а са направили нещо, което днес се помни повече от това, което са направили писарите, бакалите, прекупвачите и bankerите.

Често пъти назидателското отношение към празниците - да си мислим за Ботев, да си мислим за Първи май, да си мислим за Девети септември, да си мислим за Десети ноември, като че ли по-скоро досажда на хората и те изпитват чувство на отрицание на това, което е направено. Достатъчно е да има едно напомняне във вестниците и една кратка реч от някого. По-точно слово, защото има разлика между реч и слово... При което все пак да погледнеш назад, към това, което е станало.

Има една ирландска поговорка, според която който гледа само в миналото, е спял, а който гледа само в бъдещето, е глупав. В това отношение можем да кажем, че тези празници ни напомнят нещо, което присъства в нашето всекидневие. Няма празник, който да не е свързан със сегашното ни състояние.

ЖИВОТОПИСИ

С-помени

ТОДОР КОРУЕВ

Първи май. По един и същ начин започваше за мен този ден петнадесетина години, ако не и повече, вече не му хващам края. Рано ранил цъфвах в Борисовата градина, както отново бе пренаречен Паркът на свободата. Има няма осем часа. Срещаш по алеите само бягащи анцузи за здраве (Физкулт-привет!), бързащи ракети

за кортовете или кучкари, разхождащи лежерно телата си и многогабаритните питомци. Тия, знам си, нямат вземане-даване с международния ден на труда, социалната защита и работническата солидарност, с празника на левия вестник. Други чакаме! Скоро всичко си идва на мястото. Ето задава се камионът с партикаблите, озвучителните уредби и другите атрибути, без които не става многолюдно тържество, сиреч хората на Пепи Колев вече са тук. Те градят естрадите, опъват лозунгите (едни - нови, други - вечни), окачват по дърватата хоругви с текстове от сорта: "ДУМА дупка не прави", "Казана ДУМА, хвърлен камък", "ДУМА на две не става", та до Радичковото "Ние пак сме тук!". За един ден паркът се превръща във вестник. След час ще ни заобиколи и Емил Бехар да види едно друго, той откъм "Позитано" дърпа конците, в чантата му е сценарият и знае повече от всички какво ще се случи. Виждам и режисюрката Донка Първанова, тя предвожда арткопците -

все знаменити актьори и неповторими народни певци.

И хората на Гранитски са тук, море от книги залива масите им. Неуморимият Иван всяка година привиква под знамената славна писателска дружина. Не ми е трудно да си спомня, че тук, край тия маси, раздаваше автографи най-обичаният поет - Дамян П. Дамянов, Сашо Геров подръпваше от неизменното си цигаре, Павел Матев разговаряше с почитатели на прекрасната му поезия, Вили Цанков, целият в бяло, събираше погледите, сериозният Дико Фучеджиев се усмихваше, както никога, Давид Овадия и Сашо Миланов изглаждаха някакъв спор помежду си, Любен Георгиев разказваше току съчинен виц. В други полк минаха и мнозина от "ръкава" на "Пардон" - Васил Цонев (знаменитият Дон Базилио), ловецът на китове и цащи Черемухин, непоправимият трънчанин Васил Джерекаров, поетът Георги Ивчев, олицетворение на скромността и принципността, големият майстор на анимацията и карикатурата Тодор Динев... Няма го и Коста Андреев, побратимил се със Стефан Продев в битките за оцеляването на левия печат. Загубихме и скъпи на вестника приятели и пера - Барух Шамлиев, Нино Нинов, Христо Радевски, Огнян Фунев, Илчо Димитров, Николай Хайтов, Генчо Стоев, Чавдар Кюранов, Леон Даниел, Бернард Мунтян, Петър Дертлиев, Георги Тамбуев, Радослав Велев, Нино Николов, Валентин Даневски, Симеон Владимиров... Още много от героите в празника на ДУМА ни липсват и ще ни липсват като Бате Асен Кисимов и неговите колеги Георги Джубрилов, Володя Смирнов, Коста Карагеоргиев, Стоян Стоев, режисьора проф. Васил

Инджев, Костадин Гугов с медния глас, незабравимата Мария Нейкова... Мислех да напиша нещо като спомен за този ден, а то излезе бреница от имена като за помен.

Ето идва и "Шефа". Той е бил на митинга пред НДК. Неговата дума в партията тежеше и заслугата за оцеляването ѝ който не си позволява да отрича. Продев превърна ДУМА в първата лястовица на модерното вестникарство у нас. Радваше се на непосредствена истинска обич и дълбоко уважение, около него винаги имаше тълпа от хора и шумотевица. Е, след като извади козове за "червените бабички" и "червените мобифони", си понатрупа и врагове. Някой дори го анетемосаха за "чужд между свои". После се оттегли и напусна вестника, отиде си огорчен от този свят.

Но сега съм на 1 май някъде назад в годините. Стефан Продев е насреща ми и пак търси запалка, неговата е свършила, а лулата е изгаснала. Води внуците си. Някъде написа: "Ако ме попитат кое най-обичам, ще отговоря веднага: "Дума" и внуците си! А може и обратното". Сега Невена е на път да стане певица като баба си Божана, а малкият Стефан Продев е студент и се занимава здравата с алпинизъм.

Празникът вече започва, чува се бумтенето на тъпана, духовата музика иде, скоро алеите ще се напълнят с хора и знамена, със знамена и хора. Един бивш думаджия с ранг някога ни взе на подбив: "Лозунгът на 1 май като ден на в. "Дума" бил "Всеки вестник да си знае гола". Да му напомня само, че ДУМА е вестник на позицията, а не на дъвката, каквото е вестникът, който той ръководи...

А на мнозина едната ДУМА им остана.

БРЮКСЕЛСКИ БЕЗСЪНИЦИ

Брюксел забрави за нашия празник

ГЕОРГИ ГОТЕВ

Първи май тази година е по-специален. Навършват се пет години от Петото разширяване на Европейския съюз. На тази дата през 2004 г. се присъединиха Полша, Чехия, Унгария, Словакия, Словения, Литва, Латвия, Естония, Малта и Кипър.

България и Румъния се присъединиха по-късно, но също са част от Петото разширяване - най-голямото и исторически най-значимото.

Даже в случая не трябва да се казва "разширяване", а възстановяване единството на изкуствено разделената Европа. Празникът е и наш, още повече че можем да се усъним, че някой ще се сети за нашата петгодишнина, на 1 януари 2012 г.

Евросъюзът има доста успехи, но или не умее да се похвали с тях, или не иска. Разширяването е най-мощният инструмент на ЕС. Перспективата за присъединяване прави чудеса - колкото и да сме самокритични, тя промени доста и нашата страна. Евросъюзът е единственият наддържавен политически проект, който се разширява. САЩ не се разширяват, а бившият СССР направи точно обратното.

Но въпреки това петата годишнина на разширяването минава под сурдинка в Брюксел. Тук обикновено за много по-дребни поводи закат огромни транспаранти, организират форуми, канят гости, вдигат шум. Сега - нищо.

Само в Прага, под егидата на чешкото председателство на ЕС, се провежда една конференция. Чехите, които са горещи привърженици на по-нататъшното разширяване в посока на Западните Балкани и Украйна, имаха желание за повече фойерверки, но за толкова можаха да се преборят.

Причината е, че идат Европейски избори, а в Западна Европа мнозина не искат да чуят за разширяване. Разширяването докара на западната половина на Европа поне толкова изгоди, колкото на Изтока (аз лично съм убеден, че дори са повече). И все пак, за западниците разширяването означава някой да им вземе работата, да им открадне и източни кредитната карта, или да им протяга ръка за просия.

Разширяването беше успешно, но стига разширяване - така може да се резюмира настроението в европейските институции, които си свежават часовника с големите европейски столици.

Присъединяването към ЕС на централноевропейските страни буквално ги преобрази. Унгария, която нямаше почти никакви святни пътища, цялата е в магистрала. Брюксел пък и неговите институции силно се разхубавиха с пристигането

на много източноевропейки.

Присъединяването на България все още не е донесло ярки придобивки, но статутът на страна членка ни прави много по-устойчиви на кризи и трудности. Сестрите в Либия бяха освободени, след като влязохме в ЕС, преди това Евросъюзът слабо се вълнуваше от съдбата им.

Присъединяването на 10-те съвпадна с 1 май, Международния ден на труда. Целта тогава беше гражданите на тези страни да получат възможност да гласуват на предишните евроизбори заедно с останалите европейци. Сега отново се задават евроизбори и за първи път ще гласуват гражданите на 27 държави. Това са най-големите транснационални избори в световната история.

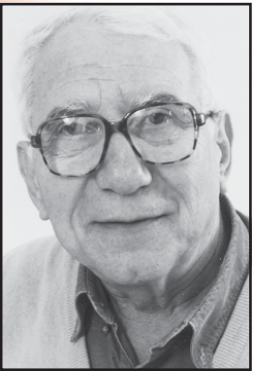
Уви, сондажите показват, че в Източна Европа процентът на гласуващите е още по-малък, отколкото на Запад - около 30%. У нас, на първите ни евроизбори през май 2007 г., процентът беше 28,6. А от старите страни членки гласуваха 47,1% от избирателите.

Един съвсем пресен сондаж показа, че българските граждани смятат, че държавата ни не е достатъчно активна на европейско ниво. Сигурно имат основание. Но активни ли сме ние, граждани? При по-голяма активност и на граждани, и на държава страната ни ще "тежи" повече. И никой няма да посмее да забравя за нашите празници.

www.editor@euractiv.com

ОТ ДУМА НА ДУМА, ТА В... ДУМА

Знаме на тополата

ПАНЧО ПАНЧЕВ

Едва ли първите първомайци от Чикаго, слагайки началото на световния ден на труда, са съзнавали смисъла, величието и бъдещето на своето начинание. Няма да се опитвам да го оценявам и аз, след като историята отдавна му е ударила печата си за вековечност. Искам да добавя само личното си възприятие от него, останало от детството, запазило се през младостта и зрелостта - чак до второто ми детство, сега.

За мен истински български празник не може без музика, без трицветни знаменца и цветя. Сякаш нарочно Лазаровден и Великден, Първи май и Двайтсет и четвърти май са "сложени" през пролетта.

Заради цветята. Но заедно с пърстите визуални спомени от първомайските и кирилometодиевските манифестации, не ме напускат и други - в ушите ми звучат маршовете "Дружна песен днес да екне" и "Върви народе възродени", многократно повтаряни от оркестри и хорове. До тези две песни стои и "Зайченцето бяло", без което пък не давам да се отбележи другият, съвсем истински детски празник - Първи юни.

Като градско чедо не съм участвал пряко в празнуване на Лазаровден, но на Великден бях ентузиастичен участник в борбата с чука на боядисани яйца, а два-три пъти кавалерствах на баба си и до църквата "Александър Невски", на двеста метра от която съм роден.

Когато поотраснах обаче, моята идейна и професионална ориентация ме свърза особено здраво с деня на трудещите се Първи май и с Деня на българската просвета и култура 24 май. И когато преди няколко години бях поканен да участвам в толкова сполучливо учредения не само като дата празник на вестник ДУМА, аз дори се засегнах от въпроса дали ще присъствам. И вече не само редовно идвам в Парка на свободата (пардон, Борисовата градина), а забавлявам събраните дечурлига с весели стихчета и гатанки, или ласкава самолюбие си, като давам автографи при щанда на издателство "Захарий Стоянов", заедно (барабар Петко) с Леда Милева, Валери Петров и други наши литературни светили.

Но нека се върнем в по-далечното минало! Не чак във времето, когато градски тополи или заводски комини са осъмвали на този ден с червени знамена на върха си, качени там от смели момчета, въпреки строгите забрани. За тях спомените ми са литературни. Действителните ми спомени са от първомайските манифестации, в които съм участвал първо като маршируващ отличник в труда "учение", а после като журналист във вестник "Работническо дело", където съм работил от 1957 до 1963 година. Рано отишлия си от този свят голям наш поет Владимир Башев, Павел Писарев, Владо Костов и мен ни викаха "децата" на редакцията.

На един Първи май дежурни по отразяване на събитията бяхме аз и Владко Башев. Та мотаем се двамата с него между манифестантите, преписваме в бележниците си текстовете на някои плакати, открадваме по някое кратичко интервю от знатни трудещи се, подтичваме подир колоните и по едно време Владко някъде се ската. После се оказва, че му хрумнало да нахвърля стихотворение за онзи гост - американски милионер, който стоеше на трибуната и ни завивдаше за богатата гледка на възторг пред очите си, каквато не беше виждал и не може да се купи.

Но ако питате бомбаджиите, разрушили с много зор мавзолея, където беше трибуната, тогава всички ние сме били докарвани на площада с опрени в тила калашници. И сме се радвали и сме пеели насила - сякаш сме участвали от страх в добре поставена филмова масовка. Вярно, че сме артистична нация, но чак пък толкова. Благодарим за комплимента...

ТОЧКАТА НАД И-то

Ще счупим оковите?

ИВО АТАНАСОВ

Лицата им се опитваха да бъдат весели, но по-скоро изглеждаха смутени и дори притеснени. Те, няколко женици от Кюстендил, бяха дошли с червения рейс до Борисовата градина, за да уважат за кой ли път Първи май. Докато слушахме речите и песните, докато скандирахме и ръкопляскахме, сякаш всички бяхме равни. После някои си затръгнахме със служебните коли, други - с частните джипове, трети се изкушихме от скарата, чийто аромат усещахме вече не толкова с носовите, колкото със stomасите си. А те седяха малко встрани от празничната гълчава и чакаха унило часа за връщане.

Накупих им кебапчета и бира, но това ги разплака. Сълзите не бяха от радост, разбира се. Плачеха от унижение. Цял живот си бяха вадили очите като шивачки или бяха дишали лепило в обувното производство. Винаги бяха гласували за БСП, макар и не всички да членуваха. Но ето, халът им сега е такъв, че ако някой не ги почерпи, ще си тръгнат гладни. И то на празника, който принадлежи тъкмо на тях. Ще не ще, човек започва да се пита дали си заслужаваме много-много избирателите. Времето е сложно и трудно, всички го знаем. Въпреки това при нашето участие в управлението бяха постигнати реални неща, включително и за пенсионерите, за които предишни правителства не бяха и помисляли. Но подобни случки релефно и не толкова празнично ни връщат към въпроса за мястото ни в политическата координатна система.

На чия страна сме в отношението между труда и капитала, особено когато се стигне до конфликт? По принцип като че ли е ясно, но конкретно? Когато сблъсъкът е персонализиран, в колко случаи сме подкрепили този, който отстоява същността на партията? Май не са много. Автентичният социалист е в немалка степен обречен. Той печели хората с думи и идеи, а влезлият заради интересите си в партията и във властта действа с пари, постове, поръчки. В един момент второто се оказва по-силно. На социалиста по поведение вече му се отрежда подкрепяща роля. В доста случаи той отстъпва сам - и победен, и огорчен. Което се приема за нормално, защото на него му стига толкова. А и защото времето на романтиците отмина, сега на мода са прагматичите.

Ето как границите между лявото и дясното заляняват. В началото на прехода имахме кръстосване на електората, когато леви по социалното си положение гласуваха надясно и обратно. Сега е налице дифузия и дори осмоза. Взаимното просмукване на възгледи, избиратели и управленски прийоми е толкова напреднало, че голяма част от партиите вече не са организации за отстояване на идеи и интереси. Те са по-скоро екипи за постигане на определени цели. А изборите все повече заприличават на конкурси за обществени поръчки, при които се конкурират сходни оферти, въпреки различията в политическия цвят. Така все по-голям терен завземат политици без кауза. Те могат да бъдат едва ли не във всяка партия. И навсякъде ще действат по един и същи начин. Преди години кандидат-кмет на левичката написа в статия, че е правилно да се обложат с данък доходите от лихви по депозитите в банки, но не е достатъчно. Трябвало да има данък и върху пенсиите, както и върху стипендиите на студентите. В тази идея няма нищо ляво, а афиширането ѝ в предизборен контекст е безумие. Но такива мераклии за властта се множат. Ако се докопат до постове, отсега е ясно с какво око ще гледат на автентичния социалист. И как БСП постепенно ще променя облика си, но не в точната посока. В тази ситуация настъпват и скритите политически номади, които и да не напускат партията си, пак не са в нея. Защото местят не себе си, а своите възгледи. Отлагат социалната си чувствителност за по-подходящи времена, а цифрите им изглеждат по-важни от конкретните съдби.

"Да счупим оковите!" - зове Иля Велчев в "Работнически химн", който по музика на Найден Андреев от няколко години е официален на КНСБ. А ще ги счупим ли? Как и с кого? Сигурно с политици с кауза. Зад които жениците от Кюстендил без съмнение ще застанат. Но те ще подкрепят и всеки друг, стига да е предложен от БСП. Па макар и на следващия Първи май отново да си поплачат.

И това е по-трудно за пречупване от самите окови.

www.ivoatanasov.info

Предизборни ухания на гювеч

В спектъра „център-дясно“ цари пълен хаос

МИЛЕН ВЪЛКОВ

Избори правим почти през две години. Всякакви - парламентарни, местни, частични, а сега, за втори път - и европейски. Не споменавам за президентските, които поне са фиксирани и около тяхното провеждане споредите са далеч по-малко и не толкова остри. На какво ли не се нагледахме, наслушахме, какво ли не прочетохме.

Отразявал съм като репортер не едно гласуване. Все си мислех, че нищо не може да ме изненада, но сега направо съм объркан. Кой на кого помага, коя партия нова и коя стара, коя новосъздадена (бързо разпуснала се) коалиция каква кауза защитава?

И докато нещата в политическото пространство „център-ляво“ и най-вече сред управляващите са относително ясни, в спектъра „център-дясно“ е пълен хаос. Съзнателно из-

ползвам съчетанията „център-дясно“ и „център-ляво“, защото нерядко в българската политика през последните години понятията и разграничителните линии доста се разминават.

Най-малко един от участниците в тройната коалиция също има сериозни проблеми. Доколкото ми е известно, НДСВ, които са втори мандат в управлението, участват като коалиция поне с Партията на жените на г-жа Весела Драганова. Не ми е ясно обаче как ще се явят на изборите за българския парламент, използвайки 4-процентната бариера като самостоятелна партия, или с приетия вече праг от 8 процента за коалиции.

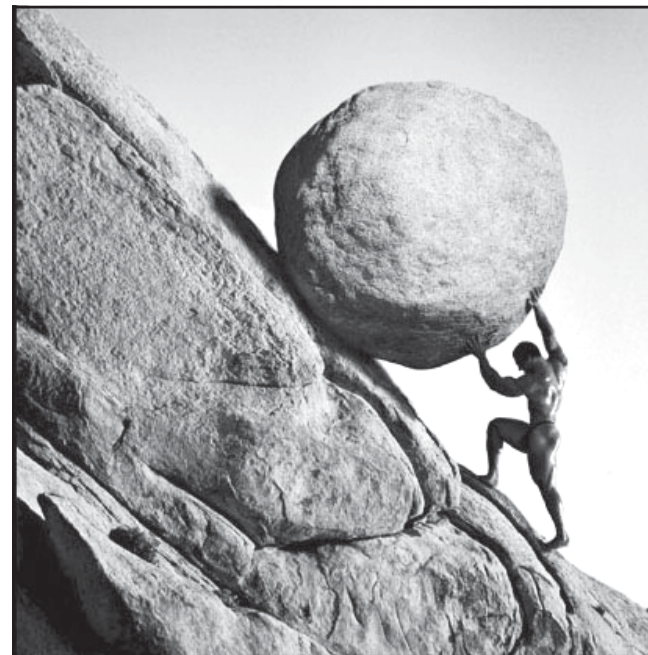
БСП участва в управлението като коалиция, но 8-те процента за нея не са никакъв проблем, а ДПС е самостоятелна партия, за която 4-те процента също не са много съществен проблем.

Но да кажем нещо за

гювеча. Това чудесно, поне според мен, ястие е не само български патент, а носи прекрасните ухания на Ориента. Подобни или почти същите блюда има в Гърция, Турция, държавите от Близкия и Средния Изток, в целия арабски свят. Уханията на българския политически живот обаче са невероятни. СДС води някакви вътрешни войни, свързани с легитимността на последния избран лидер, докато предишният му прави номера. В същото време се водят две (легитимна и нелегитимна) подписки, свързани с гласуванията. ВМРО и Гергьовден наскоро създадоха коалиция с нова партия, която в последния момент реши да се оттегли от общата листа, т.е. предпочете 4-процентния праг. Ред, законност, справедливост (РЗС) и нейният лидер, „трибунът“ Яне Янев, изведнъж заговори с чисто болшевишка терминология. Не са

ми известни, поне до момента, намеренията на ВМРО и Гергьовден, но и двете формирания са стари играчи в българската политика и съм почти сигурен, че ще намерят начин да преодолеят неприятните ухания. Днес Стефан Софийски хули Иван Костов, утре Анастасия Мозер, сетне и двамата, а в политическото им бъдеще вярват все по-малко привърженици.

ПП „Атака“ стои твърдо върху своя електорат, попада в ниската ограничителна бариера, но няма проблеми и с 8-те процента. Интересно е, че въпреки това нейни привърженици започнаха да си позволяват неща, които не си спомням да са се случвали при предишни гласувания. Телевизия СКАТ съвсем официално публикува съобщение, че за привърженици на „Атака“ с 50 процента се намалява таксата за кабелната телевизия. Но това, както се

Мъки за формиране на дясно обединение

казва, е от компетентията на други органи.

Размислите за ГЕРБ оставям на многобройните анализатори, социолози и политолози, които се надпреварват да й предричат по-високи проценти на спечелени гласове за нея и за нейния лидер, притежаващ невероятните умения да открива врагове - къде-

то поиска и по какъвто повод си поиска.

Въобще ухания всякакви. Но от този политически гювеч на българския гласоподавател взе да му присяда. Дано най-сетне политиките разберат, че лявото и дясното в политиката са като скачени съдове - едните не могат без другите. А и не трябва!

Вече не можем да се оправдаваме с ЕС

ЙОРДАН СЪЕВ

През 90-те години на ХХ в. почти всичко, което се правеше във финансово-икономическата и социалната сфера, се оправдаваше с аргумента, че такива са изискванията най-вече на МВФ и отчасти на Световната банка. Ние безропотно се съгласихме в кратко време да изплатим външния си дълг от 10,8 млрд. долара. И тъй като за тази цел са необходими пари, непрекъснато ни натискаха да правим тотална приватизация, либерали-

ролята на опекун

се зае от него. Той действа малко по-префинено. Вместо конкретни указания какво трябва да правим, ни поднася директиви, които по принцип са валидни за всички страни от общността. Те са безкрайно много, като при това непрекъснато се изменят и допълват. От това почти автоматично следват и промени в нашето законодателство. Една от най-директивните е политиката по отношение на акцизите. Горивата, алкохолът, тютюневите изделия и

бира се, по-добре е да се пуши по-малко, защото това е полезно за здравето, но защо заклетите пушачи да плащат на „Филипс-Морис“, а не на „Булгатабак“? От отговора на този въпрос зависят работните места на 190 хил. души. По подобен начин стоят нещата при производителите на алкохол, както и при преработвателите и доставчиците на горива.

В най-голяма степен обаче българският потребител е тормозен финансово от облагането на стоките и услугите с ДДС. Поради единната ставка (с изключение на туристическите услуги, където тя е 7,5%) почти всяка стока и услуга се осъжда с 20% като цена за крайния потребител. От този данък обаче идват главните приходи в хазната, с които

се осигурява и бюджетен излишък

И в това ние се различаваме от практиката в ЕС. Там в повечето страни се разчита на високото данъчно облагане на богатите, докато ние приехме и богати, и бедни да плащат 10% върху доходите. Целта беше на пръв поглед уместна - по-високата печалба на наши и чуждестранни фирми да се насочи към инвестиране, което осигурява икономически ръст и повишена трудова заетост. Това доведе до частични резултати. Около 8-9% от фирмите, дотогава действащи в зоната на сивата икономика, излязоха на светло. Безработицата се понижи до 6,5% общо за страната. (Отделен въпрос е, че докато в София тя стигна до 1,6%, в Северозточна България остана 19%, а в отделни общини от този регион - и 23-24%, както и в някои родопски

общини.)

Всичко това обаче се отнася за времето преди настъпването на кризата. Сега обстановката е друга. Смятаният за стимулиращ данък десетък вече

почти е изчерпал ролята си

Сега той и на 5% да спадне, положението няма да се промени съществено. Защото най-важният фактор е потреблението. Само че когато всяка стока и услуга е с 20% ДДС, това ограничава потреблението при положение, че общата доходност е чувствително намалена. Тази ситуация се отчита и в ЕС. Там официално заявяват, че на първо време ДДС трябва да се снижи до 15% в областта на строителството, ресторантьорските и хотелиерските ус-

лекарствата в повечето страни от ЕС са с данък под 10%. И сега се оказва, че вече не можем да се оправдаваме с обстоятелството, че акцизната и данъчната политика ни се налага от ЕС. Еврокомисията е склонна към либерални позиции, с които да се даде възможност на всяка страна по свой начин да се справи с трудната обстановка. Засега обаче

няма адекватна реакция от наша страна

Напротив - затяга се данъчният колан, като пробиравме нови дупки в него. Но затова не трябва да виним ЕС. В условията на криза ЕК и другите институции на общността принизяват строгостта на прилагането на директиви-

зация на цените на стоките и услугите, поддържане на пределно ниски заплати и пенсии, да приемаме бюджети с минимални разходи за социални нужди и т.н. Така в обществото се наложи образа на МВФ у нас като генерал-губернатор, от когото зависят всички по-важни решения, дори и цялостната ни социално-икономическа политика, а поредното правителство е само орган за техните изпълнения.

Но и това го преживяхме. По-късно ни приеа в ЕС и

други акцизни стоки трябва да се изравнят с тези в ЕС. Всъщност дори в старите страни членки такова изравняване няма. Почти всяка държава в това отношение провежда своя политика. В Ирландия например акцизът върху уискито е с 16% по-нисък от посочения в директивата, а в Гърция цигарите са с 22% занижен акциз. Нас обаче ни притискат. В резултат на това още сега пазарният дял на „Булгатабак“ у нас е спаднал на 60% с тенденция за понататъшно намаляване. Раз-

луги, хранителните стоки и лекарствата, а в перспектива и за други. За Англия и Ирландия тази препорка няма особено значение, тъй като в тези страни никога не е имало ДДС върху хранителните стоки, а

те и сроковете за тяхното изпълнение. От това положение вече са се възползвали редица страни - стари и нови членки. Само ние и в това отношение сме в края на опашката.

Животът без празници е половин живот

Хората се нуждаят от релакс, за да се освободят от рутината на делниците, да се почувстват като нови или просто да си починат

З адавали ли сте си някога въпроса дали умеете да празнувате? Чествали ли сте деня на собственото зачатие? А датата на първата целувка? Или имения ден на хамстера ви? Ако ли не - време е да се научите да почитате не само отбелязаните с червено в календара, но и да създавате свои собствени празници. Това е доста по-полезно и за тялото, и за духа. Психотерапевтите смятат, че винаги има повод денят да започне с радостен възглас: "Честит празник, хора!"

Животът без празници е половин живот, смятат психолозите. Без тях можем да умрем. И това съвсем не е преувеличение. Учените еортолози (еортология е наука за весело прекарване на времето) са убедени, че празничните дни в календара са необходими като съня. И в двата случая се ръководим от един основен инстинкт - инстинкта на разпускането. Но все пак сънят идва всяка нощ, а празнуваме броени пъти в годината. И отгоре на всичко се учудваме защо всекидневие то е зациклило, светът е посивял, а видът на вчерашното ястие предизвиква стомашен пристъп.

Природата ни се нуждае от

разтоварващо въодушевление

по-често, отколкото ни диктува календарът. По време на празниците преживяваме творчески транс, преминаваме в друго състояние на съзнанието, превключваме на друга вълна. Това ни дава възможност отново да усетим вкуса на живота, да погледнем с други очи на обичайните проблеми. Колкото по-често се случва това, толкова по-добре. Ще кажете: "Липсва повод за празнуване." И ще сгрешите. Има много варианти за превръщане на делника в празник. Ето ви идея за "празник от сутринта". Събуджате се, отивате в кухнята, където съпругата с негримирано лице прави сутрешното кафе. Вместо да й викате: "Хайде, по-бързо, закъснявам", по-добре я попитайте: "Какво имаме днес на празничната трапеза?" Веднага ще забележите как учудването преминава в усмивка. Остава само да намерите

повод да се чукнете с чашите с кафе - и празничното настроение за деня е осигурено.

Искате ли всеки ден да започвате на чисто? Закачете до леглото си табелка с надпис "Преродих се". Когато се събуджате, ще имате усещането, че започвате от нулата, чист като новородено бебе. Тогава и Новата година, и рожденият ден идват наведнъж, защото така поискахте вие. И няма никакви цифри, години и гости! Дори някои мъдри хора всяка сутрин честитят на себе си и на близките си рожден ден и благодарят на живота за поредния подарък - прекрасното утро. Поне наум.

Всекидневните малки празници не отнемат големите. Интересно е, че изследвалите календара

учени са стигнали до извода, че той е доста далеч от природата, от начина, по който "празнуват" животните например. Биолозите много точно могат да кажат кога в живота на по-малките ни събратя настъпва пролетта или

започва любовен сезон

За разлика от хората, любовта при животните не идва в разгара на зимата. Това е така заради факта, че животните се съобразяват с природния календар, а хората - с условията.

Обаче винаги е било така: преди хиляди години датите на празниците са били разчитани от астрономи и астролози. След като доста се откъснало от природата, човечеството е установило свои правила и преместило началото на годината от септември (когато то е било свързано с разположението на планетите, празника на реколтата) на незначителния от всички гледни точки 1 януари.

Ако чувствате противоречие в отбелязването на Нова година посред зима, живеете според вътрешния си часовник, чествайте своя собствен 1 януари тогава, когато имате необходимата нагласа. Ако се случи посред лято, дръпнете щорите, поставете елха или друг подходящ атрибут, направете тържествена трапеза. Ще се убедите, че липсата на сняг и празнични разпродажби няма да попречи на желанието да се веселите и да пиете шампанско.

Защо ли повечето официални празници ни депресират? Обяснението е, че масовата предпразнична треска не минава току-така. Главният виновник на напрежението при подготвяне на празненството и умората след него е чувството на задължение. Принудените сме да живеем според установени не от нас правила. Вътрешната съпротива се трансформира в нервност или депресия.

Обичайна е ситуацията на вечерието най-вече на Женския празник Той и Тя да са в потиснато състояние. Дамата е напрегната: "Утре на всяка цена трябва да изглеждам добре! А няма какво да облека..." Мъжът пък раздражено мисли: "Би трябвало да й подаря диамантен пръстен, но да не съм милионер..." Ние като че ли уча-

Поканете се на парти

Н ачинът, по който се подготвяме за празниците, издава вътрешните ни проблеми. Например трескавото лъскане на пода преди пристигането на гостите, както и паническият страх да не се изложим пред хората са характерни за индивиди с многобройни комплекси и неврози. От такова парти не може да се очаква никакво разпускане - най-много да бъде погледничано самочувствието на домакинята, ако поканените благородни се възхитят ("Как успяваш?") от образцовата стопанка. Психолозите съветват да не се ангажираме с поемането на определена роля - "незаменима домакиня" или "душата на компанията". Ако го направите по задължение ("Кой, ако не аз?"), а не по вдъхновение, нищо чудно да получите нервно разстройство. Стремежът да се нагодите към чуждото настроение също може да развали празника. След като попадне във весела компания, тихият човек отчаяно се опитва да не се набива на очи: заедно с другите пие, танцува, пее... И всичко това - насила, без да получава удоволствие от партито.

Единственото, за което си струва да се притесняваме във връзка с празнуването, е храната. Без да имат предвид всички поговорки за значението на духовното общуване, психолозите са убедени, че на гости се ходи, за да се похапне. Именно общата трапеза ни осигурява чувството на спокойствие, съпричастност, близост един с друг и сигурност, че няма да сме гладни поне до утре. Оказва се, че мотото на еснафа "В къщата трябва да има много храна!" - не е толкова смешно, колкото ни се струва. Така се чувстваме по-спокойно, дори на вратата да звъннат неочаквани гости.

стваме в състезание за изпълнение на задължителна програма, при което често страда самолюбието ни. На хората им се струва, че "отново нищо не е както трябва" и изпадат в депресия или агресия.

Съвсем друго нещо са личните празници, свързани със значими за нас събития. Това може да бъде датата на първата среща, годеж или щастливо спасение от опасност. Между другото, съвсем не е задължително в списъка на

личните празници да бъде включен рожденият ден. Не е тайна, че много хора доста тежко преживяват приближаването на тази съкровена дата: месец преди това посърват, пресмятат колко са възрастни, а на самия ден само с усилие на волята задържат

усмивка върху лицето си

В подобни случаи наистина е по-добре да се избере по-вдъхновяващ повод за веселие.

Специалистите смятат, че причината за тъга, която някои изпитват през този ден, съвсем не е свързана с приближаването на старостта. Според теорията на чешкия психиатър Станислав Гроф всеки от нас в различна степен пази в паметта си мъчителния опит на раждането. И всеки път, когато приближава поредната дата, ние като че ли отново преживяваме трудностите, с които някога сме се сблъскали при появата си на бял свят. Затова не е чудно, че доста по-приятно е да празнуваме Деня на собственото зачатие.

"Всички да се веселят! Купонът да започне!" Подобни призови може да накарат половината от поканените на празненството да посърнат. Губи се целият смисъл на веселбата: да правим това, което най-много ти се иска. Хората се нуждаят от различни неща, за да се освободят от рутината на делниците, да се почувстват като нови или просто да си починат. На някои им дай танци до зори, други предпочитат samotни разходки, трети - пазаруване с приятели...

Познавате ли някой, който изцяло да живее според собственото разписание, а не по графика на околните? Спазвайки принципа "И аз съм човек", само за себе си е добре да поживее всеки - поне за малко. Така че, ако да полегнете на дивана, разглеждайки списания, за вас е истински празник - прекарайте така целия почивен ден и не се обвинявайте за "неправилно поведение".

Любителите на режисирани екзотични начини за празнуване ("Нова година в джунглата", "Рожден ден на Еверест") често дори не се досещат, че към тези "подвизи" ги подтиква скритата депресия, а не желанието за почивка и веселба. Добре е да се знае обаче, че

веселбата е трудна работа

която може да ви докара нервен срив, ако нещо се обърка и не получите очакваното чувство за самодоказване. Съвсем различно е, когато не разчитате на нищо, не се опитвате да поставите рекорди, а просто изпълнявате вътрешната си потребност през почивните дни да отидете например в Прага. Такова желание си струва да се задоволи, защото най-вероятно този празник ви е крайно необходим. И след като сте се надихали с въздуха на Стария град, в понеделник ще погледнете на проблемите с други очи.

Бихте ли искали празниците да са по-често? Някои учени препоръчват от лексикона да се премахнат излишните думи. Според тях смисълът или звуковият състав на думите-паразити е способен да ни влоши настроението. Една от тях е думата "работа", предизвикваща асоциации с нещо тъжно, унило и неизбежно. Опитайте да я замените с благородното "служба" и ще ходите в офиса с по-голямо желание. Психолозите съветват да не се прекалява и с употребата на думите "труд" и "дълг".

Страницата подготви
АЛЬОНА НЕЙКОВА

Неделник

ПРИЛОЖЕНИЕ ЗА ПОЧИВНИТЕ ДНИ

ПЕТЪК
1 МАЙ 2009

ДУМА

Най-Великите Българи - на календар

ИВАН ВЪЛОВ

Тези, които са проучвали жизнената и творческата биография на Христо Ботев, знаят, че освен гениален поет, превъзходен публицист-вестникар, той има и издателска дейност. Тя излиза извън подбора на информация и "връзването" на издаваните от него вестници ("Знаме" и "Дума на българските емигранти"), но носи също определен сериозен политико-пропаганден ефект.

Това са издадените от него два стенни календара - за 1875 г. с лика на Хаджи Димитър във войводска униформа и под него със стиха "Жив е той, жив е!", и за 1876 г. - с лика на Васил Левски и стихотворението "Обесването на Васил Левски".

Според най-известните ботевоведи "не е знайно Ботев да е имал предходници в тоя начин за прославяне на заслужилите народни синове".

Оттук, както твърди в една своя публикация в средата на 30-те години от миналия век Иван Хаджов (сп. "Българска книга"), може да се приеме, че Хр. Ботев е "един от първите, ако не и първият, който е използвал ликовете на наши революционери в стенни календари..."

Да се върнем към същината на тези два календара, защото в много

Не е знайно Ботев да е имал предходници в тоя начин за прославяне на заслужилите народни синове

отношения (да не кажем дори стопроцентово)

те са послужили като "тертип"

на отпечатания за първи път стенен календар за 1877 г. с неговия лик. Още на следващата година след гибелта му!

Този календар е издаден от Танас Киров и носи емблемата на "Печатницата на Централното училище в Болград". Размерите му са 65 x 50 см.

Месеците са наредени в два хоризонтални реда по 6, като месеците януарий-юний заемат горното поле, а останалите - юлий-декември, са на втория ред.

Редицата на месеците е разделена вертикално по средата от лика на Ботев във войводска униформа: гологлав, държи в двете си ръце шапката си, на която личи лъвчето, на качулетото дъно на шапката ясно се вижда кръст. Дясната ръка опира на дръжката на сабята. Лицето му е сухо, а брадата - разперена.

Под лика, между месеците септември и октомври, стои неподписано стихотворение без всякакви достойнства. Неговата цел видимо е да

подчертае този двоен смисъл на Ботевия подем - "За истинска човешка правда, за българската свята свобода".

Появата на календара безспорно е израз на култа към Ботев, появил се най-вече като следствие от драматичната му съдба, от една страна, а от друга - поради получената световна известност. Международна анкета за турските зверства при потушаването на Априлското въстание през 1876 г., почти в едно и също време с трагичната съдба на водената от него чета.

Явно, че чрез издаването на този календар, когато

още са били пресни следите от кръвта

по скалите на Врачанския балкан, се е целяла не само личната прослава на поета-революционер, но и осмислянето на призива "Свобода или смърт!"

Календарите на Ботев, посветени на Хаджи Димитър и на Васил Левски, не само че са послужили като образец на Танас Киров при издаването на календара с лика на Ботев, а и като графика, и по съдържание го копи-

рат. Подреждането на месеците е направено по образа на Ботевите календари, но и съдържанието в 365-те дни е почти едно и също.

Повторени, това не може да убегне от вниманието на информирания читател, са и всички грешки, които Хр. Ботев е допуснал в биографичните данни за някои от включените в календарието му видни дейци от нашите народни борби. Ботев отбелязва деня на тяхната смърт, а самите тях въвежда във великомъченици (Стефан Караджа - 31 юлий, и Хаджи Димитър Асеньов - 5 август, а Васил Левски - 9 март, дядо Трендафил - 5 октомври. Цвятко (Павлович) и Никола (Войводов) - 8 август, Ангел Кънчев - 5 март, са означени като мъченици...

Макар и в посветения на Хр. Ботев календар да има видимо подражание със споменатите два, издадени от него, някои подробности тук липсват. Така например срещу 25 март вместо написаното от Ботев "Благовещение и братя К. и Д. Миладинови от Струга", "Сава Страшилат и памет за българското спасение от гърците - 24 април", от текста са отпаднали "Благовещение бр. Миладинови". Отпаднали е също и допълнението за Никола Габровски, "който пострада за народа си" - 30 март...

Начинът да се отбелязва в българските календари денят, в който са починали народни труженици-съвременници, се е практикувал и по-рано (напр. в "Българонародний" календар за 1869 г.), но между

канонизираните като "български светци"

до преиздаването на Ботевите два календара не се среща нито един от народните дейци от близкото минало или от съвременността. Не е канонизиран ни един от революционерите.

Тогава, както твърдят познавачите на календарните издания, може да се приеме, че именно Хр. Ботев е този, който пръв извършва това. Чрез издадения в негова памет

Паметник на Христо Ботев във Враца, скулптор Владимир Гиновски

Календарът с лика на Хаджи Димитър, издаден от Ботев в Букурещ

Правата мушка на крива пушка

Автомат МР-44

ДИМИТЪР
КОПРИВЛЕНСКИ

До съвсем неотдавна понятия като "права мушка", "крива мушка", "равна мушка", "лява мушка" бяха едни от първите неща, които се научаваха в казармата. Още преди тръгване на стрелба с личното оръжие. Не се ли вземе целта "на мушка", не се ли задържи тя равна и права, стрелбата излиза "два високо, три в песо".

Никак не е лесна тази права мушка. Тя е, която прави стрелбата точна. И ако тази права мушка малко се изкриви... Какво остава за цевта! Дори е немислимо. Стрелба с крива цев. Чиста фантазия. Да си стоиш зад ъгъла на сигурно, да стреляш, и дори да се целиш...

Кой не би си помислил? И не би махнал с ръка: фантазмагории. Но кой от ония, които ще махнат с ръка, не знае, че не една фантазия е ставала реалност. След години. Или преди години, обаче просто не сме знаели. Или пък е било нужно да мине време.

Документални кадри от края на Втората световна война потвърждават точно това, което на мнозина се струва фантазия. Цев на автомат се появява над бруствера на окопа. И макар че човек не се вижда въобще, следва точна стрелба - целта е поразена. Или в друг случай цевта се показва зад ъгъла на сграда на улицата, а стрелец пак не се вижда. Отново стрелбата е точна. Но най-често стрелбата се води изпод люка на танка, без той да се отваря...

Във всички случаи стрелецът остава скрит, няма опасност за него, докато държи мишената "на мушка". После плавно

Във времето на тероризъм отново идва модата на оръдия, картечници и автомати, които стрелят иззад ъгъла

натиска спусъка. Ефективно, безопасно, реално - автоматът е с крива цев и е истински. Най-куриозното - разработван е за танкисти.

Краят на войната обаче е най-приемливата причина за спиране на разработването и усъвършенстването на приетите през 1943 г. на въоръжение в армията на Германия приспособления за стрелба иззад укритие. Най-напред за тази цел са използвани 7,92-милиметрови винтовки "Маузер", образец 1898 г., и самозарядните винтовки "Валтер", образец 1941 г. С тях са въоръжени специалните команди, чиято задача е

да унищожават командния състав на противника

при бойни действия в населени пунктове.

Приспособленията за стрелба "иззад ъгъла" се състоят само от три основни части - приклад, корпус и перископичен мерник. Оказва се, все банални неща. Тук е поредният парадокс - най-напред е оръдието с крива цев. То е създадено по идея и под ръководството на известния руски генерал от артилерията и професор по балистика Н.В. Маиевски. Още през 1868 г. той предлага, а през 1871-1873 г. ръководи пробни стрелби с оръдие с изкривено дуло. Целта е да се увеличи дальнобойността, като се използват снаряди във формата на диск, които вследствие на въртеливито си движение, известно в артилерията под термина "деривация", се отклоняват... нагоре. Благодарение на което и летят по-далече.

Това вече си е една артилерийска мечта.

Обратно на очакванията обаче

оръдейното тяло е закривено... надолу

До което не се стигна бързо, нито лесно. На въртенето на снаряда за неговото стабилизиране при полета, за увеличаване на точността на стрелбата и накрая за увеличаване на полетното разстояние преди генерал Маиевски залагат англичаните Вулкомб и Хатчинсън, белгиецът Пюйт, италианецът Сен-Роберто и др. И накрая на руския

била от полза самата идея. Просто, че подобно нещо е възможно. Иначе обща е принудата. За артилеристите - да търсят и постигат по-голяма дальнобойност и ефективност на стрелбата. За германците - безопасността, точността, специфичността и дори оригиналността на подобно средство в боя.

Неочаквано и даже стъписващо

Ето как съвсем различни по предназначение и технология на изработване идеи си взаимстват, макар и в различни времена.

противотанкисти остават неуязвими за картечниците му.

За решаване на проблема "мъртво" пространство

за танкистите американските конструктори създават картечния пистолет "Рейзинг" с калибър 11,43 мм, на чиято цев се прикрепва изкривена насадка. По такъв начин прострелването на "мъртвото" пространство пред и в страни от танка е решено. А от 1944 г. "танковото" кривоцевно оръжие започва да се приспособява и за пехотата.

На дървения приклад

но те се разработват в интерес на пехотата и за стрелба от окопи и траншеи. А през последните месеци от войната полковник Шеде от Вермахта се опитва да наложи серийното производство на криволинейни пушки, които

стрелят под ъгъл 30 или 90 градуса

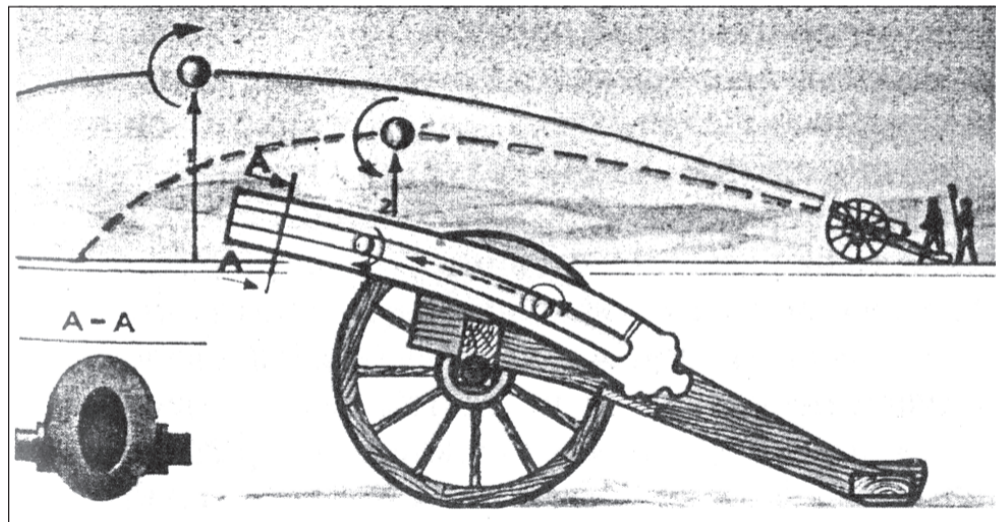
Докато краят на войната е и край на разработването на кривоцевно стрелково оръжие за германците, скоро след това идеята е подета от руските конструктори.

Извършват се изпитания на цеви с различна кривина за 7,62-милиметров, 12,7-милиметров и дори 20-милиметров патрон. Накрая е решено да се разработи проект на танкова установка с крива наставка за автомат "Калашников". Което е съвсем логично за вече придобилия известност и наложил се с практическите си качества автомат.

Провеждат се изпитания, включително и за стрелба под ъгъл 90 градуса. И като оптимален е приет ъгълът от 30 градуса. При по-големите ъгли стрелбата е нормална само с обикновени патрони, но не и със запалителни, трасиращи и др. специални. А разликата в групиранията на попаденията в сравнение със стрелбата с права цев е незначителна.

Полигонните изпитания показват, че със създадената система може да се реши проблемът с близката отбрана на танковете, но трудностите идват от отварянето и затварянето на люка. Точно това прави идеята за защита на танковете с оръжие с крива цев нецелесъобразно. До същия извод стигат и в останалите страни, което довежда до изоставяне и забравяне на идеята и на готовите образци.

През последните години обаче се наблюдава бурен интерес към системите оръжие с крива цев. А причината е необходимостта от противодействие на разрастващия се тероризъм. При вземането на заложници, извършването на обири, саботаж и други терористични прояви, когато престъпниците се укриват в транспортни средства или в помещения, оръжието за стрелба зад прикритие би било "добре дошло". Ако вече не е отишло при терористите!

Кривостволното оръдие на ген. Н. Маиевски

професор се удава да постигне дальнобойност с дисковиден снаряд 2500 м, докато при обикновения тя е 500 м.

Външно погледнато, между оръдието с изкривена цев на руснака Маиевски и винтовките на Вермахта с приспособления за стрелба иззад прикрития, като че ли няма нищо общо. На германците обаче със сигурност би

След 70 години немските стрелковаци и руските артилеристи стигат до общото мнение - възможни са оръжия с изкривена цев. И първото дискохвъргачно оръдие подпомага появата най-напред на винтовки, а по-късно и на автомати и картечници с криви цеви. Всичко започва с повишаване калибъра на танковите оръдия и габаритите на танковете, което довежда до увеличаване на т.нар. мъртво пространство. Това е пространството от няколко десетки метра най-близо до танка, което остава непрострелвано поради конструктивните особености. За това спомага и повсеместният отказ от куполните картечници по това време, за които се смята, че отслабват челната броня на танка. Може би обаче най-важната причина е увеличената дальнобойност на противниковите средства за борба с танковете. По това време тя достига пределите на "мъртвото" пространство, поради което добре подготвените

с помощта на два винта с крилни гайки се закрепва задната част на корпуса. Това позволява прикладът да се сгъва. За по-голяма шарнирност и стабилност се използва и втулка с фиксиращ лост. На корпуса е прикрепен спускателният механизъм. Най-отпред на корпуса се закрепва перископичният мерник и наставката. При нужда мерникът може да се проверява и привежда към нормален бой. Както при всяко друго оръжие.

По такъв начин в германската армия са създадени криволинейни наставки за 7,92-милиметров автомат МР-44. Автоматичността му се осигурява от енергията на барутните газове. Съвсем естествено кривината на цевта увеличава тяхното налягане, а оттам и опасността от счупване. Но и този проблем е решен чрез извеждането на част от газовете навън. По такъв начин стрелбата с автомат с крива цев практически не се различава от стрелбата с обикновени автомати. Основ-

Командоси в действие

Пешо разгръща учебник на дъщеря си и чете: „Трудът е направил от маймуната човек.“

Чете и си мисли:
- Бе, вярно, така е, ама не съвсем. Щото сложни са нещата! Особено във време на криза!

Например жена му Седефка?
Значи жена му Седефка един чорбаджия я назначи в ресторанта си за кухненска работничка. Взе я на пробен срок. Скапа я от бачкане, а след това ѝ връчи триста лева за два месеца работа без седмични почивки и по десет часа на ден. Даде ѝ ги тези триста лева и печално ѝ съобщи, че не е я одобрил. Каза ѝ:

- Стараеш се, Седефче, ама не пасваш на виждането ми за европейска кухненска работничка.

После веднага си назначи друга. Някаква Катя от Полски Тръмбеш. Пак на пробен срок я взе. И пак за толкова пари... Щото това му е на него, тарикатът, номера - взима си „на пробен срок“ робиня, щото сега, с тази криза, има ги колкото искаш, бачка му тя два месеца без осигуровки, без пенсионни, без почивки, а после я отпраща. Не му пасвала на виждането за кухненска работничка!

Или трудът на майката и бащата на Пешо!
Майка и баща на Пешо по петдесет години трудов стаж навъртяха, Цял живот работиха. България от пращино село в индустриална държава превърнаха. Навред със заводи я покриха! Юзини, промкомбинати, текезесета, крайморски хотели, язовири, театри, доменни

На маймуни ни обърнаха

ЧАВДАР ШИНОВ

пещи, хлебозаводи...
Че и огромен морски аквариум, пълен с дelfини, във Варна дигнаха, бригадата на Пешовия баща го построи! Бащата му дори орден на трудовата слава за него и за куп други строежи получи. Значи и интервю с него по „Хоризонт“ в ония години излъчиха. И сега какво? Сега и двамата са с пенсии от по двеста и четирисет лева. А орденът на трудовата слава дори антикварите, дето продават старинни железарии и всякакви древни неща, както и икони, пред паметника на Незнайния воин в София, дори те не го искат. Накрая с хиляди кандърми все пак един го кули за два и петдесет!

Или трудът на братовчедата Фильо, който наистина има нещо маймуноско в лицето?

Братовчедът Фильо замина за Англия да бере ягоди. Щото там англичаните здраво плащат. Здраво плащат, но и здраво прибират. Щото когато след сезона тамошният чорбаджия тръгнал да се разплаща, колкото им дал за свършената работата, толкова и им взел като такса за жилището, всъщност един стар яхър, което им бил осигурил. Че и за тока, и за водата, и за работните дрехи...

За всичко поискал да му се плати. Дори и гледането на телевизия, и него брачатче на ягоди трябвало да си го платят! И като теглили накрая чертата какво излезнало? Излезнало, че и те са работили кажи-речи като жена му Седефка. Почти без пари!

Такива неща си мисли Пешо! После въздиша:
- Ей, на маймуни ни обърнаха! На маймуни! Нищо че той, Чарлз Дарвин де, други ги разправя!

При адвокат идва клиент.
- Бихте ли поели защитата ми?
- Да, след като прегледам делото, разбира се... В какво ви обвиняват?
- В производство на фалшиви банкноти.
- Е, мисля, че ще мога да поема...

Спор между депутати:
- Какво можеше да се купи с един долар по време на управлението на вашето правителство?
- Нищо. Ами сега при вашето правителство какво може да се купи?
- Сто пъти повече.

- Вие какъв сте?
- Депутат.
- Не ви е срам! Здрав човек, по-добре да работите нещо!

- Иска ми се да проуча историята на семейството си, пък знам откъде да започна...
- Ами вземете, че се кандидатирате на изборите и вестниците ще ти разкажат всичко...

ЛАЗАР КОЦЕВ

Къде си Свети Георги?!

Във връзка със свинския грип Министерството на здравеопазването предупреждава: ПЕНСИОНЕРИ, ВЪЗДЪРЖАЙТЕ СЕ ОТ ПЪТУВАНИЯ ДО МЕКСИКО!!!

История за неизпята песен

БОЖИДАР ТОМОВ

Преди известно време написах една песничка - текста и музиката, - звучеше прилично така: "Искам да съм добър, добър, да съм пълен с пари зелени..." и веднага един приятел ми каза: абе, какви са тия глупости, бе? Как така и добър, и пълен с пари зелени или каквито и да било други? Нали знаеш къде са добрите хора?

Отговорих, че не знам. А той ме попита: Ти некролози не четеш ли? Виж сега - неговото добро сърце и благ характер ще останат завинаги... И още - вечно ще помним добрината, с която ни дари. Кажи ми всички, които го обичаха... И така нататък все в този дух.

Дааа, и аз наистина си спомнях как, като бях малък, исках да съм лош, да съм ужасен и другите да ги е страх от мене. На лошите им помагаша, за лошите се грижеха,

за лошите се мъчеха да кажат нещо хубаво, лошите даже ги показваха по телевизията... В рубриката "Не правете като тях". А за добрите какво? За добрите като за умрелите: или добро, или нищо.

Пораснах и пак така - не ме напускаше желанието да съм лош, ама много лош. Лошите никой не ги кара да работят например, те все едно нищо няма да свършат. А добрите? Те, ако не направят нещо както трябва, щото някой лош им е попречил, тогава почват едни разправии, викат им: не бяхме го очаквали от тебе, как може да се изложиш... Добрите ги наказват, уволняват, жените им се развеждат с тях, децата им емигрират; даже, ако е въпрос, статистиката сочи, че добрите по-често стават жертви на пътнотранспортни произшествия с фатален край. Докато добрите изучават разни науки, лошите изучават су-

товата действителност, след което се оказва, че добрите не ги бива за нищо, а лошите направо са способни на всичко.

И сами разбирате защо аз, един бивш добър, постепенно озверявам. За лошите се грижат куп организации, асоциации, фондации, всички питат защо лошите са станали лоши, никой не пита защо добрите са станали добри.

И ако си добър иначе по характер, но спиш примерно върху кашон някъде около гарата, няма ли да хукнеш и да направиш нещо лошо, за да попаднеш там, където е топло, където е светло и където има ново одеяло? Още повече че според правилника в затвора е забранено да ти идват на свиждане хора, които носят оръжие, дори нож. А на свиждане в дома ти могат да дойдат всички, които имат подобно желание, могат да дойдат, когато си искаш, независимо дали си ги канил, и при това да носят със себе си автомат "Калашников", брадва или граната "лимонка".

МИЛКО ДИКОВ

Гергьовденски парад

ОТ НЕТА С ИНТЕРНЕТ

Хубаво, лошо, много лошо

Хубаво: Жена ти не ти говори.
Лошо: Иска развод.
Много лошо: Тя е адвокат.

Хубаво: Синът ти расте.
Лошо: Свалил е възрастната ви съседка.
Много лошо: Ти също.

Хубаво: Синът ти прекарва часове пред компютъра.
Лошо: Гледа порнофилми.
Много лошо: Има те на някои от тях.

Хубаво: Мъжът ти отлично се ориентира в женската мода.
Лошо: Ти разбираш, че тайно е обличал дрехите ти.
Много лошо: На него му стоят по-добре.

Хубаво: С цел да ѝ обясниш какво е тивозачатъчните.
Много лошо: Взела ги е дъщеря ти.

Хубаво: Мъжът ти най-сетне е съгласен - стига толкова деца.
Лошо: Не можеш да си намериш професията.

Хубаво: Свещта е възрастната ви съседка.
Лошо: Не можеш да си намериш професията.

Хубаво: Свещта е възрастната ви съседка.
Лошо: Не можеш да си намериш професията.

ТОДОРКА ВЪЛЧЕВА

На колко хора още не са свалили гипса от... главите!

И певците си продават гласа по изборите, но тях не ги преследват!?

Не критикувайте производителите на сирене. Ще вземе някой да се престарее и заедно със сухото да сложи и от майчиното си мляко!

Животът е сцена, но не всички са актьори, повечето са сценични работници.

АКО ПРОЧЕТЕТЕ НЕЩО ТАКОВА В УТРЕШНИТЕ ВЕСТНИЦИ, НЕ СЕ УЧУДВАЙТЕ!

НАПРАЗНО СВЕТЪТ СЕ ХИЛИ, ЧЕ ФИНАНСОВИЯТ СЪВЕТНИК НА ОБАМА ЗАСПАЛ ДО НЕГО НА СЪВЕЩАНИЕ ЗА ГЛОБАЛНАТА КРИЗА. ПО-ВАЖНО Е КАКВО Е СЪНУВАЛ!
СТАТИСТИКА: 30% ВЯРВАТ НА ЧЕРНА МАГИЯ, 22% - НА БОЙКО!
И ЕНЕРГИЙНИЯТ ФОРУМ В СОФИЯ НЕ ОСИГУРИ ГАЗ ЗА ДЯСНОТО ОБЕДИНЕНИЕ!
БОРИСОВ: МЕЧТАТА МИ Е ДА СЪМ ВЪТРЕШЕН МИНИСТЪР НА ЦВЕТАНОВ!
ОТКРАДНАХА НАЙ-МАКАТА БИБАИЯ В СВЕТА! КЪСОГЛЕД МИ Е ГОСПОД!
ЦВЕТАНОВ: НЕ БИВА ВРАГОВЕТЕ НА БОРИСОВ ДА СПЕКУМИРАТ С ДОБРОТО МУ ВЪЗПИТАНИЕ!
НАШИТЕ ПРОСТИТУТКИ В ЕВРОПА НАЙ-УЧЕНИ - ВСЯКА ТРЕТА Е С ВИСШЕ ОБРАЗОВАНИЕ!

РАШКО СТОЙКОВ

Първомайски химн

Да се учим, да работим, че трудът ни съхрани. Страшно е да се отучим през 6-те почивни дни!
Че трудът не ще молитва, ти мотика си носи. С безработица не свиквай. И трудът ще те спаси!

ЛЮДИМЛ АСЕНОВ

- Тия от Брюксел ни спреха парите, ама Бербо, че им разкаже играта!

ДУМА

ПРИЛОЖЕНИЕ ЗА ЛИТЕРАТУРА, ИЗКУСТВО И КУЛТУРА

ДУМА

ПЕТЪК 1 МАЙ 2009, БРОЙ 098

От редактора

Леви и бедни, десни и богати

БОРИС ДАНКОВ

“Бедни сме, защото не мислим напред” - внушаваше ни преди време млад политолог от страниците на столична газета. “Интелигентията моли с шапка за спонсори и благодетели” - обяснява хала на интелигентията ни мъдра социоложка. “Българската интелигентия е лява” - уверява ни лъв лидер от страниците на любимо на народа списание.

А днешната българска интелигентия е бедна. Тя продължава едва да връзва двата края и да си брои стотинките за хляб и кисело мляко, без да се интересува от европейските и други стандарти. Сякаш за нея има кой знае какво значение дали ще бъдем отзад или отпред на Румъния. Толкова голямо значение, колкото да узнаем на кое място са САЩ

по броя на абортите в света или нещо подобно...

Факт е, че в годините на “демократията” и тъй наречения преход българската интелигентия оголя и обося както никога досега, че бе доведена до ръба на физическото оцеляване и социалния геноцид, а народът ни - до невиджана бедност и духовна нищета.

Бедни сме, защото социалната структура на “новото” ни общество раздели хората на имащи и нямащи, на повече имащи и... нищо нямащи. Затова каквито и да е упражненията върху социалния статус на днешната българска интелигентия са не само лишени от смисъл. Те са жалки и смешни, тъжни...

А иначе: Дружна песен гнес да екне - песен, песен на труда, на сърцата ни да олекне - да живеи, живеи труда!...

АСАМБЛЕЯ

Аматорските театри се събират в Горна Оряховица

В истински храм на Мелпомена ще се превърне този уикенд Горна Оряховица. От гнес до 3 май по инициатива на Българската асоциация на аматорските театри (БААТ) в града ще се състои Първата асамблея на аматорските театри у нас, научи ДУМА от организаторите. Целта на форума е да събере творци от цялата страна, които да изградят своя обща платформа за бъдещето на любителското театрално изкуство в България. Според председателя на асоциацията Георги Врабчев “трудно е да полетиш, но още по-трудно е да останеш в небето, да останеш на върха. Театърът е онова, което ни обединява, той е нашият опит за летене, все по-нагоре, към върха на нашите възможности”.

На форума ще присъстват настоящи и бъдещи членове на БААТ, както и представители на държавни културни институции и творчески съюзи. Срещата се организира, за да даде възможност на всички желаещи театрални групи и фестивали да представят своята дейност, както и да се присъединят към голямото семейство на театралните любители.

“Криле в огъня” - огнена театрална игра по теми от музиката на рок групите “Камелот” и “Елика”, е шоуспектакълът, който тази вечер ТГ “ТЕМП” от Враца ще представи на площада пред общината. Утре в салона на читалище “Напредък 1969” МТ “Алтернатива” от Горна Оряховица ще излъчи “Ще те накарам да се влюбиш” по Недялко Йорданов. На 3 май в Младешкия дом ще се състои работна среща-разговор на тема “Любителският театър - противопоставяне или празник”.

ПАМЕТ

Книга за писателя Славчо Донков

“Обичам пътищата към човека” е озаглавена новата библиографска книга, посветена на творчеството и личността на писателя и поета, на редактора Славчо Донков. Сборникът е дело на дългогодишната учителка по литература в гр. Нови Искър Невенка Атанасова, която е подбрала стихове и откъси от белетристични творби на писателя, спомена и материали, негови фотографии, даващи представа за личността и творчеството му. Оформител на книгата е художникът Дочо Дочев, а неин издател - Ангел Лашев.

Новият сборник бе представен в зала “Вяра” на Столична библиотека от Георги Михалков, който говори за творческия път на писателя и поета, дългогодишния редактор в списание “Отечество”, автор на емблема-

тични заглавия като “Да повикаме шурците”, “Лятото на последните щъркели”, “Щастлива зелена морава” и посмъртно издадения роман “По тънка нишка вървя”, оценени високо от литературната критика.

За личността и творчеството на писателя говориха негови колеги и приятели, състуденти от випуск 1966. Благодаря на събата, че ме срещна със Славчо Донков, че открих в негово лице една сродна душа тъкмо в онези години, когато “се търсехме” като литератори - сподели проф. Здравко Чолаков, изразявайки благодарност към авторката на книгата за нейното написване.

На вечерта актьорът Вели Чаушев рецитира стихове и откъси от творби на писателя като израз на преклонение към паметта на твореца.

ДИСКЪТ

Малко познатият Васил Воденичарски

Излезе нов компактдиск “Васил Воденичарски - художествена публицистика” от поетичната аудио-поредица на ЦАПК “Прогрес” ООД - София “Какво ще ни дадеш, Истории!”. Дискът включва рецитал на три от малко известните за днешния български читател публицистични творби на Васил Воденичарски “Чарли Чаплин в Хайредин”, “През равнината”, “Галопта № 4 няма нищо общо с поезията” и “Вихрушка” в изпълнение на артиста Иван Налбантов. Творбите дават, макар и бегла, представа за публицистичния талант на известния български антифашист, който преди 65 години загива в неравен бой в лозята край с. Липница, Врачанско. Ро-

геният в село Хайредин поет-антифашист през периода 1939-1940 година сътрудничи със свои репортажи в “Академик”, “Ново слово” и “Култура”. През 1941 г. заедно с Никола Вапцаров и Емил Шекерджийски Васил Воденичарски издава “Литературен критик”. Нему принадлежат думите: “Никоя земна, ни небесна сила не ще ни отклони от пътя: да обичаме своята земя, да служим на своя народ, да умрем за тяхното щастие...”

Музикалното оформление на диска е дело на Иван Драголов, а художественото - на Васил Николов. Освен на пазара новото издание може да бъде намечено като приложение в един от следващите броеве на списание “Ново време”.

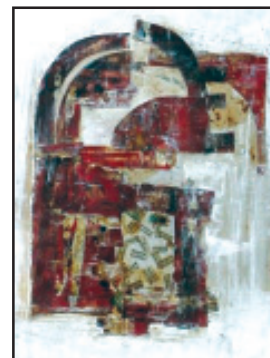
ВЕРНИСАЖ

Мари-Пол Поспишил с творби, родени от случайността

Тя рисува, къса, лепи и майстори, когато иска и дори когато не иска. Скицира и пише, когато върши нещо интересно или досадно, когато се разхожда или си е у дома. Открай време посещава ателиетата на художниците. Наблюдава ги как работят, самата тя работи в Париж, където живее, в Прага със съпруга си и тук, в София, където е отново със съпруга си. Не обича светската суета, нито домашните задължения. Гледа малко телевизия и не практикува загължителните спор-

тове. В такъв случай защо да не избере творчеството като алтернатива?

Така представят изложбата на Мари-Пол Поспишил домакините от Френския институт в София, на ул. “Дякон Игнатий” 2. Творбите на съпругата на директора на Чешкия център Михаел Велнер Поспишил ще бъде подгледана в салона на Френския институт от 4 до 9 май под наслов “Творби, родени от случайност”, научи ДУМА от Мария Конакчиева.

ПОЕЗИЯ

Размисъл на крал Владислав Варненчик

в нощта преди решителната битка
край Варна в лето господне 1444

Пред утрешната битка чувам аз -
талазът на морето се надига
и проговаря с неговия глас
историята в тъмнещата книга
на свитъци от пенести вълни,
тъй както смяната на нощи с дни.
Светопрестолнице света Ядвига,
чиято кралска кръв тупти у мен,
какъв ще бъде утрешният ден
за мен и войните ми? Хуниади
да бъда предпазлив предупреди,
че всяка битка крие изненади.
Стоя под легионите звезди
със шлемове от непомятван блясък
и знам - като подвиген морски пясък
е щастие то...

Не дойдох за мъст,
ни за богатства, ни за територия,
а за победа на светия кръст,
начало на човешката история
след Константин Велики.

Ала той
видя велика личба на небето -
кръст от звезди и с него стъпка в бой
врага на кръста...

Тръпне ми сърцето,
макар че носим този огнен знак
и аз, и кръстоносното ми войнство.
Защо ме мъчиш подло безпокойство?
Преди да стигнем варненския бряг,
чешми съзряхме с пеещи корита.
Там напоихме своите коне
и аз, и уморената ми свита.
Там българка, като русалка, сне
звънящи менци от русалско рамо
и, слушайки водата как тече,
изрече ми: "Послушай ме, момче,
на тебе искам да говоря само -
да влязат твоите другари в бой,
но утре ти пред шатрата си стой,
че виждам ти главата на върлина
набучена"... Изрече и отмина.

РИСУНКА ЛЮДИМИЛ АСЕНОВ

Как да ѝ вярвам? Тя не ме позна,
че аз съм кралят... прахен, без корона...
Но изведнъж под мен изцвили коня,
тревожно цвили и през тази нощ.
Избягай страх! Та аз съм крал и вожд
на рицари от Полско, от Магжарско
и тук въздигам Българското царско
гостойнство.

Отвоювам град след град
от плячката на падишах Мурад.
Нощта покрива неговия шатър

РАДКО РАДКОВ е роден през 1940 г. във Велико Търново. Завършва Духовна семинария в София, а по-късно - класическа филология в Софийския университет. Работил е като редактор в издателство "Народна култура" (1970 -1974), като аспирант в Института по балканистика и преподавател по класически езици във Велико-търновския университет. Основател е и главен драматург на Старинния театър. Автор е на книгите "Византийски запевки" (1978, 2001, 2007), "Слово за Търновград" (1991), "Царски сонети на любовта" (1996), "Сатирични гейсонети" (1998) и др. Написал е повече от 20 пиеси, сред които "Балдуин Фландрски" (1969), "Хан Аспарух" (1970), "Патриарх Евтимий" (1975), "Похвално слово за Словото" (1978), "Теофано" (1981), "Всенародно бгение за Апостола" (2007).

За трагедията си в стихове "Балдуин Фландрски" е удостоен със званието "Кавалер на френската култура" (1985). Носител е и на Кръста на Френската Академия на науката за литература и изкуство (1985). Два пъти е удостоен с международната Наполеонова награда "Солензара" на Френската Академия на науките.

Предлагаме на читателите откъс от новата неиздадена грама на Радко Радков "Крал Владислав Варненчик", предоставен специално за ДУМА.

сред шатрите им - пенесто море.
Развей щандарта ми, понтийски вятър,
и ако утре трябва да умре
Владислав крал за братя християни,
пред шатрата си няма да остане,
ни от съдбата ще се убои.
Ще хвъркне в славата си златозарна
и легендарната земя на Варна
с кръвта на хан Мурад ще напои
или със своята още непролята...
Аз вярвам в моя кръст, а не в съдбата!

БЕЛЕТРИСТИКА

Ездачите

Лицето му беше бледо, с рядка остра брада, а очите му - недоспали, влажни и замъглени. Не беше нито млад, нито стар, но много хора му викаха Стареца. Обичаше конете още от войничкълка и затова след едно тежко заболяване, при което едва оцеля, му поверих треньорската работа в базата ни със спортни коне.

Сега беше разбрал, че по всички събрания и конференции се отчиташе загуба на конната база. Икономистите внасяха докладни за нейната ликвидация. Някои от членовете на Управителния съвет бяха вече готови.

- Знаеш ли - прекъсна мълчанието бачо Илия, - софиянци имат желание да дойдат при нас... Любителите на конния спорт. Те искат да спонсорират конете. Паа... мойта заплата... и затова щели да мислят.

След седмица те дойдоха. Със сребристобял джип... Трима мъже, леко побелели. С анцузи "Агидас" и марафонки немски модел. Оказаха се коректни мъже, сжентълмени... И меракливи. Искане да яздят още същия ден. Докато момчето назагдеше седлата, те вече зааряваха. Леко подтичваха, обикаляха манежа, приклякнаха, оглеждаха препятствието за конюрията, с външен поемаха конете и галеха нежните им шици.

Срещал съм ездачи с различни интереси - бегови, скачащи, волтажировци, но тия бяха особени. Уж само любители, но бавно развеждаха животните по манежа, спираха, галеха ги по холката, гърба и мускулестите крака, едва тогава скачаха по седлата, като продължаваха да опипват нрава на конете...

Бачо Илия ги наблюдаваше, обикаляше паркура от единия до другия

край и подвикваше:

- Бавно, Строга, бавно... Има време, ще скачаш... Дай тръст, Менторе! Господине - обръщаше се към един от мъжете, - изправи се, по-свободно се гръж. И се обаждайте на конете, животните разбират кога им се говори с добро.

Настроението на бачо Илия се подобряваше. Усмиваше се на себе си, с ръце даваше указания, лицето му поруменяваше. Беше горд и с момчето си... Освен с ученето, то се занимаваше редовно и с конете, усвоил беше тънкостите на ездата и стана добър жокей. А ездачите продължаваха да го впечатляват. При редовните си тренировки надвишава възрастта, сами усърдно си поставяха седлата, до късно оставаха на паркура с момчето, което им показваше похватите в конния спорт.

Бачо Илия им се радваше, към всеки отправяше похвали, поощряваше ги. Щели да станат големи ездачи. Всъщност знаеше, че за тях времето е минало, за тях единствено сега оставаше удоболствието, което получаваша и трябваше да им го създава, защото и той така се чувстваше млад, жизнен и здрав. Пък май и усещаше, че тези ездачи ще му бъдат последните, на които ще предаде своето умение.

- Стигааа... - спираха уморените ездачи, - за днеска доволно - казваха един по един, слизайки бавно от конете, като им поднасяха пакетчетата със захар.

На тръгване минаха покрай треньорската стая - подредена, чиста, с дъве легла, малко бюро и много облепени по стените снимки на ездачи и коне. Какви ли не породи имаше, наредени чак до тавана - арабски, дунавски, английски,

ПЕТЪР ДОНЕВСКИ е роден през 1938 г. в с. Търнак, Врачанско. Завършил е Висшия селскостопански институт - София. Дълги години е ръководител на ТКЗС в родното си село, зам.-председател на АПК "Скът" и зам.-кмет на Бяла Слатина.

Автор е на белетристичните книги "Скът" (2000), "Дива кръв" (2002), "Луго време" (2003), "Залези в равнината" (2005). Под печат е новата му книга "Удавени очи".

Член е на Съюза на българските писатели.

алийски... Леки, тежки, средни - всякакви красиви животни, цяла галерия. Мъжете разбираха, че тук беше богатството на стареца и момчето.

Щом гостите си заминаха, Стареца се оттегли в ъгъла до коневръза, където бяха другите животни и загледа момчето. То вече манажираше със Строга: походка, тръст, засилване, мощни скокове над препятствията... Един път, два пъти, три пъти... Стареца отмерваше времето, за което то изминаваше разстоянието и записваше в тефтера.

- Достатъчно със Строга! Достатъчно! Дай кобилата и вземи Малахид!

Момчето глътна малко вода и скочи на коня. И пак подход, тръст, втурване, мощен скок над препятствията, над водната преграда, храстите и пак отначало... После спряха Малахид и говедоха Ментор. Всичко се повтаряше до премаляване. Момчето се свличаше от гърба на коня като труп.

Денят завърши, но и двамата останаха на манежа. Изчакаха да настъпи тихата пролетна вечер, когато всичко наоколо млече и над равнината лягаше вечерен зрач, а на запад, далеч зад буките на Борованските могили, залезът догаряше в бледорозова зря. И изгрева срещаша тук.

Така беше цялото лято - докато един ден мъжете останаха до късно вечерта. Целият следобед следяха

тренировките на момчето, а вечерта говориха по мобифоните и дълго разглеждаха снимките по стената. И тримата бяха весели, доволни - като ловци след успешен отстрел през деня.

След месец момчето замана за Германия - като треньор и състезател в известен немски конезавод. Мъжете продължиха да идват, тренираха под благородната и весела усмивка на бащата. Сега вече те му носеха снимки на момчето, за което пишеха немските вестници и списания. Стареца се радваше. Синът му стана известен. Хубавите снимки сгаряваха бащиното сърце. Усмиваше се човечествът - беше богат, момчето му участваше в най-престижни състезания и печелеше награди. Не му се сърдеше, че рядко си идваше в България - беше достатъчно, че макар и по-рядко, тримата мъже идваха и той пак им извеждаше Строга, Ментор и Малахид.

След една година дойде промяната. Конете бяха продадени, стопанският двор опустя, бурени избуяха в конната база.

Казват, че бачо Илия бил усетил инфаркта. Поръчал да купят ново конско седло, но по-малко. Синът не успял да пристигне за погребението. Имал състезания в Испания. Дошъл след месец. На все още пресния гроб освен дървения кръст стояло конското седло. Тримата мъже се бяха погрижили за всичко.

Адютант погва развеселени лирици

В годините на социализма във Военния клуб в Ямбол самозван майор скандализира „непослушни“ гости на поета Георги Братанов

ХРИСТО ЧЕРНЯЕВ

За пръв път се срещнах с него в Ямбол през пролетта на 1965-а. Тогава той беше на двадесет и една години. Бе висок и строен, любознателен и развълнуван - такъв изглежда и на снимката, която сме си направили в някогашния градски център. На тази снимка, освен Георги Братанов и мене, са и младите тогава Стефан Чирпанлиев и Иван Джурелов, както и Людмила Исаева, Михаил Берберов и Александър Миланов, с които бяхме пристигнали за няколко дни в южния град. Всички заедно осъществихме интересни литературни срещи и четения в Ямбол и Елхово. Георги Братанов попуваше всичко с веселите си очи. Той пишеше стихове, заредени с нежност и мъже-

Георги Братанов

ство, с романтични пориви и мечти. Зрението си той щеше да загуби по-късно, но винаги съм имал усещането, че вижда по-добре от зрящите. Това личи и от цялостното му литературно творчество - от поезията, есеистиката и прозата му. Приятелството ми с него, което тогава се породило, не прекъсна през годините и се затвърдяваше все повече, независимо от разстоянието, което ни делеше.

Когато през 1983 г. горях от силно желание да обиколя и да видя живописните и свети кътове в така наречената младежка република „Странджа - Сакар“, голяма помощ ми оказа Георги Братанов. Той ми осигури пребиваване в Ямбол и ме насочи кои места да посетя в този много български край. С една дума - той ме упъти точно и подробно, а друг ямболски поет - Пейо Карапеев - ми даде карта на „Странджа - Сакар“, която ми свърши добра работа. Без тази помощ аз не знаех откъде да започна, откъде да тръгна в едномесечното си пътуване, кого да търся и т.н. Така че неведнъж съм гостувал в дома на Георги Братанов, където сме прекарвали в хубава приятелска атмосфера дълги часове, че и цели нощи, стоплени все от жарта на поезията, на която сме отгадени всецяло. Не мога да забравя сърдечните вечери у тях, в оная ниска ямболска къща до самия площад, където Георги и жена му Руска отваряха широко портата на сърцата си. И нито ни се спеше, нито ме пускаха да си тръгна към хотел „Тунджа“.

Казвах се стихове, звъняха пълни чаши за здраве, за творчески успехи. Синът им Никола - беше още мъничък и играеше пред стъпалата на дома им... Мили спомени, които не отлитат с времето... Съгряват от тези вечери и разговори, поемах по-уверено и спокойно по още неизвестните ми пътища и пътеки на Странджа и на Сакар планина. И където да отидех - в Хлябово и Тополовград, в Раговец и Бръшлян, в Заберново и Малко Търново, в Сливарово и на историческата Петрова нива - навсякъде, сред почти изоставените

селища, се чувствах у дома си, и старците, които срещях, и новите заселници, с които се ръкувах, ме имаха за свой. И навсякъде, където минавах, ми се чинеше, че не съм сам, че с мене по поляните със зеленка, по горите със стари дъбове върви като съдружник, като брат и Георги Братанов. В ушите ми звучеше мекия му бавен глас. И тъкмо затова някъде към Звездец, където бях замръкнал, се родиха първите редове на стихотворението ми „Звездите над Звездец“, което посветих на него и след година поместих в лирическата си книга за Странджа и Сакар, озаглавена „Минзухарена земя“. Защото там дълго горят и не угасват жълтите огньовете на минзухарите.

Тогава и по други поводи, когато съм бивал в Ямбол, с Георги Братанов все сме бивали заедно. И винаги, в последната вечер от пребиваването ми, с него и с десетките ни тамошни приятели-творци сме сядали под дърветата в ресторант-градина край Тунджа, където не секваха разговорите и песните. В онова време (за разлика от сега) всеки от нас можеше да плати яденето и пиенето на всички. Та мешани скарци, та агнешко печено и какво ли не... Сервитърите търчаха един след друг с блюдата, със зелените салати с обелени яйца отгоре... А Георги Братанов ставаше център на голямата ни компания. Той разтягаше акордеона си и запяваше високо и отчетливо някоя тракийска песен. Обичаше живота и човешината и затова нямаше никакво умора. По същия начин и по същите причини той твореше поезията си...

Веднъж бях изпратен в Ямбол със задача да се положи началото на ежегодни литературни празници в окръга. Поканих със себе си Георги Братанов, Минчо Минчев и Таньо Клисуров - все още млади поети - и проведохме редица литературни срещи в предприятията и училища в Ямбол, Елхово, Тополовград. (Така започнаха известните литературни празници, в които сетне много години участваха десетки български писатели и които оставаха трайни следи в душите на хората.) Помня, че след успешния завършек на срещите ни в Елхово, организаторите ни заведоха да обявяваме в тамошния стол на военния клуб. Бяхме оживени и радостни, но най-оживен беше Георги Братанов. Седнахме до една крайна маса и споделяхме впечатленията си. В стола се хранеха офицери и семействата им. Аз също съм бивал строеви офицер, та обстановката ми беше позната.

И като хора, дето са си свършили добре работата, все още възбудени, си

Георги Братанов заедно с акад. Петър Динеков и поета Тенко Тенев, 1982 г.

говорехме, като, разбира се, имахме предвид, че не сме сами. Но във всеобщата тишина в стола, изглежда че това е подразло някого и изненадващо в тишината като камшик изплюща глас: „Стига бе! Срамота.“ Гласът падна като гръмотевица. Много грозно ни изруга един майор, както после разбрахме, адютантът на командира на гарнизона. Дразнеше го, че е нарушена пълната тишина по време на ядене, когато, както казваше едно време моята старшина, не бива да се чува ни глас, ни шепот, а само грънкането на лъжиците. Млъкнахме като ударени от гръм. Както ние, така и всички присъстващи, се почувствахме неловко. Залците ни заседнаха в гърлото. И сякаш настана още по-гробна тишина, толкова гъста, до взривяване. Нищо по-лошо не можеше да се случи в препълнената зала. Видях как Георги Братанов се зачерви, сякаш ще се пръсне. Също - и ние. Толкова радостен беше днешният ден, а изведнъж всичко се помрачи. Хапнахме надве-натри и побързахме да излезем навън на чист въздух. Там пък отново ни намери злощастният адютант и прогължи издевателството си над нас. За какво бяхме виновни?! За какво трябваше да се срамуваме?! И ние, без вина виновни, стояхме кротко и не ни се искаше да вдигаме много шум за нищо...

Беше ми болно заради Георги Братанов. Той с толкова чисто и почти

юношеско увлечение бе взел участие в разговорите при творческите ни срещи, където с неподражавемо вълнение прочете свои нови стихотворения и това, както на него, така и на всички от групата, беше дало и самочуствие, и простор за сътворяване на бъдещи творби. Че къде другяге, ако не на масата, можехме да си кажем впечатленията, да си споделим мислите! И да си признаем, толкова тъжно ми е било, че макар много време да е изтекло оттогава, отворената в сърцето ми рана още не е зарасла, още кърви... Може би тъкмо затова пренасям болката си на този лист. Забелязал съм, че така се случва в живота, че почти винаги някой ефрейтор или адютант без всякакъв мотивиран и съществен повод, без да му мигне окото, безцеремонно убива най-невинната капчица човешка радост.

А Георги Братанов беше човек и поет неустово задъхан и вгледан все нагоре, в небето, във Вселената. Не случайно поезията му има някакво особено вселенско излъчване. Той като че ли имаше колкото земен, толкова и небесен дух.

За последен път го видях в редакцията на списанието на слепите „Зари“, на което той дълго време бе главен редактор. Това беше през 2000 г., малко преди Гергьовден - денят (именният му ден!), в който ми напусна завинаги.

...Георги Братанов е поет, чието проникновено творчество остава ярки следи у читателите. Това творчество се характеризира със силна драматична раздвиженост, то не е равно, каквато е съдбата на този небесно-земен творец, но винаги ни е вълнувало, удивлявало и извисявало с основната си жилава оптимистична нишка. Наистина, за разлика от толкова съвременни поети, поезията на Георги Братанов има някакво космическо излъчване. Това ѝ придава по-други измерения и я изпълва с необозрими емоционални и философски акценти. Нещо съдбовно има в тази поезия. Пропити от младия му неспокоен дух, стиховете му притежават светло озарение и са свежи и ведри. Георги Братанов бе от даровитите творци, дето не променят творческата си същност според посоките на вятъра, беше верен на своето поетическо кредо от младите си години. Силният му характер е дал своя отпечатък в творчеството му, което ни облъхва с човешката си топлоота и искреност. С остро реагиращото си поетическо чувство и със силната си авторова поезия Георги Братанов си остава един от романтичните бардове в поезията.

Георги Братанов със съпругата си Руска, Бойка Вапцарова и писателя Атанас Теодоров, 1985 г.

Световният рисувач Светлин

...Той се е отказал от ефекта на цветовете,
откривайки една невероятно тъжна гама

ТОДОР ВЕЛЧЕВ-ТАТО

От дете в съзнанието ми е останал този митичен кораб, видение в безбрежната акватория на човешкото въображение, свързан със страховитостта на невъобразими бури и гибели на екипажи, загинали със силния вопъл за свобода и живот. Когато си на границата на небитието и трябва да приемеш смъртта, в миг си задаваш въпроса как живях, защо, откъде идвам и къде ще отида? Жестоката истина, която стои пред нас докрай. Ако не ѝ противостоим с яростта

Портрет на майка ми, 1983 г.

на светлината и добрината, подозирам, че Хомо сапиенс може да изчезне завинаги...

С това искам да започна моето писание за маестро Светлин Русев, когото моля да ми прости личното пристрастие за неговото безспорно планетарно изкуство. Заслуга за ограмотяването ми в тази област имат двамата творци - мои лични учители по живопис: световният поет Богомил Райнов и моят голям приятел и учител по живопис художникът-поет Георги Трифонов. И двамата непрекъснато ме ръчкаха да рисувам. А със Светлин не сме близки. Знаем се от няколко срещи на изложби и тържества. Най-гългата от тях бе по повод една година от смъртта на Учителя Райнов, на която бяхме поканени от неговата съпруга Соня.

Когато понякога със Светлин се срещам случайно, той винаги казва: "Абе, трябва да се видим, да пием по кафе и да си спомним за учителя Райнов. Поздравя семейството." Пояснявам, че семейството - това е синът ми Мартин, неговата съпруга Даниела и внукът ми Тодор, които боготворят маестро...

В личния си опит, свободен от академизма на рисуването и писането, аз стигнах до един необорим за мен закон: Животът над всичко. Това беше предмет и на споровете ми с моя учител Богомил. В нашите разговори най-често бях обладан от див духовен анархизъм. В тях Светлин често присъстваше заочно, в друг случай Богомил ми постави ребром въпроса:

- Абе, ти защо не харесваш Светлин?

- ...Може би защото не съм го разбрал и не ми е достатъчно "цветен".

Това зверски нервира професора и той ме заведе в своето ателие - един таван, нафрешкан от картини, отдето по-късно ги пренасяхме във вечерна доба, покрай луднали тълпи. Той разбута стотиците платна, графики, офорти. Извади две талашитени врати. Изправи едната пред мен:

- Това е раният Светлин, гледай, после ще ти покажа другата. И двете композиции имат едно и също название "Велико Търново".

Буквално онемях от пъстрата гама, покрита от синьо-зеления цвят на вечния живот. Толкова прозрачен къс небе, под него къщите накацали една над друга, а Янтра невероятно бистра. Това като че ли поуспокои моята ярост. Кротнах, след като ми показа и друга картина, този път на Генко Генков. Сякаш и двете бяха рисувани от една и съща ръка. В едната обаче имаше повече огън, а в другата - лег...

- Защо мълкна? Големите художници винаги започват от онова, което са достигнали техните предшественици. Когато рисува, трябва да гледаш какво правят останалите и да вземаш своето, да откриваш своя стил, докато стигнеш до личната си Голгота...

Пленен от цветовете на двамата майстори, не смеех да отворя уста, за да не ядосам повече професора, да не разруша мига на този урок. Бунтът на твореца срещу Всевишния, от който самият той е частица. И изкушението да запита: откъде идваме, къде сме, къде отиваме?

Развълнуван от картините, мълчах, а пред мен се появи моето детско видение: Летящият холандец. Тогава чух стоновите на милиарди загинали хора, гласовете на водачите на човечеството: писатели, художници, музиканти, лекари, инженери, философи, моряци, обединени в един въпрос:

- А ти накъде?...

Потърсих миража, но моят учител ме подсети:

- Отговори! Така е било и с Леонардо, Микеланджело, Бош, Ел Греко, Дьолакроа, Ван Гог, Моне, Сезан... По пътя към Санта Крус, те, изнурени до смърт, са търсили отговора на въпроса: кои сме, откъде идваме и къде отиваме? Взemi един Ван Гог, по какво се различава от Христос? Ами Пол Гоген по пътя загубва всичко, преследвайки лудото съчетание на цветовете, за да стигне до невероятния си стил. Ако един художник обаче няма картината в себе си, по-добре е да не докосва четката. Освен цветовете, живописца е приказна фантазия и жестока философия. Дали художникът я осъзнава или не, той стига до нея. Това направиха Светлин и Генко. Първият осъзна философията, вторият полудя по нея.

След кратка пауза Богомил ме запита:

- Разбра ли за какво става дума?

- Не съм готов за такива велики дела - рекох. - Предпочитам живота - да се змуркам, да стрелям по рибите, да кръстосвам планините и да презръщам хубави жени.

- Тъпанар, това е само гарнитурата, а по-важното е да умееш да рисуваш... Ти трябва да рисуваш. Сега ще ти покажа нещо, което никои не е виждал досега.

Вратата, 1988 г.

Той извади от един сандък няколко платна, от които имаше по нещо от модерните художници. Но те стояха като препарирани риби, уловени от рибар, чиято лодка доста е подхвърляна от океана, докато той измъкне на брега скромния си улов.

- Тези работи са рисувани от мен. Показвам ти ги, за да видиш колко са жалки пред моите усилия и колко са надеждни твоите голи негърки и риби, които си нарисувал.

След този разговор отидохме да разгледаме изложбата на Светлин. Така започнах да го изучавам.

Светлин Русев, световният рисуващ

Гледах картините му, водех приятели и дами, за да ги обсъждаме. Наблюдавах останалите посетители как реагираха. И разбрах, че ако ми покажат неговата работа и от друга галактика, пак ще я разпозная. Живописца на Светлин беше самият той - в безпределните пътища и женски портрети, масови композиции. В тях сякаш бе събрано възраждането на един безкрайно мълчалив интелект срещу Бога. Той се беше отказал от ефекта на цветовете, откривайки една невероятно тъжна гама, неговата си, Светлинова, през която винаги преминаваше една (или няколко) кървави линии, които изразяваха пулса на неговата душа. Протестът му срещу тежката съдба на човечеството беше безпределен. Той оживяваше иконите от тяхната плоска орнаменталност в обемни образи на истински хора, превръщаше абстракцията на страданията в реалност. Безшумен бунтар, силен инстинкт за самосъхранение, за когото борбата е непрекъснат труд...

Затова са жалки нападките срещу него от страна на недостоини и амбициозни люде, зад чиито гласове шумолят финикийски знаци, и надежда, че като се доближат до слънцето, ще отнемат част от от неговата светлина. Но такива хора често изгарят като мухи-винарски, без да вкусят гъха на живота. Завистта е страст, от която може да се живее, само ако акумулира енергия, а личността да покаже нещо свое - Моцарт и Салиери...

Върху фона на бездуховния грабеж и помрачителната световна идея да бъде направен от човека съвършен автомат, без душа и без мисъл, личности като Светлин винаги ще са неудобни и "съмнителни". Това го казва и Нушич. Според мен Светлин е блестящ есеист. Имал съм възможност да слушам неговите слова в тържествени и тъжни моменти. Те са изящни като неговото рисуване и завършват винаги, когато човек очаква да бъде казано още нещо. Това е големият майстор, който се изразява, без да натрапва подсладени цветове. Животът е гъста отрова и всяко човешко деяние има драматични последици.

Светлин е майстор, който може да рисува всичко. Предпочитана от него тема е човекът. Нима могат да бъдат забравени неговите Самуилови войници, толкова безпощадно протестиращи срещу световните кървици и насилието. Изящството на неговите творби не цели само естетическо подчинение и блаженство от човешкото творение. Те са мощен външлом срещу робството, което виси над човечеството, въпреки претенцията за демократичност.

Нима това не е най-тъжната симфония на нашия живот. Потвърждава го неговият цикъл "Приют". Тези възрастни жени и мъже не само не са сломени от бедността. От техните очи иззира протест. Те питат: "Вие, които идвате след нас, защо мислите, че сте по-млади?" В своя подтекст художникът подсказва, че едно общество, което зарязва старите хора, е обречено на гибел.

Според мен Светлин е не само бунтар. Неговото творчество е заредено със светлина и надежда, връщайки света към максимата, изречена от княз Потъмкин, че "Хората са всичко, а парите са нищо". Противно на ширещата се днес философия, че "Парите са всичко, а човекът - нищо".

В една картина на художника ("Цивилизационен избор") върху ковчега на убито дете е навесена майка, сякаш това е самата земя. Тази картина за мен се равнява на стотици митинги и шествия - толкова силно събужда моя гняв срещу жестокостта. Това е протест на световния художник Светлин срещу насилието, който ме разтриса до последното ми дихание. И не аз избирам за моя детски блян и видение - Летящия холандец. Избирам да я поставя върху грот паруса на Кораба на изкуството.

Благодаря ти, Маестро!

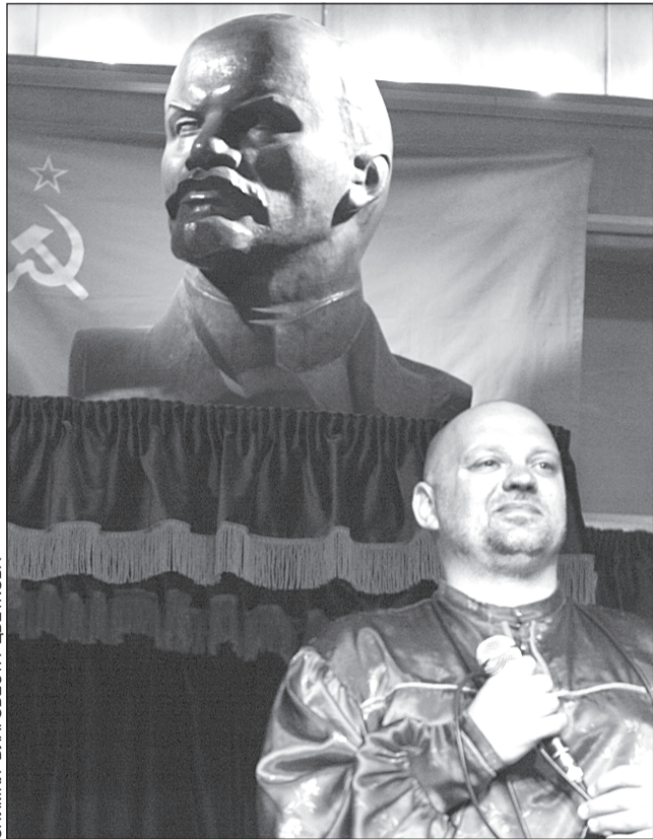
(Започнато през 2003 г., завършено януари 2009 г.)

Редактор Борис Данков

Български за руски

Катюша на брега на реката, руските момчета в Афганистан и Чечня, водката, дето я знаят и в Ямайка, и там заради нея свирят вече и на балалайки - всичко заедно (и още много!) се случва всеки петък и събота вечер в елитен столичен клуб

СНИМКИ БЛАГОВЕСТА ЦВЕТКОВА

Знаю - люди всей Земли подружиться бы смогли, если б каждый водку пил - коммунизм бы наступил!

ЛИЛИЯ ТОМОВА

Блеснали погледи, смях, тактуващи и танцуващи - често направо на сцената, хора, сияещи лица... Не вярвате, че се случва днес? Но е факт!

Танцуващите и пеещите хора помнят. С тях са и младите - те спомен за руските песни нямат, откриват ги днес, сега (вече втора година!) в елитен столичен клуб. Пет и те - не знаят текстовете, но гласовете им звучат, макар понякога и фалшиво, обаче силно и задушевно. И всичко се случва под укоряващия поглед на Ленин на сцената.

Три момчета от Казанлък

- Георги Гарчов, Христо Софев и Петьо Янкулов, донесоха "руската мода" в София. Донесоха я безхитростно, открито, без притеснения. Пеем, както живеем, твърдят те. И разказват, че са имали шурия шанс да пеят пред двама руски президенти - Путин и бъдещия руски първи човек - Медведев, когато и двамата бяха, макар и за кратко, в столицата ни.

Георги, Христо и Петьо другаруват от деца, оттогава пеят по улиците, по купоните, в учи-

лищните хорове. Петя главно руски песни - от войната, от следреволюционните години, за обичта и за малките и сърдечни неща, които правят живота истински.

За пръв път излизат пред публика, за да почетат паметта на Владимир Висоцки, през 2000 година. Тогава, помним, руските песни, а и (почти) всичко руско беше като че все още "въгъла". Момчетата обаче запяват откровено, високо, талантиливо. И

При изпълнението на "Господа офицери" всички зали в Русия се изправят на крака. В българския клуб - също

започват да ги канят откъде ли не. А триото, което се ражда спонтанно, е наречено "Грамофон". Първите песни, които запяхме, чухме от старите грамофонни плочи на родителите и на приятелите си, разказват те за ДУМА.

Тримата ентузиастичич дори не се страхуват, че може би ще звучат някому "ретро" - песните ни са повече от 400 - емигрантски, авторски, военните песни, песните за трудно извоюваната победа и за мира, за степта, за БАМ. И още - руско-циганските романи, филмовите мелодии и текстове, които си тананика вече не едно поколение, детските - за Крокодила Гена, за "чудото на чудесата", "неидентифицирания вид" Чебурашка, за чудния остров Чунга-Чанга... Георги, Христо и Петьо пеят "Поручик Голицын", "День победы", "Подмосковные вечера". Петя песента на девойчето, което иска да отиде с любимия си - все едно къде, но там пък няма място за нея ("Миленький ты мой, возьми меня с собой..."). Ами тя е като нашата "Назад, назад, моме Калино", възкликват младите, когато я чуват за първи път. Обичта по целия свят е еднаква, тъгата по любимия е еднаква, раздялата тежи еднакво, обясняват "Грамофон"-ите. И запяват съвременна руска естрада, баладите за загиналите в Афганистан и Чечня руски момчета, пеят за честта на пагона и верността към род и

Давай за нас, давай за вас, и за десант, и за спецназ...

родина.

Щастливи сме, че работим това, което обичаме, твърдят неизменно тримата. Пеем, както живеем, понасят те. И не забравят откъде са тръгнали, нито порива на щедрите си сърца.

През май 2006 г. изнасят благотворителен концерт "Адрес Надежда", средствата от който даряват за лечението на тежко болни дечица. През май следващата година

организируют нов благотворителен концерт в НДК, а през декември

ведев, припомнят момчетата. Това си беше комплимент за нас, но

Не пагайте духом, поручик Голицын... "Честит празник - с любов!", написаха момчетата за ДУМА по случай 1 май

превеждат средствата от концерта си на детската болница "София".

Христо, Георги и Петьо често участват във фестивали, печелят престижни награди. Те са и единствената група, участвала в

предизборната кампания за Думата

сред руските граждани, живеещи в България. И още помнят общата сцена в Каварна, която деляха през 2006 г. с група "Любэ", а песните им звучаха пред повече от пет хиляди души...

Много хора твърдят, че звездният им миг е през януари м.г., когато в страната на работно посещение идва руският президент Владимир Путин, а заедно с него - и почти сигурният (кое-то се и случи) бъдещ президент Дмитрий Мед-

най-много все пак ни зарадва срещата ни с Коля Расторгуев - група "Любэ", признават те. Пеем доста негово песни, важно ни беше да ни чуе. Чу ни, хареса ни, получихме съгласието му да пеем репертоара на групата му. Това си е успех за нас, гордеят се момчетата.

Руските песни са част от живота ни, казва Жоро Гарчов, пеем за приятели, пред приятели, важно е, че пеем и с приятелите си. А запяхме на висок глас руските песни, поизчезнали от интонационния фон на страната ни през последните години, по идея на наша приятелка. Защото руските песни никога не са били ретро, хората, които ги слушат, също не са ретро. Просто имат сърца, убеден е Жоро. А ние сме щастливи хора - работим това, което оби-

„Грамофон“-и президенти

чае. Преди бяхме актьори в Казанлъшкия общински театър „Любомир Кабакчиев“. Пишехме музика, имаме си и драматург сред нас - Петьо например е автор на не само написана, а и на изиграна пиеса. Аз пък продължавам да пиша музика за спектакли, разказва Жоро. Но вече не играем, поне не в театъра, правим спектакли от песните, хората се радват, значи - получава се, допълва той.

Получава се, потвърждава Петьо Янкулов. Публиката винаги пее с нас, пък и столичната публика е благодарна и много освободена - пеят заедно с нас, танцуват, често - и върху сцената. Радват ни се, мисля, че е от сърце - дано съм прав, надява се той. А на въпросите защо пеем само руски песни винаги отговарям с въпрос - а защо не? Израснали сме с тях, обичаме ги, а публиката ни е от хора, „отгледани“ с руската музика. Виждам очите им, виждам, че стават отново и много млади, и много вярващи. Това често стига, категоричен е Петьо. А във времента, когато не звучаха „нашите песни“ нито по радио, нито от телевизора, много хора не престанаха и да слушат, и да пеят добрите стари песни. Нали знаете, българите имаме този навик - в кухните да си

говорим за политика, там да си казваме и да изпяваме най-съкровения. А младите хора

идват също не заради модата

- има, разбира се, и друго, по-стойностно обяснение и то е вярното - доста хора у нас, поколения дори, са трайно свързани с руската култура и не само харесват, а и обичат руската музика, обяснява Петьо. Младите пък чуват от приятели, че тук става

дядовците са повече. Най-хубаво ни е, когато заедно са трите поколения. Това също се случва, продължава Петьо - и браво на тези хора - пазят паметта и я предават на децата си. Наистина са за завидване! А майките, татковците, бабите и дядовците понякога са по-млади и от младите. Не се усмихвайте, добре ги виждам от сцената, виждам и очите им - по-млади са, уверявам ви, твърди Петьо Янкулов.

Не връщаме минало-

Даже негрите в Ямайка свирят с наш'та балалайка!

купон, и продължават да идват - стари и млади. Има дори вечери, когато младите хора са доста повече, друг път пък родителите, бабите и

то, а мечтите на хората, идеалите им, страданията и надеждите им, просто - техният живот, допълва Христо Софев. На мен най-хубавото

И Олег Газманов ще ги хареса, когато чуе своето гордо: „Я рожден в Советском союзе, сделан я в СССР!“

вечно популярните - „руские блатные“, които хората много, ама много добре познаваха. Не сме обмисляли други имена за нашата, както се шегувате, „руската тройка“ - за нас най-естественото нещо беше да станем група „Грамофон“, просто нямаше място за никакви перестройки, твърди Христо. Не влагаме никакъв политически избор в песните си, нямаме политически пристрастия. И слава Богу - ако някоя от нашите и слушатели, и почитатели, а и вашите читатели чуят, че сме „политически обвързани“, сигурно ще се позасмеят. Няма такова нещо, отрича Христо. Символите -

петолъчки, сърп и чук, надписи „Назад към СССР“

(последният - написан с доста чувство за хумор на английски), ползваме наистина, бюстът на Ленин ни гледа от сцената - но тези символи носят информация за това, което пеем. А освен това погледнете колко млади хора вече носят например тениски с тези символи. А и с надписи КГБ! Навярно става мода, предполага Софев.

Ние пък разбираме времето, хората, идеалите, мечтите, а и страданията и надеждите им. Разбираме живота им, мисля, и много се надявам да съм прав, че има много сърдечна връзка между нас и публиката. Защото актьорите винаги търсят оценката на публиката, те не играят за себе си.

Имаме си и обща мечта

- като „Грамофон“-и не сме гостували в Русия. Били сме там, уточнява Христо, но не като певци - поддържахме отлична връзка с театър „Колесо“ от Толиати, участвахме и в театралния фестивал „Славянски венец“ в Москва. Честен да съм с ДУМА, нали, пита риторично Христо.

Тогава ще кажа - преди да запеем тогава, почувствахме бариера между руснаците и нас, с кожата си я усетихме. И ги попитахме - защо така? А домакините „в прав текст“ ни съобщиха, че българите „не сме онези хора отпреди“. Но останаха хладно-любезни, само докато запяхме, докато чуа своите песни от нас.

После всичко преясна, както си му е редът, в „българо-руската вечер“.

До днес я помним, смее се Христо. И допълва: „За тях гостите от другите страни вече ги нямаше, това е, разбира се, и ласкателно, но беше и сърдечно-обичливо, нали си го представяте?“

Представяме си го. Разбира се. Защото, който чуе група „Грамофон“, знае, че става дума не само за добри приятели и великолепни актьори, не и за хора, които ни връщат, макар и за няколко часа, „нашето най-младо“ минало.

Просто при тях нещо се случва. Нещо, което е и поезия, и спомен. А главно е обич - не само към руските песни...

Този ден победен - със барут пропит, този празник с плувнали в сълзи очи...

1 май е, Ден на труда!

Може някои от младите да мислят, че това е някаква социалистическа измишльотина. Е да, чедо, обаче не, както казваше прабаба ми...

ГЕРГАНА АЛЕКСОВА

Първи май е! Пролетта настъпва с пълна сила. Слънцето грее ярко. Птиците пеят. Време е за големия купон и за почивка. Доста хора се сецат и се радват заради почивните дни, които тази година се събират колкото за една ученическа ваканция. Други си спомнят за шествията и празненствата, организирани от БСП за Деня на труда. Но защо този ден всъщност е почивен? Защо се правят шествия и откъде тръгва всичко? Това са въпроси, на които, съгурна съм, малко хора могат да отговорят. Да не кажем, че младите под 25 със сигурност си мислят, че това е някаква социалистическа измишльотина. Е да, чедо, обаче не, както казваше прабаба ми.

Денят на труда и на международната работническа солидарност, известен като Ден на труда или Първи май, се отбелязва ежегодно на 1 май. На тази дата много страни в света честват обществените и икономическите постижения на работническото движение. Историята на празника се свързва с международното социалистическо движение през XIX век и работническите протести за зачитане на елементарните социални права.

Началото се поставя на 1 май 1886 година в САЩ, когато профсъюзите провеждат неофициална национална стачка, в която вземат участие над 300 000 работници, с искане за въвеждане на официален 8-часов работен ден. След тридневни протести в Чикаго полицията и частните охранители разпръсват протестиращите, раняват около 200 души, убиват поне четирима. На 4 май по време на последвалия протест срещу полицейското насилие сред полицията е хвърлена бомба, при която загива един полицай и шестима са ранени. По бързата процедура са осъдени и екзекутирани седем души, впоследствие оправдани като невинни.

През 1889 учредителният конгрес на Втория интернационал, проведен в Париж, призовава за междуна-

родни демонстрации в знак на солидарност с протестите в Чикаго. През 1904 година Международната конференция на социалистите в Амстердам призовава "всички социалдемократически партии и профсъюзи от всички страни да демонстрират енергично на Първи май за официалното признаване на 8-часовия работен ден, за права на пролетариата и за световен мир." Тъй като най-ефективният начин за демонстрации е стачката, конгресът решава, че е "задължително за всички пролетарски организации от всички страни да спрат да работят на 1 май навсякъде, където е възможно без негативни последици за работниците."

Денят на труда е и един от официалните празници в България.

Първият опит за честването му у нас е през 1890 г. от Топографското дружество.

СНИМКИ БЛАГОВЕСТА ЦВЕТКОВА

ство. През 1939 г. Първи май е обявен за официален празник, а от 1945 г. празникът започва да се празнува ежегодно. През тези години партията отбелязва Първи май с мащабни манифестации из цялата страна, в които задължително взимат участие държавните служители. Манифестациите се провеждат на централния площад във всяко населено място. Манифестиращите преминават през площада, като скандират лозунги, които прославят труда и работническата класа. От трибуна, разположена на площада, преминаващите са поздравявани от представители на Българската комунистическа партия.

След 1989 г. Първи май продължава да е официален и неработен ден, но държавната власт не се ангажира с организирането на масови прояви. Честването се отбелязва от социалисти, комунисти и анархисти, като най-значителни са митинг-концертите на Българската социалистическа партия.

Някои държави отбелязват Първи май официално, в други се чества неофициално.

В САЩ и Канада честват Деня на труда Labor Day в първия понеделник от септември. Празникът започва през 1882 г. и възниква в резултат на желанието на профсъюзите да осигурят свободен ден за трудещия се човек. Отвъд окена днес Денят на труда продължава да се празнува предимно като почивен ден и за мнозина бележи символично края на лятото. В САЩ 1 май се отбелязва като Ден на лоялността и Ден на детското здравеопазване.

Празникът става официален през 1894 г. В бившия СССР Първи май е важен празник, отбелязван с военни паради, подобно е честването и в Китай. Няма да е коректно, ако не споменем, че празникът се е чествал и в нацистка Германия под името "Имперски трудов ден" Reichsarbeitsstag.

Първи май се чества като Ден на труда и е официален празник в редица държави, като Германия, Австрия, Мексико, Тайланд, Русия. 1 май в Холандия се чества като ден на Кралицата, това е денят, в който там отпадат всички закони.

Младите хора на София честват 1 май 2008 г.

Когато говорим за световния Ден на труда, е важно да споменем, че скоро бе и Световният ден за безопасност на труда. Той се отбелязва ежегодно на 28 април. За първи път Международната организация на труда към ООН отбелязва този ден през 2001 г. В своя днешен вид Световният ден за безопасност на труда започва да се чества през 2003 г., когато чрез него МОТ лансира идеите за превенция срещу нещастните случаи по време на работа и свързаните с тях условия на труд и професионални заболявания. Световният ден за безопасност на труда е свързан с Международния ден в памет на загиналите и пострадали от трудови злополуки, който се отбелязва ежегодно от 28 април 1989 г. Международната конфедерация на свободните профсъюзи и международното синдикално движение превръщат този ден в събитие от световен мащаб, като го свързват с въпросите за устойчивата заетост и условията на труд. Международният ден в памет на загиналите и пострадали от трудови злополуки се отбелязва в повече от 100 страни в света.

Любопитна хроника

✓ Жителите на древна Италия на 1 май са се покланяли на богиня Майя, покровителка на земята и плодородието. В нейна чест последният пролетен месец е назван Май, а през неговия първи ден са се устройвали тържества, посветени на труда.

✓ В Испания 1 май е празник на... всички цветя, които разцъфтяват през този ден, като младите хора ги даряват на своите избраници.

✓ За пръв път като Ден на международната солидарност на трудещите се 1 май е бил честван през 1890 г. в Австро-Унгария, България, Белгия, Германия, Дания, Испания, Италия, САЩ, Норвегия, Франция, Швеция.

✓ У нас първите масови събирания за отбелязване на празника са през 1893 г. в София, Пловдив и Видин.

✓ В Русия 1 май се чества за пръв път през 1890 г., а през 1891 г. в Петербург се е състояло първото нелегално събрание на работници в чест на празника.

✓ В Англия 1 май е почивен ден от 1977 г., когато Лейбъристката партия, която е на власт, го обявява за национален празник, предизвиквайки шок сред консерваторите. По този повод вестник „Таймс“ отбелязва: „Добре се подредихме. Скоро и у нас ще има социализъм“.

✓ В Казахстан 1 май е Ден на единството на народите от републиката; в Литва - Ден на майката; на Хавайските острови - празник на танца; в Корея - рожден ден на Буда.

Полковникът птица

Владимир Борисов в ролята на полковник Фетисов

Полковникът птица е повел своите войници

В очакване на хуманитарната помощ

ДОЛИТА ОТ РУСИЯ

На голямата сцена на Народния театър на 8 май можем да гледаме един спектакъл-притча за "блажените с чисти сърца" хора, които търсят своето място в този полудял свят. Интересното в това гостуване е, че интерпретацията на пиесата на Христо Бойчев е дело на театъра в Самара и определено е една от най-интересните пиеси, играна практически по целия свят. Преди пет години прочетох пиесата "Полковникът птица" и тя страшно ми хареса, но не знаех как да я направя.

Омръзнало ми е да поставям пиеси, които са ясни още от първия прочит, споделя режисьорът на спектакъла Вячеслав Гвоздков. Близко две години ту започвах работа по творбата на Христо Бойчев, ту я оставях и най-накрая, през юли 2008 г. я направих. Премиерата ѝ беше през септември в присъствието на автора. Получи се спектакъл, който по съвременното си звучене е може би най-доброто от всичко, поставяно от мен като режисьор. Хареса се и на публиката, и на критиката, като дори бе номиниран за театралните награди "Златна маска" в категориите за най-добра режисура, за най-добър спектакъл и женска роля на Роза Хайрулина за образа на Пепа. А Христо Бойчев добавя, че досега е гледал над 40 интерпретации на

Академичният драматичен театър "Максим Горки" от град Самара гостува със своя вариант на най-играната по света съвременна българска пиеса

"Полковникът птица" по цял свят, но постановката в Самара му е направила огромно впечатление и я смята за една от най-интересните.

В "Полковникът птица" мащабно е обрисован моделът на съвременния свят, изпълнен с множество горещи точки, военни действия и безкрайни войни. Но войната тук не само осакатява, а и лекува. В забравена от бога психиатрична клиника, някъде на границата между две балкански държави, пристига нов лекар, който трябва не само да лекува, но и да поддържа човешкия дух на пациентите. С развитието на действието обаче се оказва, че пациентите са по-нормални и по-жизнеспособни от здравите, а главният романтик сред тях е месният "индианец" - руски полковник, загубил цялото си семейство в последната война на Балканите, запазил мълчание много години. Полковникът ще проговори и ще създаде от компанията разнопикетни болни военен взвод, готов, ако е необходимо, да се обяви за структура на НАТО и да тръгне на Запад.

В спектакъла на Вячеслав Гвоздков, в който са ангажирани актьорите Олег Белов, Владимир Борисов, Федор Степаненко, Владимир Сухов, Роза Хайрулина, Виталий Жигалин, Артур Ягубов, Юрий Машкин, функционално и мощно оформен от Александър Орлов, превръщането на психично болните във войници се случва под звуците на динамичния армейски шлагер на групата "Status Quo".

ЕКСПЕРИМЕНТИ

Награден спектакъл влиза в репертоара на Младежкия театър

Сцена от спектакъла

След като бе отличен с наградата „ИКАР 2009“ за дебют, спектакълът на Ирина Дочева „Пеперудите са всъщност изстребители“ по текст на Светозар Георгиев е включен в репертоарната линия „Младите в Младежкия“ на Младежкия театър. Представлението се играе на камерната сцена на театъра и чрез изпълнени-

ето на Ирина Дочева и Александър Даниел изследва емоционалните състояния на човек в процес на раздяла. В младия екип са включени още сценографът Тони Кондев, дизайнерката Мария Минкова, а пластиката и акробатиката в това зрелищно представление са дело на Ивайло Димитров и Леонсия Докузова.

В Сатирата играят „Хленч“ от Стивън Бъркоф

С работата си като актьор, режисьор и драматург Стивън Бъркоф си спечелва славата на "лошо момче" в английския театър. Нима хората не ходят на театър, за да наблюдават от безопасно разстояние крайности в човешкото поведение, каквито всекидневният живот не търпи?, заявява Бъркоф през 1989 г. А за пиесата си "Хленч", играна за пръв път пред публика на 15 март 1986 г. в театър "Одисей", Лос Анджелис, в авторската му режисура, добавя: "Хленч" е изследване на ефекта от терзанията ни, от държащите ни будни постоянни оплаквания и страхове. Демон, който пие кръвта ни и изсмуква увереността ни. За тези, които не могат да живеят в настоящето, това е реален и мъчителен проблем. Ние постоянно сме заобиколени от огромна маса проблеми, които съвсем не си кротуват, а са готови всеки момент да ни се стоварят най-ненадейно, да изискат незабавно решение, да хленчат или да ни разхленчат, докато не им обърнем нужното внимание, макар така да проваляме всичко належащо.

Кирил Бояджиев и Стефан Денолюбов в сцена от спектакъла

Йорданка Стефанова в "Хленч"

Те са нашите пренебрегнати деца, родени от неясните ни терзания. Може да ни се иска да ги разкараме, може да им крещим или да ги споделим с психиатър, може още с появата им да ги давим в алкохол и дрога, но те винаги се връщат по един или друг начин. Колко често, докато говорим, някъде вътре в нас върви още един - вътрешен монолог, понякога за да ни напътства, понякога за да ни предпазва. В повечето случаи този монолог е по-честен от изречния на глас. Ако можеше винаги гласно да изговаряме всяка своя мисъл, колко по-истински щяхме да общуваме. Хората са като ледени блокове, бавно движещи се през океана на живота, и рядко, ако изобщо се случва, разкриват истинската си същност.

На сцената на Сатиричния театър "Хленч" е режисьорски дебют на Цветан Даскалов, а актьорите Стефан Денолюбов, Жанет Йовчева, Кирил Бояджиев, Йорданка Стефанова, Стефан Щерев се превъплъщават в героите на Бъркоф. Преводът е на Мадлен Чолакова, а сценографията е на Николай Нинов.

Страница на СВЕТЛАНА ПАНЧЕВА

Чикаго с езерото Мичигън

Градът на политиците, емигрантите, гангстерите, магнатите, небостъргачите, корумпираните кметове или просто Чикаго

пет пъти от 1989 г. насам.

С Чикаго е свързан и президентът Барак Обама, който има три мандата в сената на Илинойс от 1997-а до юли 2004 г. Като ярък представител на Демократическата партия бива избран с убедителна победа за член на Американския сенат през ноември 2004 г.

Наричат Чикаго още Град на ветровете - че е ветровит и често дъждовен е вярно, но не там е причината. Тя се обяснява с друго едно прозвище - Град на политиците. По-точно идва от техния навик да се самохвалят - нещо като идеята за "въздух под налягане". Иначе речникът на американизмите на Матюс, из-

Майл" (Миля на великолепието) и "Стейт стрийт". Покрай Мичигън има дълги велоалеи и алеи за разходки и кънкьори, 4 огромни парка и 29 плажа. Тук са аквариумът и планетариумът. Голяма атракция за гости и жители е Милениум парк, построен в центъра на града (или даунтаун) през 2004 г. на площ от 99,000 кв м. Арт Институт е един много добър музей. Музикалните традиции са знаменити, а баровете предлагат приятни вечери след дълги дни по бизнес или просто прекарани в разходки с бира, бiliarд и чикагски джаз на живо. Като популярна дестинация, и от България могат да се намерят лоу кост самолетни билети - в

Ветроветият град

Първата асоциация, която идва наум, споменавайки Чикаго, може и да е свързана с Алеко Константинов, може и да не е. Но със сигурност това ще са небостъргачите. В града се намира най-високият в САЩ - Сийърс Тауър, обкръжен от безброй други високоснаги могъщи здания. Сниман от някоя кула в стил "птичи поглед", нощният мегаполис на щата Илинойс (населяван от 2,8 млн. души) с осветените си прави булеварди напомня Света на Матрицата. Може да го наречем направо Градът със стоте прозвища - Градът на Ал Капоне (свърталище на велики гангстери в началото на XX век), Град на магнатите (офисите им, разбира се, са в небостъргачите), Градът на мечките (заради "Чикаго Бейърс"), Земя на гиганти...

Слави се и с корумпираните си кметове. Наскоро - да бъдем по-точни през септември 2006 г., бившият губернатор на Илинойс Джордж Райън получи присъда за 6,5 години затвор за изнудване, фалшиви данъчни декларации и подвеждане на инвеститори. По този повод "Чикаго Сън-Таймс" писа, че за последните три десетилетия 79 легално избрани властници са получили

Една от атракциите на Милениум парк е скулптурата "Врата към облаците", наречена заради формата си "Зърното". Възхновение за направата ѝ нейният автор - британецът Аниш Капур, черпи от течния живак. Завършена е през 2006 г., но платното ѝ е свалено преждевременно през 2004 г. Блестящата ѝ повърхност отразява отсрещните сгради и дава богати възможности за фотографите. Изградена е от 168 полирани до блясък стоманени плаки, тежи 98 т и е с размери 10x20x13 м

присъди. В това число трима губернатори, един кмет и 27 градски съветници. Градската управа е набрала много точки в полза на една специфична политическа култура със 100-годишна традиция. Всичко започнало през

XIX век, когато собственикът на игрални домове Майкъл Касиус М а к Д о н а л д създаде първата градска политическа машина. Според нейните правила тези, които са на власт, предоставят договори, работа и социални услуги в замяна на политическа подкрепа. Многочисленото емигрантско население улеснило политическата машина. Бедните етнически общности били проигравани една срещу друга и манипулирани с дребни облаги. В замяна на политическа подкрепа получавали виртуална власт в градската управа - например на ирландците била дадена полиция-

даден преди около 50 години, дава 1887 цитата, обясняващи именно това прозвище.

Градът на гангстерите е също и Град на емигрантите, а българската диаспора там е най-голяма в САЩ, обект е на посещения от страна на някои родни политици. Като последен ярък представител от този вид се разписа столичният кмет.

Но стига вече с асоциациите. Чикаго безспорно е интересен с ред забележителности. Посещава го годишно към 45 млн. души от САЩ и чужбина. Къпят го бреговете на езерото Мичигън от изток. Това помага лесно да се ориентираш с посоките, а градът е разделен на даунтаун, северна, южна и западна част. Улиците за шопинг са "Магнифисънт

Чикаго Тийтър

двете посоки цената тръгва от около \$400.

А защо се сетихме точно за Чикаго? Много просто - това е и градът, дал начало на традицията да се чества Денят на труда или May Day. Днес той със сигурност ще бъде отбелязан подобаващо за 123-и път. Честит празник!

Най-високият небостъргач на САЩ - Сийърс Тауър (108 етаж, 442 м), е в дъното на Ла Сал стрийт. Когато е завършен през 1973 г., е бил и най-висок в света, но днес е на четвърто място. Вляво - Търговският борг

Фонтанът на Короната от Джаум Пленса е уникална забележителност на Милениум парк и още едно любимо място на фотографите да снимат субектите си, без да ги усещат като натрапници. Един от малкото примери за концептуално изкуство, което лесно се разбира от публиката

Страница на САВЕНА ЗЛЪЧКИН
Благодарност към
Ирина Островная, Чикаго

RED. УМА

Различното лице на RED

На 1 май 2008 година RED едва про-хождаше като младежки проект. Малко хора, но с ентузиазъм, развихрени идеи, оспорвани дискусии - това бяхме в началото. Сега, повече от година по-късно, проектът надхвърля 2 хиляди души, но хъсът не си е отишъл, а идеите ни дока-заха своята правота. Все повече млади хора се присъединяват към нашата общ-

ност, защото им пука за това в каква държава живеят и как си представят своето бъдеще. RED се превърна в червена вълна, която заля цяла България. Вече смело можем да кажем, че ни познават и нещо повече - думата ни тежи. Нас обаче не ни обединява само политиката. От дискусиите, които водим, се вижда, че ни интересува целият свят, а не само него-

вото политическо измерение. Животът е прекалено красив и възбудителен, за да го свеждаме единствено до нетрайни поли-тическите спорове и пререкания. Дискусиите във форума на РЕД ясно показват, че с една и съща енергия се впускаме в размисли над нещата около нас, над ве-селото и тъжното, над вечното и преход-ното, над въпросите на вселената, както

и над всички останали иронични неща, които животът ни изсипва всеки ден.

Ето защо решихме да отбележим този 1 май на страницата РЕДума нетрадици-онно. Публикуваме няколко текста от бло-говете на РЕДфенове, които досега не са били отпечатвани, но са сред находките в интернет пространството. Това е нашият начин да ви поздравим с празника.

Защо ли?

СНІСНО ІVО

Пустош беше настанала вче-ра в т.нар. централа на "Позита-но" 20. Иде ти се да се замислиш - дали пък през август хората не ядат, не спят, не... Не правят нищо от ей тези три неща и затова - няма нужда от партии, които да се грижат за тях. Които да измислят проекти за живота им, да защитават интересите им и т.н., и т.н. Дали пък на животът му е все толкова и не го е еня за политици и политика? Защо ли ни са партии и партия?

Средата на 80-те

Решиха да ме изберат за партиен секретар (бях на 21 и ми беше за пръв път Undecided). На т.нар. първична организация. Петнадесет души. Колеги, които заедно учим (и ще завършим) една специалност. Два месеца преди държавните изпити ме ви-кат в партийната комисия (така в армията наричаха комитетите, за да не ги съберат с гражданските, окръжен и пр.). Венци се бил напил. Ама много. И тряб-ва да свикам събрание и да го изключим от партията. Недейте, казвам - така никога няма да може да работи по специалност-та си (толкова "специални" бях-ме), пък и Партията (така се

пишеше) и много повече от едно напиване - дайте да го накажем с нещо друго. "Кой си ти, че ще изразяваш мнение?!? Не само че ще проведеш събранието, но и ти ще направиш официалното предложение за изключване". Говорих преди събранието поот-делно с всички колеги. "Няма да го изключим. Ти само почни събранието, ще им кажем на онези от комисията...". Открих събранието. Казах предложени-ето. Дадох думата. Закаках. Мъчителни бавни минути за по-реден път питам - някой иска ли да я вземе тая пуста дума, дето съм я дал. Никой. Хайде гласу-вай, подсещаха ме от комисия-та... "Досега изразих официал-ното предложение, сега ще из-разя моето лично мнение", рекох и подкарах аргументите. Нака-захме Венци с мъмрене. Всички гласувахме единодушно предло-жението ми. За изключването - 0. Но никой не поиска да гово-ри... След два дни пак: "Кой си ти, че ще..." Комисията наказа мен с последно предупрежде-ние за изключване. Но това е другата страна на медала.

След половин година

Вече работя в едно от най-хубавите български градчета.

Опитвам се да се опозная с колегите и предлагам на Румен след работа да пием по бира. Не мога, казва ми, днес съм пак дежурен. Ама нали онзи ден пак беше? Когато има партийно събрание, все аз дежурия - защо-то съм изключен от партията. Погледнах го изумен - ама защо?!? Решили с жена си да се разведат. Било "несъвместимо с партийния морал" и айде... След няколко седмици Румен загина при катастрофа. Не успях да разбера подробности. Добре, че при моя развод никой не се сети за "партийния морал". Времена-та вече бяха други.

Началото на 1990-а

Събрания, за да правим СДС. Мислим си, че то ще ни донесе оня, готиния социализъм. Дето ще си говорим истината, няма да има привилегии, няма да има Корекоми и... горе-долу така си представяхме промяната. Пред-стои ни отбелязване на годиш-нината от гибелта на Левски. На-стояват да го правим отделно - не заедно с целия град, а само ние, седесарите, само със сини знамена - така да ни се вдигне авторитетът, да сме станели по-популярни. Напсувах, излязох и отидох да говоря на общоград-ския митинг. Толкова ми беше

С РЕД навсякъде е весело

седесарстването. След четири месеца, вече като говорител на БСП в Габрово, на входа на една дискотека ученик с току-що на-бол мях ми крещи: "Станете част от демокрацията само за лев и 50!". Как, питам го. "Петдесет стотинки е входът, а левче - членската карта в СДС - с печта и е истинска". Купих си. За спо-мен и си я пазя вкъщи.

Началото на 1997-а

Двама от най-близките ми приятели ме канят на кафе в "България" на "Руски". Предлагат ми да напусна БСП и да се вклю-ча в нова партия. Не - това е дълга тема и е за друг разказ...

Та - защо ли ми е партия в цялата тази бъркотия. И когато не знаеш кое е ценно, на кое и на кого да разчиташ? Защо ли? Минимум по две причини: Първата - че винаги съм бил групар и знам, че мога да играя само отборно. Вярвам, че сме един отбор и искам да превърна партията си в един отбор. А нали казах - отсъстващият винаги губи. Втората - без партията си и ценностите, които защитавам, до днес нямаше да ми стигнат силите да се занимавам с гадостите на живота около нас и нямаше да сме заедно тук. Щях да съм се затворил някъде в себе си...

Айде за днес стига.

В ПАМЕТ НА ПАНДО

Любов и лед

PANDOLINI

Любовта дойде малко случайно. Миналия октомври, край брега на морето. Малко случайно и малко неочаквана, но тя беше дошла. Отначало не вярвах, но тя ми каза "Аз съм вече тук! Твоята любов!"

Всяка любов е красива, но знаех и виждах, че моята любов е най-красивата! Най-красивата и най-истинска.

Бях забравил що е любов, а човек без любов е половин такъв. Тя върна всичко в мен. Аз отново бях обичан. Отново бях истински. И се отнесох истински с любовта! Тя беше

моето самочувствие! Когато обикна, обичам истински. Усещах, че се променям. Променях се положително, защото любовта имаше нужда от моята промяна. В цялата еуфория от любовта някак си подминавах факта, че и двамата бяхме в политиката.

"Е, казвах си аз, какво общо има любовта с политиката? Нима политиката ще ми отнеме любовта?"

Моята любов продължаваше. Продължи така, както в приказките. Продължи по време на празниците, защото е тъжно да е празник, а да няма любов.

По време на празниците се почи-ва, а след това започва работа. Лю-

бовта също работеше, даже работеше повече отколкото трябва. Казах й: "Кефя ти се как работиш, моя любов, но да не би да се умориш?"

"Не, аз трябва да работя, сега ми е времето!"

"Дали си струва?" - попитах веднъж. Когато тя се обърна да отговори, усетих студ. "От времето е", си казах. Но студът продължи и след това, въпреки че вече беше пролет.

Любовта изстиваше. Ставаше нещо с нея. "Какво ти е, любов, защо се променяш?"

"Имам нужда от работа", отговаряше тя. "Но защо изстиваш? Ти си преуморена! Почини си малко!" Вече почти нямаше отговор. Тя работеше. Работеше в името на нещо, което тя, моята любов, не можа да ми обясни.

Един ден й казах: "Спри да работиш, моя любов! Ти имаш нужда от почивка!"

Тя се обърна и тогава видях лед. Едно тяло от лед. То каза: "Иди си, пречиш ми да работя!"

Тогава в това ледено тяло потърсих човека, но човекът си беше отишъл. Сигурно му беше станало много студено в това ледено тяло. Леденото тяло продължаваше да работи. То не усещаше нищо. Ледо-генераторите, за които работеше, го бяха замразили дълбоко. Вече беше лято, но това ледено тяло не се стопяваше. Може би то щеше да се стопи, когато човекът се върнеше в това тяло. Защото всичко е преходно, а ние, хората, оставаме. Излизаме и се връщаме в телата си, но оставаме хора. Аз вярвам в тази любов и знам, че един ден човекът ще се върне в тялото, ще стопи леда и ще продължи любовта.

В Борисовата градина винаги се намират верни фенове на RED

За омразата като двигател

FENCHE

Българинът обича да мрази. Напоследък това дори му е единичката цел в живота. Да мрази всичко, освен себе си. Да мрази съседа си, да мрази шофьора на маршрут-ката, да мрази инкасаторката за тока, да мрази учител-ката на сина си, да мрази кмета, политиците, комунистите, турците, циганите... Абе, да мрази държавата. И да обича само себе си.

Този вид омраза се превръща в някакъв странен обе-динителен център между хората, забелязвам. С който много добре си играят опозиционните ни лидери. Забеля-зали ли сте, че основната цел на опозицията ни е също да мрази. Да мрази тези, които са на власт, независимо кои са. Управляващите са обект на омраза, защото кра-дат, защото корумпират, защото лъжат, защото пият кафе с мутрите... Някак неразбираемо как само тези, които са на власт в момента, търпят подобни обвинения. Въпреки че в последните 20-ина години политическата ни класа не се е обновила много-много...

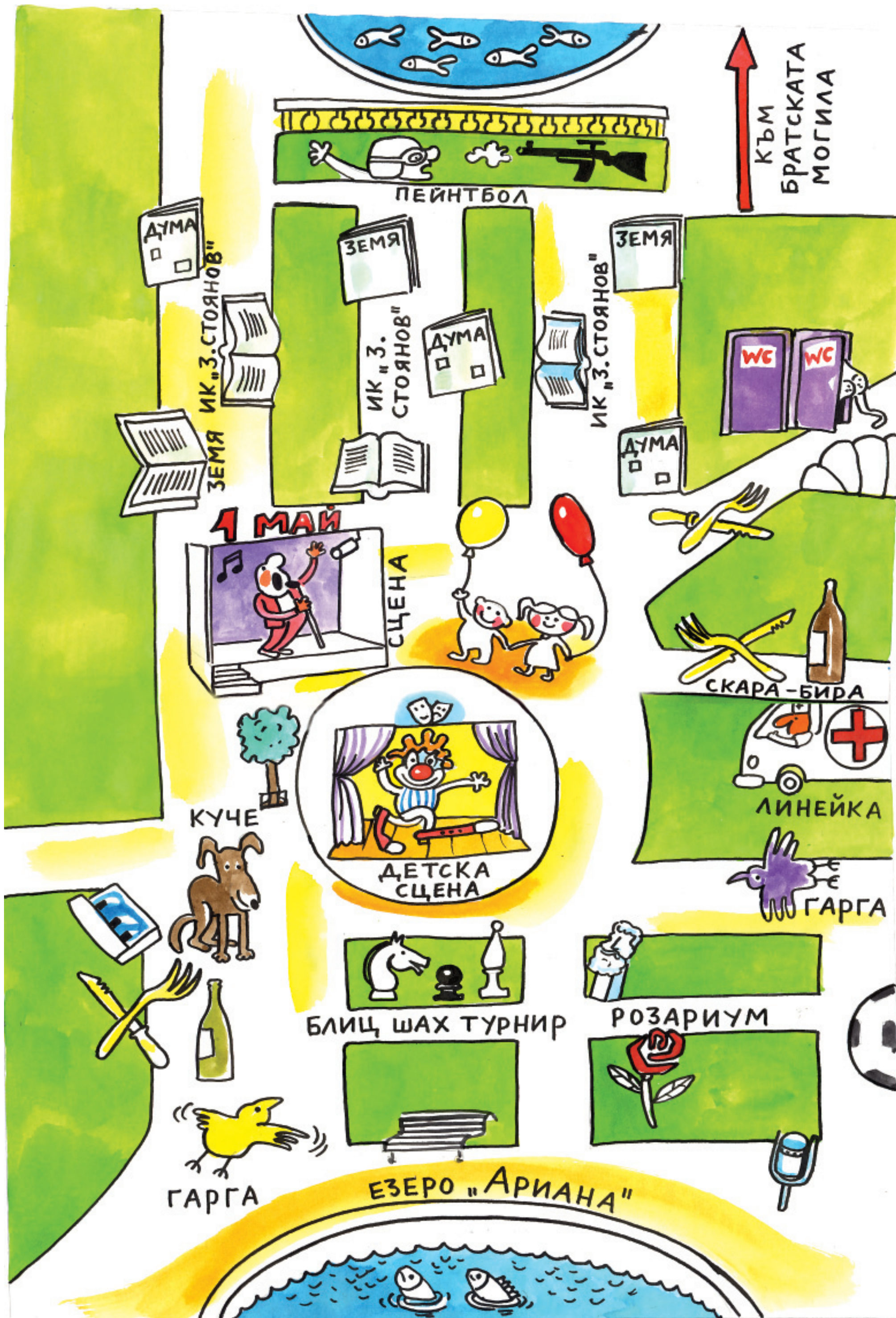
Оказва се обаче, за радост на опозицията, че омра-зата е изключително мощен двигател на общественото мнение. Симпатизантите на повечето партии ги събира не общата идея, а общата омраза. Едни мразят етническият ни модел, други мразят бившите комунисти, трети мразят тройната коалиция... А кой обича България?!

Един велик българин - Христо Ботев, умее еднакво силно да обича и да мрази. Великите му дела са продукт на всемогъщата енергия и на двете емоции. Ботев обаче ясно знае накъде да насочи омразата си и накъде обичта си. Обича родината, обича свободата, обича българското. Мрази робията и всеки, който потъпква правото на живот и свобода на личността!

Няма ли как да се обединим и днес около това, което обичаме? Няма ли как цялата тази мощ от негативизъм, омраза, завист и отрицание да се трансформира в любов? Любов първо към себе си, после към съседа и към роди-ната. Любов към всичко и всички, които заедно правим държавата България?

Сещам се за една фраза, според която боят не изграж-да, а разгражда. Омразата има същия ефект. Дори в десеторен размер. Любовта обаче не може да руши. А и някак по-добре се чувства човек, когато обича. Защо му е изобщо тогава да мрази?

Завчера вечерта станахме свидетели на интересен момент в може би единственото интелигентно телевизионно шоу състезание у нас - "Големият избор" по БНТ. Група млади хора изразяват позициите си в диалог с водещи политици по наболели теми от дневния ред на обществото, като отговарят и на въпроса какво биха предприели в различни сложни ситуации, ако бяха на мястото на политиците. Участниците трябваше да отговорят на въпроса какво биха предпочели да се развива в България - туризъм или високи технологии. Познате какво избраха? Туризма, разбира се.

Друг пример. В "Стани богат" се пада въпросът "Къде се наблюдава Северното сия-

Северно сияние

образование се намалява с една година и вече ще е до VII клас - първият клас, в който физика, химия и биология се изучават като отделни предмети. Предвижда се в VIII клас (вече в гимназията, и във всички видове училища) да се изучават единствено чужди езици и компютри. А целият задължителен гимназиален курс се вметва в IX и X клас, в останалите две години - XI и XII клас, учениците ще се обучават само в профила на училището или в професията. Това, първо, означава, че професионалното образование почти изцяло се осакатява, и второ - че задължителните общообразователни часове по природните науки свършват в X клас. На практика и матурите ще се оказват върху учебен материал само от IX и X клас, понеже те включват един-

туриентите да излязат на пазара на труда. Въпросът обаче е кое е по-добре - завършилите средно образование да имат добра основа от познания и умения, над която да надградят новостите в практиката, или да излизат недоучени на основни елементи от дисциплините и да се оказат априори безпомощни в модернизирани дейности? Къде са анализите на случилото се от 1999 г. насам в българското училище след направените "реформи" - анализи, които да обосноват защо се замислят сега нови кардинални промени в системата? И да убедят хората, че те са необходими по същество, а не само заради поддържането на коалиционната лоялност към НДСВ, предложило новата реформа.

Всъщност цяла Европа има

Механика на регреса

Защо млади българи смятат, че Северно сияние има около двата земни полюса

ВЕЛИАНА ХРИСТОВА

ние?" Участникът - младеж на около 22 години, отговаря: "Около двата поляса на планетата." Ако човек се запита защо едни прекрасни и ерудирани млади хора недолюбуват "високите технологии" и защо българин на 22 години не съобразява що е то Северно сияние, най-често си отговаря - не са си доучили в училище. Въпросът обаче е колко са учили, на какво са ги учили и как са учили. И в двата споменати случая стигаме до... мястото на природните науки в българското образование. Когато преди време бяха обявени резултатите от международното сравнително изследване ТИМСС на знанията на осмокласниците в тази област, мнозина бяха изненадани, че за периода 1995-2007 г. нашите деца са слезли от първите места в класацията по математика и природни науки до стъпалата под 25-то място. Иначе през ден повтаряме, че нашите ученически отбори все печелят медалите в световните олимпиади, значи образованието ни е на високо равнище. Дали е така? Същото изследване показва, че 26 на сто от българските осмокласници не са постигнали дори нивото с много ниски познания по математика, а 24 на сто - по природни науки.

До момента не се е чуло някой да се е замислил какво се е случило с училището в тези години и какви изводи и мерки следва да се предприемат. А случилото се е т.нар. реформа в средното образование. Преди години химия, физика и биология се учеха като предмети от VI клас, сетне бяха преместени от VII, а за по-малките тези дисциплини се вместиха в общия предмет "Човек и природа". След 1999 г. часовете по природните науки в училище бяха намалени двойно (съответно и учебното съдържание), понеже децата били претоварени. Цели два раздела от физиката пък - механика и термодинамика, приключват в VII клас и не се изучават повече в гимназията - не стига учебно време за това.

По принцип всяка реформа би трябвало да се прави, за да

доведе до по-високи резултати. В България е обратното. Логично е, че един и същи материал не се вметва еднакво в 4 и в 2 учебни часа седмично. Във втория случай е орязан двойно. Следва да се очаква, че и изискванията, и знанията на учениците в масовото общообразователно училище са "свити" наполовина. От това пък следва, че и шестидеца в момента не може да се сравни по "пълнеж" с отличната оценка отпреди 25 години. Това ще го потвърди всеки преподавател във вуз, където постъпват недоучените в гимназията първокурсници.

Лошото е, че не само не си вадим поуки от случилото се, но го и задълбочаваме. Преди ден в Комисията по образование и наука на НС започна обсъждането на проекта за Закон за училищното образование и предучилищното възпи-

но време до края на мандата на депутатите. В комисията акад. Матей Матеев (той бе просветен министър през 1991 г., откогато е ЗНП) си спомни, че тогава законът бе приет в последния ден на Великото народно събрание. Само че в онези времена той бе обсъждан преди приемането 13 месеца. Ясно е, че сега новият проектозакон, внесен в НС в края на март т.г., няма как да стане закон до 5 юни, когато започва същинската предизборна кампания. Има единствено поредни обсъждания, които ще си останат само говорилня, понеже депутатите все повече ще отсъстват от заседанията.

Съюзът на физиците внесе в ресорната комисия свое становище по въпроса за природните науки, то бе изложено пред депутатите и от акад. Матеев. Физиците отбелязват, че замислените сега промени в структу-

ствено материала от общообразователния минимум.

Аргументите на МОН в полза на промяната са, че интензивното изучаване на един език в VIII клас дава възможност до края на гимназиалния курс учениците да усвоят поне два чужди езика. Освен това бързата промяна на съвременните техно-

проблеми заради недостига на желаещи да се насочат към природните науки. Това личи и по спада на кандидатите за обучение в този вид специалности във висшите училища. Тъкмо от тези науки обаче зависи развитието на икономиката във всяка държава и вида икономика, който ще се развива - технологична или разчитаща на нискоквалифициран и нископлатен труд. Ето как стигаме пак до т.нар. високи технологии. Затова и в документите на ЕС, и в практиките на различните страни се обръща засилено внимание на броя на хората, обучаващи се в областта на математическите и природните науки. Съюзът на математиците у нас също от години вече обръща вниманието си към необходимостта да се вземат мерки, за да се засили задължителното обучение по математиката в масовото училище. Математиците настояват дори за въвеждането на втора задължителна матура - по математика, редом с тази по български език и литература. Защото заниманията с математика формират мисленето на всеки човек. Случайно ли е, че все повече българи - особено сред младите, лековерно вярват на какви ли не измислици за предсказани земетръси или за появили се НЛО? А уж уважаващи себе си екоорганизации влачат някакви експерти от САЩ да обясняват с най-сериозен вид пред нашите меди и пред обществото, че реакторите на АЕЦ "Козлодуй" били чернбилски тип. Случайно ли е, че все повече се забелязва неумението дори у студентите да направят логически връзки между събития и факти и да изведат връзката между резултат и причина? Когато сегашните млади започнат да управляват икономиката и държавата, как ще го правят при тези си познания?

И как искаме да има разбирание за ролята на науката в съвременната държава, ако бъдещото общество (че и сегашното вече) не знае що е наука? Никак няма да е пресилено, ако се запитаме какво и как са учили в училище днешни държавници, които при първите симптоми за криза режат парите за наука. Точно това вече се случва в момента у нас, за разлика от Европа, където антикризисните мерки включват задължително запазване на инвестициите в образованието и науката.

Все по-често платени кръжоци заменят липсващите училищни занимания

тание, който трябва да замени сегашния Закон за народната просвета (ЗНП). Да оставим въпроса, че няма как този закон да бъде приет - просто поради липсата на технологич-

рата на училищното образование и в изучаваните предмети ще влошат още повече знанията на учениците в областта на природните науки. Според проектозакона на МОН основното

логии и иновациите изискват професионалното обучение да става по-бързо, защото при сегашните 5 и 6 години обучение в професионалните гимназии наученото остарява, преди аби-

Мългааливеча

ОТНОВО В „БЪЛГАРИ“

30 непоказвани творби на Георги Железаров в столичната галерия

Трийсет платна и рисунки на Георги Железаров представя галерия „Българи“ (бул. „Княз Дондуков“ 73). Досега не са били показвани в изложби и са предимно пейзажи - природни, градски и селски. В експозицията са включени и няколко зимни пейзажа, изградени от нежни като коприна багри със седефено степенуване на тоновете и полутоновете.

В истинския смисъл на думата Георги Железаров е пленерист. Той рисува на открито, докато има светлина и особено ако пейзажът е изпълнен с хора - работещи, играещи на табла в парка, седнали на приказка в градската градина, казва изкуствоведката проф. Аксиния Джурова, художествена консултант-

ка на галерията.

В показаните в галерия „Българи“ творби едни от най-добрите за зрелия период на художника от края на 30-те до началото на 40-те години на ХХ в., и въобще за пейзажния и битовия жанр у нас, в гъвкавата линия на силуетите и вибриращите цветни петна, характерни за декоративната интерпретация на българския вариант на сецесиона, се чувстват все още и така привлекателните отгласи на късния символизъм, посочва проф. Джурова. По думите ѝ, като прибавим към това и романтично-лиричното интерпретиране на сюжетите от бита, своеобразния пантеизъм в природните му пейзажи и факта, че в експозицията са включени непо-

казвани до този момент картини на художника, и този път галерия „Българи“ поднася приятно преживяване на любителите на майсторите на българската живопис от първата половина на ХХ в., сред които Георги Железаров, макар и посмъртно, се вписва все по-осезателно, за-

ключава проф. Аксиния Джурова. През 2007 г. във връзка със 110-годишнината от рождението на Георги Железаров „Българи“ показа избрани картини на художника до 1941 г., разкриващи работата му в пейзажа, битовите сцени и пазари. Изложбата може да се види до 22 май.

По-щастливият жребий

Валентин Топалов е подредил новата си самостоятелна изложба в галерия „Лик“ в София. Художникът е роден през 1949 г. в Перник. Завършил е Художествената академия в София през 1972 г., специалност „Резба“. Има много участия в национални, международни и регионални художествени изложби. Участва в редица пленери по живопис в България, Полша, Македония, Черна гора. Автор е на повече от 25 самостоятелни изложби в България и чужбина. Член е на СБХ.

...И ако трябва да очертаем романтичната амплитуда на неговия художествен свят, то към единия ѝ край можем да отнесем волното му въображение, без грам барокова патетика, а към другия - магнетичното внушение на колорита му, звътящ с най-високите си регистри на топлите и студентите багри. Всъщност едно непрекъснато вълнение, което рефлектира в собствената му деликатна и изпълнена с непрекъснати съмнения творческа същност. За него това е по-щастливият жребий, казва изкуствоведката Нина Мирчева.

Експозицията е отворена за посетители до 19 май в салона на ул. „Лайош Кошут“ 37.

20 живописни платна в „Икар“

Калин Балева гостува на софийската галерия „Икар“ с около 20 живописни работи върху платно, в които са използвани различни колажни техники. Изложбата се открива на 11 май от 16 до 20 часа.

Художникът е роден на 2 юни 1959 г. в София. Завършил е Националната художествена академия. От 1989 г. е член на СБХ. 1989-1993 г. специализира графика във Флоренция и в академия „Рафаело“ в Урбино, Италия. През този период работи в областта на живописа и графиката в Италия и Франция.

От 1986 г. участва в общи художествени изложби у нас, биеналета на графиката във Варна, в „Арт 87“ в Базел, в групови експозиции в Швейцария, Италия, Франция, Русия, Япония, САЩ. Представян е в галерия „Бизонте“ - Флоренция, галерия-фондация „Арт-диалог“

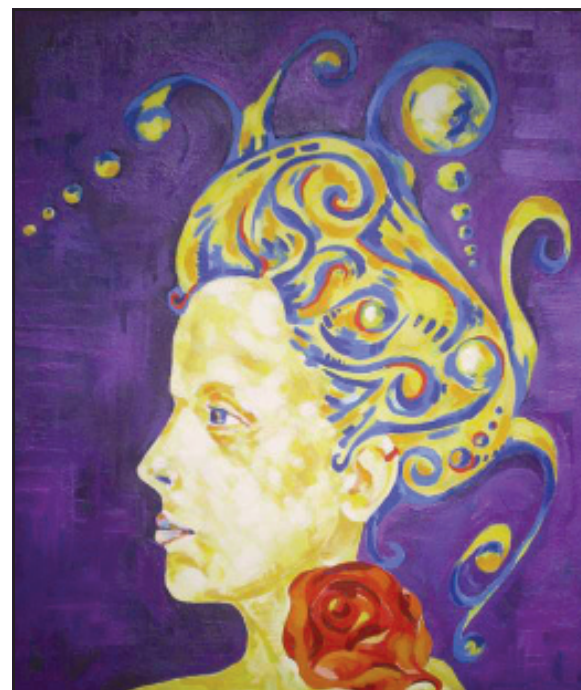
и „Арт-актюел“, галерия „Леал“, Париж, галерия „Уорд-Насе“, Ню Йорк, както и други арт салони из страната ни.

Експозицията, озаглавена „Колелото на живота“, може да се види до 22 май на ул. „Луи Леже“ 2.

Лица във виолетово

Художествена къща „Триадис“ представя изложбата „Виолетово“ на Маргарита Досева. Тя ще продължи до 20 май (ул. „Герлово“ 7, София). „Виолетово“ е първият осъществен проект на младата и все още непозната художничка Маргарита Досева. В експозицията са представени петнайсет живописни платна, всяко от които изобразява отделни женски лица и образи. Картините на авторката са реални или имагинерни маски, които преминават като откъс през живота. Някои от тях остават скрити, други се появяват и изчезват.

Образите в платната на Маргарита са метафорични като излезли фигури от преживени светове, други са меки и „дантелени“, дори непознати, но достигнати като усещане и докоснато преживяване на художник..., отбелязват от галерията. Тези картини са моят начин за интерпретация на видимото и подсъзнателното, споделя авторката. Основните послания, които е търсила, са учудване, спокойствие, изобилие, динамика, променливост, красота...

Българка е трета в света на конкурс за красота

Диана Иванчева от „EXPOSE MODEL“ зае достойното място в надпревара с 42 топ модела от различни страни

Българският топ модел от агенция „EXPOSE MODEL“ Диана Иванчева триумфира в 16-ото издание на конкурса „TOP MODEL OF THE WORLD“, организиран от „WBO“ в Берлин, Германия. Нашата красавица стана втора подгласничка на победителката от Бразилия Дебора Мура Лири. А първа е участничката от САЩ Иолимар Санчес.

След класирането си Диана получи много покани за фотосесии и ревюта на известни дизайнери в Маями, Австралия, Дубай, Полша и Бразилия. Тя бе наградена и с трофей от 1000 долара.

Във финала на „TOP MODEL OF THE WORLD“ за 2008-а в Германия участваха 42 топ модела от различни страни. По време на престоя си те посетиха историческия град Дрезден, Бранденбургската врата в Берлин и се насладиха на разходка по известната KU-DAMM - най-добрата улица за пазаруване в света.

Останалите награди тази година бяха

присъдени на Натали Доминге, Сейшелски острови, за най-елегантна походка; Стефани Гарсес, Колумбия, за най-добро тяло; Юлия Синдеева, Беларус, за фотогеничност; Ванеса Портели, Австралия, за най-добра прическа; Диана Иванчева, България, за най-красив тоалет за роклята на дизайнера Евгени Петков. В Топ 15 на конкурса се класираха представителки на Бразилия, САЩ, България, Испания, Полша, Хондурас, Доминиканска република, Колумбия, Зимбабве, Косово, Швеция, Армения, Беларус, Казахстан, Боливия.

Победителката получи награда от 10 хил. долара, ваучер от „Лакомед“ на същата стойност и пътешествие до Майорка, Испания, както и фотосесии на някои от най-красивите места на острова. Тя също така подписа и договор с „WBO“ за времето, през което носи титлата. Първата подгласничка получи 2000 и пътуване до Испания.

Виц

Да сгрешш е човещина, но да грешш постоянно е магария.
Б. ДЖОНСЪН

ЧРД!

ВЕНЦЕСЛАВ ЗАНКОВ, скулптор

ИВО ТАНЕВ, тв водещ

КИРО МАВРОВ, художник

МАЯ НЕШКОВА, певица

О.з. полк. инж. НИКОЛА РУХЧЕВ, председател на Съюза на възпитаниците на военните на Н.В. училища, ШЗО и родолюбивото гражданство

ТАТЯНА КАЛКАНОВА, генуматка

Църковен календар

1

Св.проп. Йеремия.
Прпмчк. Акакий Серски.
Св. Тамара Грузинска

Яница представи първия си сингъл

Дебютният сингъл на новото откритие на „Вирджиния рекърдс“ - Яница, се казва „Stay“ и е композиция на Живко Петров, който е отговорен и за аранжирката на парчето. Текстът (на английски и френски) е на Владимир Михайлов („Сафо“, „Ейнджъл скай“). Самата песен е записана с подкрепата на д-р инж. Лъчезар Цоцорков. Видеооткъсът към „Stay“ е режисирано от известния и художник Кольо Карамфилов. Клипът бе заснет с ефект на широкоформатна (кино) лента, а черно-бялата визия контрастира с цветната. Стилист на продукцията е Мариета Ценова, а отговорен оператор е Димитър Гочев. Видеооткъсът е сниман в сградата на Биологическия факултет на СУ.

Яница представи и себе си, и парчето за първи път пред широката публика преди броени дни. Близо 100 приятели, гости и журналисти дойдоха в столичния „Social Jazz Club“ да чуят на живо младата певица, която тепърва ще се бори за място на родната музикална сцена. Стилът, в който е избрала да се изявява е елегантен, мелодичен поп с джази и аренби елементи.

СНИМКА ДИМИТЪР ГОЧЕВ

Семейни билети пускат за „Рики е повери“

Почитателите на прочутите италианци от „Рики е повери“ ще бъдат зарадвани със специална промоция за концерта на италианските изпълнители на 12 май в зала 1 на НДК. В продажба пускат ограничен брой „семейни билети“ за 70 лв., които дават право на две места от редовна ценова категория 60 лв. и безплатен вход за едно дете до 120 см. От промоцията могат да се възползват както съпрузи с малко дете, така и всеки двама души, които желаят заедно да се насладят на шоуто на хитовото трио, уточни за ДУМА Елиза Стоева. Семейните билети могат да бъдат закупени от мрежата на

Eventim и на касата на НДК до изчерпване на количествата.

Феновете на „Рики е повери“ ще ги видят и в най-гледаното в момента риалити шоу у нас „Музикал айдъл 3“ на 11 май.

След като на следващия ден, 12 май, известните италианци изнесат очаквания с години от многобройните им български фенове самостоятелен концерт в зала 1 на НДК, те ще се отправят на турне в Канада и Израел.

ДУМА се подмладява

Нашата колежка Десислава Велева засили мъжкото присъствие в редакцията с един красив, тежък 3.400 кг и дълъг 52 см, юнак на име Любомир. ДУМА получи ексклузивно правото да публикува първата му снимка, която вчера направи гордият татко Лъчезар. Щастливите родители благодарят на д-р Стаменов и д-р Сигригов от клиника „Малинов“ и на д-р Димитър Марков от Майчин дом. А ние пожелаваме на сладката майчица Деси много радостни външения с първородния ѝ син.

Колежите от ДУМА

Международна изложба за печатна комуникация

Международен панаир Глобгув

Заявки за участие
тел.: 032/90 25 33
тел.: 032/90 26 60

2-6.06.2009

www.fair.bg

„Старото имане“ на ансамбъл „Пирин“

Благоевград е специалният акцент на XIV Салон на изкуствата в НДК

Приехме с благодарност поканата от Салона на изкуствата и културните институти на Благоевград активно се включиха в подготовката на представянето ни в София, каза кметът Костадин Паскалев на среща с журналисти в „Континентал плаза“ в НДК. По неговите думи Благоевград е динамично развиваща се община с все по-богат културен живот, наред с работата по инфраструктурните и икономическите проекти, в региона започват много сериозни археологически дейности, предстои откриването и възстановяването на ценни обекти от античността и Средновековието. Тази година Благоевград е акцент в 14-ото издание на Салона с поредица от събития, които започват още с откриването на двумесечния културен фестивал - на 11 май.

Премиерният спектакъл на ансамбъл „Пирин“ - „Старо имане“, ще се играе от 19 ч. в зала 1. Той претворява наследството на традиционния фолклор във въздействащо съвременно изкуство, обясни новият главен художествен ръководител на трупата Петьо Кръстев. Първата част - „От мъка иде твойто име“, разгръща емоционалната атмосфера на песните и танците, посветени на освободителните борби в югозападните български земи. Това е атмосфера на горест, но и на твърдост, на болка, но и на сила и човешко достойнство. Втората част - „Хляб, сол и вино“, поставя акцент върху основните метафори на живота и на неговото утвърждаване. Пресъздадени са фолклорни образци от цялата етническа територия на България, в които се преплитат обреди и митология, труд и веселие.

СНИМКА АНСАМБЪЛ „ПИРИН“

Спектакълът е изграден по музика на Марин Големинев, Петьо Кръстев, Матео Добрев, Данчо Радулов, Росен Генков и хореография на Тодор Бекирски, Николай Цветков и Георги Гаров. Сценографията е на Здравко Маринов и Мария Онтева. Ансамбълът е представил в зала 1 на ЮНЕСКО части от този спектакъл в концерта „България пее и танцува“ по време на гостуването си в Париж преди месец по покана на посланик Ирина Боква. Пътуваният с артистите екип от БНТ-Благоевград, е заснел 30-минутен филм, който ще бъде излъчен по Канал 1, каза Петьо Кръстев.

Същата вечер преди концерта в централното фоайе на НДК се открива фотоизложбата „Благоевград днес“ (продължава до 19 май), а във фоайето на третия етаж се открива „Колекция твор-

би на Златю Бояджиев“, подготвена от Регионалния исторически музей-Благоевград, която ще може да се види до 24 май. Това е уникална колекция от 23 произведения на легендарния художник. Платната са посветени на Пиринския край и носят популярното заглавие „Мелнишки цикъл“. През 1975 г. тогавашната общинска управа на Благоевград кани Златю Бояджиев да работи в града, в Мелник и в селища от региона. Значителна част от картините са купени от община Благоевград и през 1977 г. са предоставени на РИМ. Така градът може да се похвали с изключителна колекция, която е безценен принос в националната живописна съкровищница.

Още една забележителна изложба от РИМ-Благоевград, ще може да видят столичани - на 18 май в новата арт галерия на НДК

се открива „Колекция творби на Владимир Димитров-Майстора и Стоян Сотиров“. В нея са включени 40 рисунки на Майстора, в които той е запечатал със своето дълбоко национално по форма и дух творчество села от Кюстендилско, пейзажи, жътварки, макове, сватби и много други сюжети от традиционния бит на българите. Колекцията включва още автопортрет на художника, портрети на майка му, на сестра му, семейството на Майстора. Рисунките са откупени от родственици на художника.

Стоян Сотиров е друго име от Югозападна България, което дава своя принос в българското изобразително изкуство. РИМ-Благоевград, пази 24 негови произведения. Те са придобити чрез откупки от изложби, част от картините са дарения, направени от семейството на художника.

15 платна, сред които цикъл „Къпещи се“, „Цветя на син фон“, „Розоберачки“, „Две фигури във виолетово“ и др. ще бъдат показани до 27 май.

Изключително интересна и оригинална проява организират РИМ, ансамбъл „Пирин“ и Обединеният детски комплекс-Благоевград, на 19 май от 19 ч. в зала 6. Ревю-спектакълът „Момина рубя“ представя многообразието и особеностите на женските народни празнични костюми от Югозападна България, носени в края на XIX-началото на XX век. Те са част от богатата етнографска колекция на РИМ и разкриват видовото разнообразие на българската носия от югозападните ни земи. Ревюто показва носии на българи бежанци от Вардарска (Крушевско, Дебърско, Кичевско) и Егейска Македония (Серско и Драмско), заселили се предимно в по-големите градски центрове от Пиринския край. Ще бъдат показани и особеностите на народната носия от Банско, Разложко, Санданско, Благоевградско. Повечето костюми, особено бежанските, са дарени от родолюбиви българи, пожелали костюмите да останат именно в Благоевградския музей.

На 30 май в рамките на Летния детски фестивал „Нови звезди“ гостува Общинският куклен театър с два спектакъла - от 11 ч. „Биб и Боб на улицата“, авторка и режисьорка Бианка Бенковска, сценография и кукли Ива Хаджиева, музикално оформление Валя Бояджиева, и от 16 ч. - „Новите дрехи на краля“ - куклен спектакъл по приказката на Андерсен, адаптация и режисура Елиза Лалева, сценография и кукли Нели Савова, музикално оформление Кристиан Бояджиев.

Найджъл Кенеди се завръща с квинтет

Виртуозът на цигулката Найджъл Кенеди се завръща на българска земя на 15 юни, когато в рамките на ежегодния Салон на изкуствата ще изнесе галаконцерт в зала 1 на НДК. Британският изпълнител идва в София по покана на „АРТ БГ“, научи ДУМА от Елиза Стоева.

Найджъл Кенеди ще свири пред българската публика заедно с четирима блестящи музиканти, с които сформира „Квинтета на Найджъл Кенеди“. Петимата ще представят новия си албум „A Very Nice Album“ - незабравимо музикално пътешествие, вдъхновено от джаз, рок и фолклор.

„A Very Nice Album“ показва възможностите на всеки от участниците в квинтета - изобрета-

телната техника на барабаниста Кшищоф Дзейдзич и басиста Адам Ковалески, интерпретациите на пианиста Пьотр Вилезо, напомнящите се саксофон на Томаш Гржегорск и, разбира се, на първо място уникалната електрическа цигулка на главния виновник за създаването на този зашеметяващ музикален продукт - Найджъл Кенеди. Благодарение на своята брилянтна техника, уникален талант и обаятелна личност, той се чувства еднакво комфортно, изпълнявайки класическа музика и съвременен джаз.

Билетите за концерта вече са в продажба в мрежата на „Eventim“ и на касата на НДК на цени от 30 до 80 лв., предвидени са и ВИП места на специални цени.

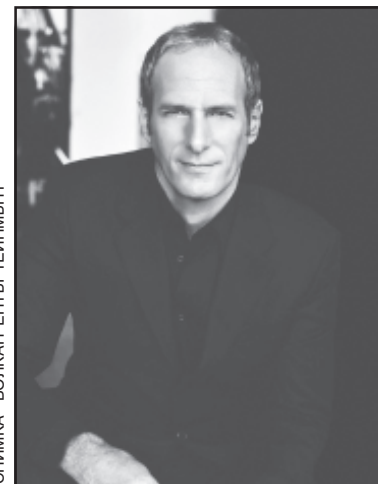

СНИМКА „АРТ БГ“

Майкъл Болтън идва с най-доброто от себе си

Един от най-известните романтици - Майкъл Болтън, идва отново в България, този път по покана на „Болкан ентъртейнмънт“, научи ДУМА от Анелия Александрова. Шоуто ще бъде в зала 1 на НДК на 30 юни от 20 ч. Нашата дата е част от световното турне на певеца „The Very Best of Me“, посветено на албума, събрал най-големите му хитове. Публиката ще може да се наслади на незабравимите и чувствени хитове „How Am I Supposed To Live Without You“, „When A Man Loves A Woman“, „Only A Woman Like You“ и много други.

Ако направите списък с изпълнители, които да са продали над 53 млн. копия от албумите си, спечели ли са множество награди „Грами“ за най-добър изпълнител, имат разпродадени световни турнета и звезда на Алята на славата в Холивуд, Майкъл Болтън задължително ще присъства в него. Но ако направите такъв, в който да изброите всички артисти, пели с Лучано Павароти и Рей Чарлз, писали песни с Боб Дилън, правили хитове за Барбра Стрейзънд и „Кис“, свирили на китара заедно с Би Би Кинг, а хип хоп титаните Каеи Уест и Джей Зи използват семплер от твоето парче, то Майкъл Болтън ще е единственият.

СНИМКА „БОЛКАН ЕНТЕРТЕЙНМЪНТ“

Майсторът на баладичния звук пише още за Джо Кокър, Марк Антъни, Кени Джи и много други. Печелил е награди за автор на песни на годината, изпълнител на годината, песен на годината и хт създател на годината.

Продажбата на билетите на цени от 30 до 80 лв. започва днес в билетния център на НДК, в мрежата на ticketstream.bg, включително Office 1 Super Store и касите на М-Тел, мрежата на eventim.bg, включително Пикадили и Германос.

Страница на ВИЛИАНА СЕМЕРДЖИЕВА

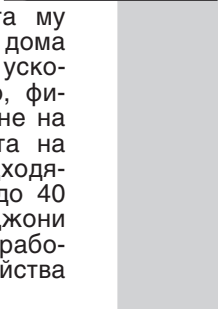
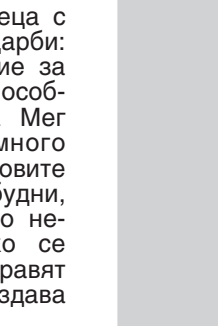
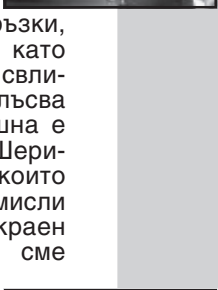
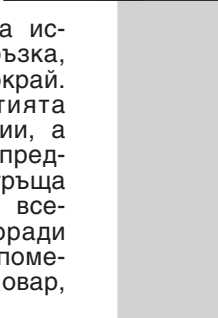
ЛАВИЦА

“ОНЕЗИ ГОДИНИ” от Роджър Крейк е първата книга от новата поредица на издателство “Алтера” “Поет от поета”. В нея ще излизат съвременни световни поети, подбрани и представени от съвременни български поети. В първата Александър Шурбанов представя американския поет Роджър Крейк (преведен от Евгения Панчева). Проф. Шурбанов определя “Онези години” като “по-вест в стихове”, която разказва историята на една любовна връзка, неуспяла да се осъществи докрай. Стихосбирка, в която събитията преливат в емоционални реакции, а светът на историята е сетивно-предметен, конкретен - той се разгръща в пространство, запълнено от всекидневни, но неповторими поради сантименталната стойност на споменаване вещи (тъмносиня чаша, самовар, свещник, звънец...).

“УЧИЛИЩЕ ЗА СПЛЕТНИ” от Ричард Шеридан издаде за първи път на български ИК “Персей”. Още при появата си творбата предизвиква фурор, защото атакува клякярството, интригантството и лицемерието, което и днес звучи съвсем модерно. В произведението нищо не е такова, каквото изглежда, и никой не е този, за когото се представя. Авторът създава вълнуващ свят на интриги, измами и опасни връзки, изпълнен с много палав хумор, като накрая маските на героите се свличат и пред очите на всички лъсва истината - колко абсурдно смешна е комедията на живота! Според Шеридан всички носим маски, зад които крием истинските си чувства, мисли и копнежи, а животът е безкраен маскен бал, на който всички сме увлечени във вихъра на танца.

“ДЕЦАТА НА НОВОТО ВРЕМЕ” от Мег Блекбърн Лоузи е ново и провокативно четиво, което ни кара да се взрем в децата на нашето време с нов поглед и да осъзнаем, че общоприетите модели на поведение и възпитание вече не са приложими към много от съвременните деца. Писателката разкрива феномена на новите деца от своята гледна точка на психолог, лечител и ясновидец. Според авторката днес на земята се раждат все повече деца с необикновени възможности и дарби: за телепатично общуване, умение за боравене с фините енергии и способности на медиуми. Книгата на Мег Блекбърн дава отговор на много въпроси, които родителите на новите деца поставят. Новите деца са будни, търсеци, свободолюбиви и често непокорни и родителите нерядко се чувстват безпомощни да се справят с тях и техните странности. Издава ИК “Хермес”.

“201 ДЕТСКИ ИГРИ И ЗАНИМАНИЯ” - поредната самостоятелна книга на издателите от “Саном Блясък България АД”, предлага практични идеи за забавление с деца, които не изискват специална подготовка или скъпи материали. Изданието, което се разпространява с новия брой на сп. “Моето дете”, помага на родителите да стимулират развитието на детето с подходящи за възрастта му приятни и забавни занимания у дома и навън. Предложените игри ускоряват процеса на познавателно, физическо и емоционално съзряване на децата и затвърждават връзката на детето с родителя. Особено подходящи са за най-малките - от 18 до 40 месеца. Автор на книгата е Джонни Левин, магистър-педагог, която работи с малки деца и техните семейства отблизо 30 години.

За Патриарха на българския балет -

С ЛЮБОВ

Анастас Петров бе един съвременен представител на закъснял Ренесанс

ВИЛИАНА СЕМЕРДЖИЕВА

Многогодишната дейност на Анастас Петров (1899-1978) като пръв балетмайстор, педагог и изпълнител има стойност на цяла епоха. Делото му е подвиг, роден от дръзновение и безкористна отдаденост на изкуството, и то в среда и време на неразбиране и пренебрежение към балета! С пулсациите на най-чист романтизъм и с героизма на творческа всеотдайност той създаде основите на един възвишен сценичен свят - света на българския балет. Това отбелязва Ана Александрова в книгата си “Първосъздателят - Анастас Петров и неговото време” на издателство “Български книжници”.

На балета посветих всяка моя грижа, всяка моя мисъл, цялата си любов, целия си живот! - съкровено споделя Анастас Петров. И наистина, четейки книгата на Ана Александрова, откриваме една личност емоционална, възискателна, всеотдайна за балетното изкуство. Едва двайсет и осем-

годишен той е назначен като педагог, пръв солист и художествен ръководител на Софийската опера - на 28 август 1927 г. Тогава възпитаникът на балетното училище в Берлин (работил две години и в Щатсoper) незабавно открива балетна школа, в която грижовно и с отдаденост започва оформянето на бъдещите балетни артисти.

Танците, сътворявани от Анастас Петров, биха могли да бъдат наречени пластически изразяващи емоции, затова и някои негови концертни миниатюри бихме могли

да определим като поезия в движение, пише авторката. Тя изтъква пълното съответствие и покритие на творческата и човешката същност на Анастас Петров - “той просто бе старомоден хуманист, един съвременен представител на закъснял Ренесанс, успяващ с трудност да бъде съвместим с епохата, в която бе длъжен да живее и твори”.

За делото на създателя на българския балет, носител на престижната Хердерева награда на Виенския университет (1977), може да съдим не само по архивните документи, от сведенията във вестници и списания, от спомените на съвременниците му, но и от успехите на създадените от Анастас Петров изпълнители и хореографи. Сред тях са Лили Берон, Асен Гаврилов, Нина Кираджиева, Любка Колчакова, Пенка Енчева, Анна Кръстева, Лили Янакиева, Крум Янков, Евгений Заднепровски, Лили Попова, Маргарита Траянова, Красимира Колдамова, Калина

Богоева, Анастас Самев, Ичко Лазаров, Лили Драгулева, Нина Петровска, Мая Шопова, Наталия Цонева и др. Творческата кариера и постижения на всеки от тях са описани накратко в края на книгата. Приложен е и пълен списък на балетните спектакли, създадени от Анастас Петров от 1928 до 1960 г. - “Копелия” от Делиб, “Циганска любов” от Бизе, “Змей и Яна” от Христо Манолов, “Раймонда” от Глазунов, “Жизел” от Адам, “Болеро” от Равел, “Лебедово езеро” от Чайковски и т.н.

И ако искаме такива светли личности на родното изкуство да не потъват в забвение, трябва постоянно да ги възкресяваме за идните поколения с прояви като например ежегодните творчески срещи в родния град на балетмайстора - Добрич, носещи неговото име. Както и с книги като тази на нашата известна поетеса и преводачка Ана Александрова, авторка и на шест монументални труда, посветени на балетното изкуство.

ЕНЦИКЛОПЕДИЯ

Жена на пощенска марка

Уникална лична колекция от пощенски марки, събирана в продължение на десетилетия, дава блестящата идея на писателя Юрий Греков да представи знаменитите жени на човечеството в интересна и атрактивна енциклопедия. В случая пощенската марка представя не само лика на общопризнатата дама. Едновременно с това марката е безпристрастен критерий за международната известност и значимост на съответната персона. Тази енциклопедия е събрала царствени величия от библейските времена, короновани особи, управлявали велики империи и държави редом с мъжете си и сами в много случаи, световноизвестни поетеси, писателки, лекарки, учени и политически лидери, почитани от признателните народи светци, обезсмъртени от ренесансови и съвременни художници красавици и музи на вдъхновението, авантюристи, авиаторки, спортистки, актриси, астронавтки и космонавтки - зашеметяваща поредица от незабравими жени, вписали имената си в митологията на човешката цивилизация.

Енциклопедията на Юрий Греков “О, жени...” (ИК “Светулка 44”) открива интересно прозорче към огромния свят на знанието. Заинтересованият читател ще намери в нея не само това, за което може да е чел или чувал, но и много неща, за съществуването на които изобщо не е подозирал.

НАУЧНОПОПУЛЯРНО

Магията на скъпоценните и декоративните камъни

На всяка среща “Под знака на Зодиака” на дружеството “Руски клуб - Радуга” всеки месец в Руския културно-информационен център в София в продължение на седем години водещата Лидия Старикова отговоряше на задаваните ѝ въпроси за красивите камъни, за които преди тези срещи, през 1999-2001 г., водеше телевизионни предавания в “Канал 2001”, припомня председателката на дружеството Олга Захариева.

В отговор на многобройните въпроси Старикова написа три книги. В първата - “Камъкът за твоята душа” (2005), предлага на читателите на базата на световния опит сами да избират камъни като амулети, талисмани, зодиакални, “щастливи” и дори лекуващи по 17 признака камъни. Във втората - “Камъкът на моята душа” (2007), авторката дава препоръки за начините на практическо използване на красивите камъни и като лекуващи. Анализира използваната литература и своите срещи с интересни, нестандартни хора, разказва за своя живот и мястото на камъните в него.

В най-новата си книга - “Камъни за нашите души”,

Старикова е написала за 186 камъка. Изданието е справочник за използване на скъпоценните и декоративните камъни в практиката на литотерапевтите, биоенерголетелите, астролозите и лекарите, практикуващи хомеопатия. Посочени са химичният състав на минералите и минералният състав на скалите и микроелементите като определящи техните лековити свойства. Има интересни данни, свързани с произхода на имената на камъните и легенди за тях. В книгата са описани имената им на други езици, къде са били открити за пръв път, къде ги добиват на нашата планета Земя и къде се намират в България. Отразен е историческият световен опит за използване на камъните като талисмани, амулети и лекуващи,

посочени са доказателства за тези свойства. Книгата е придружена със снимки на най-красивите скъпоценни и декоративни камъни и изделия от тях.

“Камъни за нашите души” е интересен справочник както за любители на красивите камъни, така и за специалисти, отбелязва директорът на музея “Земята и хората” доц. Михаил Малеев.

АМЕРИКАНСКИ ФИЛМ ДУХОВИ ИНСТРУМЕНТИ	ФОКУСНИК НАША ПЛАНИНА	НАПИТКА ГЕРМАНСКИ ФИЛМ	РУСКИ ВЕРТОЛЕТИ АВТОРИ НА МУЛТ-ФИЛМИ	СЛАБО АЛКОХОЛНО ПИТИЕ КОРЕЙСКА МЯРКА ЗА ДЪЛЖИНА	СИНТЕТИЧНО ЖЪЛТО БАГРИЛО ЕДИН ОТ САЩ	БЪЛГАРСКИ ШАХМАТИСТ ФИГУРА ОТ ВИСШИЯ ПИЛОТАЖ	ТЪКАЧ НА КИЛИМИ АМЕРИКАНСКА ПОП-ПЕВИЦА
ЖИВОТНИ ЗА КОРИДА ЛЕГОВИЩЕ НА ЖИВОТНИ			СРЕДНОВЕК. ИМЕ НА СТ. ЗАГОРА РЕКА В ИТАЛИЯ	ТРОПИЧЕСКИ ПЛОДОВЕ ТЕАТРАЛНО ТВОРЧЕСТВО			
СВИТЪК С ПЕТОКНИЖИЕТО НАШ ВЕСТНИК		ДОЛНА ЧАСТ НА СТАЯ	АГИТАЦИОННА РИСУНКА	ЧЛЕН НА РОКГРУПА "УИКЕДА" ЖИЛЕЦИ НАСЕКОМИ			БЪЛГАРСКА ПОП-ПЕВИЦА
ТАЙНА ПОЛИЦИЯ НА ЕКС ГДР НОТА	СЛАДКО ВЕЩЕСТВО	РУСКИ САМОЛЕТИ РОДИНАТА НА ОДИСЕИ	БИВШ ИТАЛИАНСКИ ФУТБОЛИСТ РОД ПАЛМИ			СТАРА МЯРКА ЗА ТЕГЛО	
КВАРТАЛ ТУРСКО ПОЛИЦЕЙСТВО	ВИД МИНЕРАЛ РОМАН ОТ Л.ТОЛСТОЙ	ЕТЕРИЧНО МАСЛЕНО РАСТЕНИЕ РУСКИ ДРАМАТУРГ				ДЪЛБОКО МЯСТО В РЕКА ГРАД В РОДОПИТЕ	
СПОДВИЖНИК НА М. РОБЕСПИЕР СИЛЕН КРЯСЪК		ТОТАЛИЗАТОР БЪЛГАРСКИ ТЕЛЕФОНИ	ГРУПА МУЗИКАНТИ /МН.Ч./	ГЕРОЙ В "ТРИМАТА МУСКЕТАРИ" ОТ АЛ.ДЮМА ТЪРЖЕСТВЕНИ СТИХОТВОРЕНИЯ		ЕГИПЕТСКИ ВЪРХОВЕН БОГ	ШАХМАТЕН ТЕРМИН
ЧАСТ ОТ МЕХАНИЗЪМ КЛАДЕНЕЦ		ПОЛЕЗНО ИЗКОПАЕМО		ПОВЕСТ ОТ ФРШАТО-БРИАН ГРАД В ГАНА			СЪД ЗА КИПВАНЕ НА ВОДА ЗА ЧАЙ
ПРАБЪЛГАРСКА ТИТЛА ИГЛОЛИСТНИ ДЪРВЕТА ВИД ХОРОВО ИЗПЪЛНЕНИЕ		РУСКИ КОМПОЗИТОР	МАГАЗИН ЗА КНИГИ	ОБЧАРСКА ТОЯГА УВИВНО РАСТЕНИЕ В ДЖУНГЛА		ЧАСТ ОТ ВЕЩЕСТВОТО СТАРОГРЪЦКА ПОЕТЕСА	
КИНОТЕАТРИ ОСТРА СКАЛА	РОД ТВОРБИ В ИЗКУСТВОТО АРМЕНСКО ЛЕЧЕБНО МЛЯКО					КАНТОН В ШВЕЙЦАРИЯ ПЛАНИНА В БЪЛГАРИЯ	
ОРАНЖЕРИЯ ОТРИЦАНИЕ		ПОЛОЖЕНИЕ В ГИМНАСТИКАТА	УНГАРСКА КОЗМЕТИЧНА СЕРИЯ	АНГЛИЙСКИ МАТЕМАТИК	РУСКИ САМОЛЕТИ	РЕКА ВЪВ ФРАНЦИЯ НАШ ПОП-ПЕВЕЦ	
ХИРУРГИЧЕСКИ ИНСТРУМЕНТ БАЛЕТНА СЪТЪПКА	ИГЛОЛИСТНИ ДЪРВЕТА ВИД ХОРОВО ИЗПЪЛНЕНИЕ		АТОЛ НА САЩ В ТИХИЯ ОКЕАН ГРАД ВЪВ ФРАНЦИЯ	КОЗМЕТИЧНА ТЕЧНОСТ	СЪДОВЕ ЗА ПРЕСЯВАНЕ		ПОЛОЖИТЕЛЕН ПОЛЮС НА ЕЛ. БАТЕРИЯ
		РОД ТВОРБИ В ИЗКУСТВОТО АРМЕНСКО ЛЕЧЕБНО МЛЯКО	ПЪТНА ПОЛИЦИЯ	СТОЛИЦАТА НА ЙОРДАНИЯ ШВЕЙЦАРСКА ЦИРКОВА ТРУПА	ТРАНСПОРТЕН АВТОМОБИЛ ВИД КОЛБАС	ФРЕНСКИ ВЕСТНИК ПОВЕСТ ОТ С.АЙНИ	ТУРИСТИЧЕСКА ТОРБА
		АТОЛ НА САЩ В ТИХИЯ ОКЕАН ГРАД ВЪВ ФРАНЦИЯ	РУСКИ УЧЕН В ОБЛАСТТА НА МЕТАЛИТЕ				
		ПЪТНА ПОЛИЦИЯ	КИНО-АКТЬОР ОТ ТУНИС				
		КРАЙ НА МОЛИТВА ЕХО ОТЗВУК					
		ЧАСТ ОТ КАРУЦА					
		ИМЕНАТА НА ФРЕНСКА КИНОАКТРИСА-"ХЛЯБ И ШОКОЛАД"					

ПОМОЩНИК: Авасо, Аилук, Атакамит, Ерол, Иринопол, Канарин, Котило, Ланцет, Марат, Мер, Нарине, Окнов, Саид, Тора.

ОТГОВОРИ ОТ МИНАЛИЯ БРОЙ

СКАНДИ
ВОДОРАВНО: НА ВСЕКИ КИЛОМЕТЪР - РИР - НОДИЕ - АНЕТА СОТИРОВА - ГИПС - НАЧАЛОТЯ! - УЕМ - РЕГАЛИ - СЕНЕГАЛКА - КЛАСИРАНИЯ - АРОНОВ - ОЖ - АЛЪН - ЕП - АР - ВОВ - СКИ-СКОК - АХТОПОЛ - КОН - ЪГЛОМЕР - ЯР - КОМАР- НЕОН - НАЧАЛНИЧКА - ИТА - ЕРВ - ТАВАН - НЕАРТРИТ - ИВ - ИВАНА - ХУБОСТ - АИСА - АЛЕКСАНДЪР ОСТРОВСКИ.
ОТВЕСНО: ДАНИЕЛА КЪНЕВА - ВОП - АЛИГЕР - БСДС - СЪСЛОВИЕ - Е, И ? - РИНКОН - ВК - СКЕНЕР - ОМ - ТАС - АГА - КЕНАНА - СКАЧАНЕ - РАВАН - ИНАЛ ИПА - ЧА - ОПЕЛИЯ - ХУАНХЪ - ОТО - АТ - УР - ЯМА - САРОЯН - БО - ЕСТЕР - ПРИНОС - СТОЯНОВО - ЧЕСТ - ЪТ - ЕНОЛ - КАТР - ТРИНГОВ - КАР - АВ - КО - ТАВ - КРОУЛ - ТОМИРИС - ИВЕКО - НАТИСК - ГРАМАЖИ - ПАТАИ.

5	2	8	4	9	7	6	1	3	9	6	5	1	7	3	8	4	2
9	7	4	6	1	3	8	5	2	3	1	7	2	8	4	5	9	6
1	3	6	8	5	2	4	9	7	4	2	8	6	5	9	7	3	1
3	6	5	9	2	8	1	7	4	2	5	3	7	4	6	9	1	8
2	8	9	1	7	4	5	3	6	6	7	9	8	3	1	4	2	5
7	4	1	5	3	6	9	2	8	1	8	4	5	9	2	3	6	7
6	5	2	7	8	9	3	4	1	7	3	6	4	1	8	2	5	9
8	9	7	3	4	1	2	6	5	8	4	1	9	2	5	6	7	3
4	1	3	2	6	5	7	8	9	5	9	2	3	6	7	1	8	4

ПИРАМИДА 1: ТА - КАТ - АТИК - КАТИЧ - ТЪКАЧИ - ТЪПАЧКИ - ПЪТНИЧКА - СПЪТНИЧКА.
ПИРАМИДА 2: АР - БАР - РИБА - БАИРИ - ТАБИРИ - ТРИБАЛИ - ЛАБИРИНТ - ЛАБИРИНТИ.
ПИРАМИДА 3: ОК - КОЛ - ЛИКО - КОТЛИ - КОТИЛО - ОТЛОМКИ - МОТОКОЛИ - ЛОКОМОТИВ.

СТОЯН СТОЯНОВ

ГРАД В СТРАНДЖА ЦЪРКОВНА СГРАДА	ИГЛОЛИ-СТЕН МАТЕ-РИАЛ НОС В ИСПАНИЯ	НАША РОКГРУПА БЪЛГАРСКИ ЦАР	НОСИТЕЛИ НА ОРДЕНИ	ЖИТЕЛ НА ГР.ТРЪН ПРИВЪРЖЕ-НИК НА РЕАЛИЗМА	БИВШЕ ТВ ШОУ НА ТО-ДОР КОЛЕВ ПРОВИНЦИЯ В БЕЛГИЯ	РЕКА В АФРИКА ИМЕ НА ДВЕ ИМПЕРАТРИ-ЦИ НА РУСИЯ	УСТАНОВЯ-ВАНЕ НА СТАНДАРТИ ЗА НЕЩО ЗИМЕН СПОРТ
БЪЛГ.ПОЕТ-ПЛАНИНАР ОРГАН НА ЗРЕНИЕТО		БЕЗСЪДЪР-ЖАТЕЛНО ГОВОРЕНЕ	МОЛДОВСКА НАЦ. ДРЕХА	ПЕРИОДИ ОТ ВРЕМЕ ИМЕНАТА НА БИВШ ИТАЛИАН-СКИ СКИОР		ПРИТОК НА Р.ДУНАВ БЕЗЧИН-СТВАЩА ВЪОРЪЖЕ-НА БАНДА	
ЗАВЕСИ НА ПРОЗОРЦИ	БИВШ ФУТБОЛИСТ ОТ "ИНТЕР" /ИТАЛИЯ/ ГРАД В ЯПОНИЯ		Г-Я В РОМА-НА "ПЛАНЕ-ТАТА НА МАЙМУНИ-ТЕ" ОТ П.БУЛ		ГРАД В БЕЛГИЯ		ДАВАНЕ НА ГАРАНЦИЯ ЗА НЕЩО
ПОНЯТИЕ В ГЕОМЕ-ТРИЯТА БЛИЗЪК РОДСТВЕ-НИК		ДУХОВИ МУЗ.ИН-СТРУМЕНТИ	БИВШ ШЕФ НА ООН УРЕД ЗА ОСЦИЛО-ГРАФИЯ		ФРЕНСКИ ФИЛМ	ПОДАРЪК КОРЕЙСКИ ЛЕКИ КОЛИ	
ШАХМАТНИ ФИГУРИ	ВИСИНИ ГРАД В СМО-ЛЯНСКА ОБЛАСТ		ИНСТРУМЕН-ТАЛНИ МУЗ. ТВОРБИ		НАЧАЛО НА СЪСТЕЗА-НИЕ ПРЕИЗПОД-НЯ, ПЪКЪЛ		ГРАД ВЪВ ФРАНЦИЯ
КОСМИ НАД ОЧИТЕ ДОЛНА ЧАСТ НА СТАЯ		ТРОПИЧЕ-СКА МУХА ИМЕНАТА НА НАШ АВТОР НА МНОГО НА-РОДНИ ХОРА	ПЛАНИНА НА О.КРИТ МАШИНЕН ЕЛЕМЕНТ	АНГЛИЙСКИ ПИСАТЕЛ БЪЛГАРСКИ КОСМОНАВТ	ЯПОНСКИ ШАХ	БЪЛГАРСКИ ТЕЛЕФОНИ СИЛЕН КРЯСЪК	
ПОРОДА КУЧЕ ОРИГИНАЛИ	Г-Й В ПОВЕ-СТА "ГЕРА-ЦИТЕ" ОТ ЕЛ. ПЕЛИН	ПОЙНА ПТИЦА	ФИНЛАНД-СКИ РАЛИ ПИЛОТ		АНЕКДОТ		
КОРЕЙСКА МЯРКА ЗА ДЪЛЖИНА ФРЕНСКИ ФУТБОЛЕН МЕНИДЖЪР	ГЕРОЙ В "ОДИСЕЯ" НА ОМИР ОРЪДИЕ ЗА МИСЛЕНЕ У АРИСТОТЕЛ		УКРАИНСКИ ПИСАТЕЛ НОТА	ТИТЛА НА ИЗТОЧЕН ВЛАДЕТЕЛ /МН.Ч./		МОРСКА РИБА ПОПЧЕ	
ГОЛЯМ ПОЗНАВАЧ В ЕДНА ОБЛАСТ ПОТВЪР-ЖДЕНИЕ		ЛИЦЕ	ИТАЛИАН-СКА ИНФ. АГЕНЦИЯ	ГРАД В ШВЕЙЦАРИЯ	ДРЕХИ ЗА ИЗТРИВАНЕ СЛЕД БАНЯ	МЯРКА ЗА ТЕЖЕСТ НА ЗЛАТО	ИРОНИЧНИ ПСЕВДО-НИМИ
ГОЛЯМ ПОЗНАВАЧ В ЕДНА ОБЛАСТ ПОТВЪР-ЖДЕНИЕ	РУСКИ ЖИ-ВОПИСЕЦ	ЗДРАВА НИШКА ОТ ВЪДИЦА ИТАЛИАН-СКА РАДИО И ТВ КОМ-ПАНИЯ	БЕЛГИЙСКИ ФУТБОЛЕН ТИМ АСОЦИАЦИЯ ПО АЛЕРГО-ЛОГИЯ КЛАВИШЕН МУЗ.ИН-СТРУМЕНТ	ОБИЧАИ, ПРИВИЧКИ	ПЪТЕКИ В ПАРК		ЛИРИЧЕСКО СТИХОТВО-РЕНИЕ ОТ 14 СТИХА
ФРЕНСКИ ФУТБОЛЕН ТИМ	СЕЛО КРАЙ ВАРНА РЕКА В НИГЕРИЯ	РЕШИТЕЛ-НА КРАЧКА		МЯСТО ЗА ПРЕМИНА-ВАНЕ НА ПЛИТКА РЕКА		НАРОДНОСТ В ЛАОС БЪЛГ.БОЯ ЗА ОБУВКИ	
ИЗПИРАНЕ НА НЕЩО ПОЛСКИ ФУТБОЛЕН ТРЕНЬОР	ВИД ГЛОБА В МИНАЛО-ТО У НАС ОТРИЦАНИЕ		РЕКА В ГРУЗИЯ БИВШ ПРЕМИЕР НА ЯПОНИЯ				
	ЮЖЕН ПЛОД	ФРЕНСКИ ПОЕТ		ГРАД В ДАНИЯ			
			ОЛИГО-ФРЕНИ				

ПОМОЩНИК: Аарау, Арико, Ивано Едалини, Бургнич, Вем, Вио, Езо, Екерен, Жинола, Оба, Органон, Риони, Со.

СТОЯН СТОЯНОВ

ПРОГРАМАТА

- 07.10 Чудното пътуване на Нилс Холгерсон с дивите гъски - анимационен филм
- 07.35 Кирику и дивите животни - анимационен филм
- 08.50 Белоснежка - дъщерята на дявола - игрален филм /Испания, 1990г./
- 10.15 Дързост и красота - тв филм /2244 епизод/
- 11.00 Името на моя вятър - документален филм за Теодосий Спасов /България, 2002г./, режисьор Дочо Боджаков
- 12.00 По света и у нас
- 12.25 Иде духовата музика
- 12.55 Покрив - игрален филм /България, 1978г./
- 14.30 Атлас. Свещената гомина
- 15.00 Цирк на бъдещето
- 16.05 13 + /тийнейджърски магазин/
- 16.45 Елате ни на гости - шоу спектакъл на дует "Ритон"
- 18.30 Седмо чувство - семейна игра
- 19.00 Еврууд - тв филм /19 епизод/
- 19.45 Лека нощ, деца! Дим, Дам, Дум
- 19.50 Златните песни на "Златният Орфей"
- 20.00 По света и у нас
- 20.30 Тържествен митинг-звезда в чест на 133-годишнината от Априлската епопея - пряко предаване от Панагюрище
- 21.05 Краят на песента - игрален филм /България, 1970г./
- 22.35 50 години БНТ, 1974
- 22.40 Евровизия 2009 - клипове на песните
- 22.45 Есенни - тв филм /4 епизод/
- 23.40 Обратно брое - филм за "Евровизия 2009"
- 00.10 Полет над нощта - нощен блок

- 06.00 Детски клуб Дисни. "Крякаща тайфа" - сериал, еп. 27
- 06.30 "Барби. Принцесата и бедното момиче" - анимация
- 08.00 "Тази сутрин" - информационно предаване
- 10.00 "Мълетският остров на съкровищата" - Приключенска комедия, САЩ, 1996 г., Режисьор. Брайън Хенсън, В ролите. Тим Къри, Кевин Бишъл, Били Конъли, Дженифър Сондърс и др.
- 12.00 bTV Новините
- 12.30 Концерт на Поли Паскова
- 14.10 "В чест на Зигфрид и Рой" - шоу програма
- 16.00 "Най-смешните животни и хора на планетата"
- 16.20 "Приключения на четири лапи" - Семейна комедия, САЩ, 2005 г., Режисьор. Чарз Хейд, В ролите. Кайл Маси, Кей Панабейкър, Мичъл Мусо, Карлър Дженкинс, Марк Лорънс и др.
- 18.00 "Комциите" /п./ - комедиен шоу
- 19.00 bTV Новините - централна емисия
- 20.00 "Шоуто на Слави. Бягство към победата" - риалити шоу
- 21.00 "Комциите" - комедиен шоу
- 22.00 bTV Новините - късна емисия
- 22.30 "Шоуто на Слави. Бягство към победата" - токшоу
- 23.30 "Моите мими съседи" - сериал, еп. 11
- 01.10 bTV Новините /п./
- 01.40 "Глобусът" /п./
- 02.10 "Най-смешните..." /п./

- 07.00 "Здравей, България" - сутрешен блок на НТВ
- 09.30 "На кафе" - предаване на НТВ
- 11.30 "ВИП БРАДЪР. Големият плюскане" - реалити шоу, на живо
- 12.00 "Календар" - информационна емисия на НТВ
- 12.30 "Джоуи" - с уч. на Джейми Крофт, Алекс МакКена, Харолд Хопкинс, Тони Бригс и др.
- 14.15 "Астерикс и Обелакс. Мисия Клеопатра" - с уч. на Жерар Депардийо, Моника Белучи и др.
- 16.15 "Неизживян живот" - с уч. на Робърт Редфорд и др.
- 18.15 "Сдежа или не" - телевизионна игра
- 19.00 "Календар" - информационна емисия на НТВ
- 20.00 "ВИП БРАДЪР" - реалити шоу
- 21.00 "Стани богат" - световна ТВ игра
- 22.00 "Забранена любов" - сериен филм
- 22.30 "Господари на ефира" - забавно предаване на НТВ
- 23.00 "Календар" - информационна емисия на НТВ
- 23.15 "Добрият Уил Хънтинг" - с уч. на Робин Уилямс, Мат Деймън, Бен Афлек, Мини Драйвър и др.
- 01.30 "Лесни пари" - тв игра

- 06.30 "Без багаж" - туристическо предаване - повторение
- 07.00 "Мусти" - 3D анимация
- 07.15 "Робин Худ. В търсене на края" - анимация
- 08.05 "Тримата мускетари. Спасяването на короната" - анимация
- 09.00 "Пътеводна светлина" - еп. 158 - повторение
- 09.45 "Великото изкуство на магията" - развлекателна програма
- 10.00 "Фешън вирус" - предаване за мода с Албена Александрова - повторение
- 11.00 "Непокорните" - сезон 4, еп. 37
- 11.50 "Легендата за Лох Ломънд" - кино-документален филм на IMAX
- 12.35 "Винсент" - 4 част - повторение
- 14.00 "Чиста лъжа" - еп. 10
- 14.50 "Вълшебният Магнорциум" - комедия, семеен, САЩ, 2007, с Натали Портман, Дъстин Хофман
- 16.30 Телешипинг
- 17.00 "Пътеводна светлина" - еп. 159
- 17.45 "Микросвят" - анимационни миниатюри
- 18.00 "Вулканите от дълбините на океана" - кино-док. филм на IMAX
- 18.45 "Великото изкуство на магията" - развлекателна програма
- 19.00 Новини
- 19.30 "Кой е шефът тук?" - сезон 3, еп. 5
- 20.00 "Свръхестествено" - сезон 2, еп. 11
- 21.00 "Смразяващ облъсък" - приключенски екшън, САЩ, 2000
- 22.40 "Търси се жив или мъртъв" - екшън
- 00.35 "Кой е шефът тук?" - сезон 3, еп. 5 - повторение

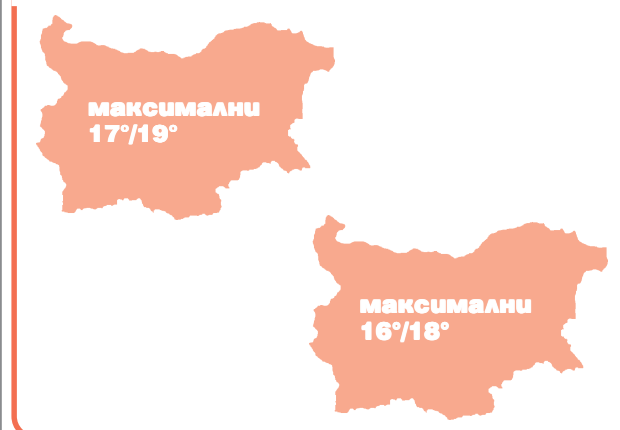
1 МАЙ

ВРЕМЕТО

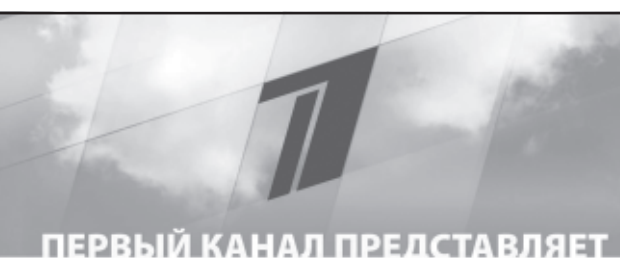

През нощта облачността над страната ще е значителна и главно в Западна и Централна България ще има валежи от дъжд. Минималните температури ще бъдат между 6 и 11°, в София 6°. През деня ще се развива мощна дъждовна облачност и в цялата страна ще има валежи от дъжд, в планинските райони - с гръмотевици. Значителни ще са валежите в Южна България. По черноморското крайбрежие и в крайните североизточни райони валежите ще са слаби. Максимални температури между 14 и 19°, в София около 13°. Атмосферното налягане ще остане без съществена промяна. Над планините ще е облачно с валежи от дъжд, по високите части - над 2000 м и от сняг. На места ще прегърми. Вятърът ще е умерен до силен, по билата предимно от север, североизток. Максимална температура на 1200 метра около 7°, на 2000 метра около 1°. Над Черноморието ще преобладава облачно време, с превалявания от дъжд - предимно слаби. Ще духа слаб източен вятър. Максимални температури 14-16°.

ИЗГЛЕДИ ЗА 2 И 3 МАЙ

Облачно, с дъждовни интервали ще остане времето до края на седмицата. Намаления на облачността и по-малко превалявания ще има от началото на следващата седмица, когато и температурите слабо ще се повишат. Максималните температури ще са между 16-18°, а минималните - 4-7 градуса.

- ПЕТЪК, 1.05.2009
06.00 Новини	18.20 Игрален филм: "Казанджии"
06.05 "Федералният съдия"	18.40 Празничен концерт с участието на Йосиф Кобзон, Алсу, Тамара Гвердцители и ансамбъл "Непоседи"
07.00 Новини	20.10 Филм: "Операция "Ъ" и други приключения на Шурик"
07.10 Филм: "Прилепът"	22.00 Време
09.30 Филм: "Станете ми съпруг"	22.20 "Клубът на веселите и находчивите". Висша лига
11.00 Новини	00.30 Филм: "Кин-дза-дза!"
11.10 Бенефис на Юри Галцев и Генади Ветров	02.45 Филм: "Плещеницата на Александър Невски"
13.00 Новини	04.50 "Искам да знам"
13.10 Филм: "Пролет на улица Заречна"	05.20 Сериал: "Горещ лед"
14.50 Филм: "Кралицата на бензиностанцията"	
16.10 "Ералаш"	
16.35 "Кучето Барбос и необичаен марафон"	
16.45 Премиера "Триютът на комедиантите"	

ЦИФРОВОЕ ТЕЛЕСЕМЕЙСТВО ПЕРВОГО

ЗОДИАК

ОВЕН

Днес ще се чувствате доста по-трезви и с желание да се справите с всички досадни ангажименти. Практичността в работата ще е основен акцент. За съжаление ще трябва да разчитате главно на себе си, защото колегите ви ще са доста разсеяни или просто ще отсъстват.

ТЕЛЕЦ

Днес ще сте изпълнени с ентузиазъм и ще имате толкова много идеи. Необходимостта от внимание, която ще изпитвате, може дори да ви създаде проблеми. Опитайте да канализирате тресящите ви енергии в някакъв вид творческа дейност.

БЛИЗНАЦИ

Днес ще сте по-склонни да мислите за дома си, ще търсите упование в нещо сигурно и стабилно. Настроенията ви ще са доста променливи и наистина е добре да потърсите мир и спокойствие.

РАК

През този ден може да сте доста разпилени, затова от сутринта си начертайте задачите. Ангажименти няма да ви липсват, но не разчитайте много на сериозността на хората, по-добре се осланяйте на себе си.

ЛЪВ

Ще бъдете доста заети. Възможно е да се наложи да пътувате малко повече. Телефонните разговори ще са повече от обикновено, но резултатите няма да са особено съществени. Избягвайте да харчите твърде много.

ДЕВА

Общуването днес ще има огромно значение за вас. Не демонстрирайте пристрастията си. Днес ще сте доста словоохотливи, внимавайте да не прекарате целия ден само в разговори, все пак трябва да свършите това-онова.

ВЕЗНИ

Отложете решаването на важни финансови въпроси, сигурно съвсем скоро ще имате добри приходи и тогава ще е по-лесно да се справите с проблемите. Опитайте се да овладеете раздражителността и нетърпението си.

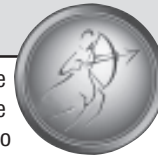
СКОРПИОН

Ден, по-скоро за интелектуални занимания. Задачите ви ще са задвижени и днес може да си позволите малко повече време за собствения си персона. Не бъдете твърде екстравагантни в покупките си.

СТРЕЛЕЦ

Ще усетите силата на конкуренцията. Вие сте достатъчно добри професионалисти, за да се притеснявате, че някои може да ви изместят, но добре е да се покажете в най-добрата си светлина.

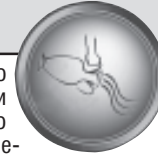
КОЗИРОГ

За разлика от предходните дни днес ще се чувствате доста по-бодри и оптимистично настроени. Ще имате доста възможности и няма да ви липсва енергия за осъществяването им, само не се разпилявайте в безсмислени разговори.

ВОДОЛЕЙ

Ще имате желание за промяна, но естествено това ще се окаже несериозно. Мнителността ви може и да има известно основание, но защо да си тровите нервите с подобни мисли, гледайте по-оптимистично на света.

РИБИ

Контактите с другите ще са от съществено значение. Денят е добър за подписване на договори, макар че е добре да внимавате с униформените служители. Не карайте твърде бързо, за да си нямате работа с контролните органи по пътищата.

Двойни премии в Пирин

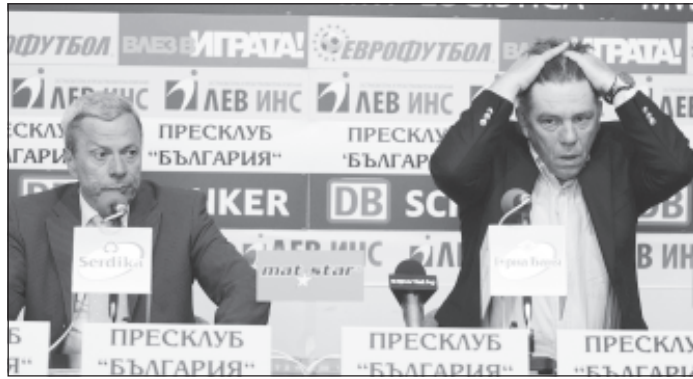
БФС глоби отбора с 1000 лв.

ТАНЬО ВАСИЛЕВ

Футболистите на Пирин ще получат двойни премии за успеха с 1:0 срещу Левски в полуфиналите от турнира за Купата на България. "Размерът на премията е регламентиран в правилника на клуба. Въпреки че не сме богат отбор, смятам, че момчетата ще бъдат доволни", заяви членът на Надзорния съвет на Благоевградчани Петър Байкушев на специална пресконференция след историческата победа, класирала отбора за първи път на финал за Купата на България. Според него играчите са изиграли най-силния си мач през пролетта и са острили един от най-добрите отбори в елита. "Има опити за обезценяване на постигнатото от нас, но истината е, че Пирин даде всичко от себе си. Да победиш последователно ЦСКА и Левски не се случва всеки ден", каза още той и допълни, че основната

цел пред тима е спечелването на трофея. Старши треньорът Наджи Шенсой похвали футболистите си за положените усилия. "Играчи като Спас Делев, Драги Коцев и Борис Галчев развиха страхотни качества за кратък период от време", заяви спецът. Той прикани феновете за още по-голяма подкрепа на отбора.

Участието на един от героите в мача срещу "сините" Спас Делев в мача срещу Миньор от 25-ия кръг на "А" група в неделя е под въпрос. Нападателят получи болки в края на мача с Левски и беше закаран в болницата в Благоевград. Той е вече изписан от лечебното заведение. Делев ще премине нови изследвания и според изпълнителния директор Малин Халачев шансовете му да играе в неделя не са големи. "Състоянието му е добро. Припадането може единствено да бъде

Петър Байкушев (вляво) и Наджи Шенсой

свързано с настилка, която изкара преди известно време. Твърденията, че мускулният спазъм се дължи на употреба на допинг е абсолютна глупост", обясни Байкушев и добави, че е рано да се говори за трансфер на Делев в друг клуб.

Междувременно Дисциплинарната комисия на БФС глоби Пирин с 1000 лв. за хвърлени предмети на феновете по време на полуфиналния мач с Левски.

ГЛЕДАЙТЕ

Футбол	ПЕТЪК
	16.00 ч. Черно море - Беласица Ринг ТВ
	СЪБОТА
	13.00 ч. Вихрен - Славия ТВ2
	20.00 ч. Литекс - Локо Пд Ринг ТВ
	Черноморец - ЦСКА БНТ
	НЕДЕЛЯ
	13.00 ч. Локо Сф - Локо Мз Ринг ТВ
	19.30 ч. Левски - Сливен ТВ2
	ПОНЕДЕЛНИК
	16.00 ч. Ботев - Спартак Вн Ринг ТВ
	СЪБОТА ПО ТВ7
	20.45 ч. Реал М - Барселона
	23.00 ч. Вилярал - Севиля
	НЕДЕЛЯ ПО СПОРТ 7
	18.00 ч. Ла Коруня - Вальядолд
	20.00 ч. Еспаньол - Валенсия
	22.00 ч. Бетис - Атлетико М

ПИРИН И МИНЬОР ИГРАЯТ В НЕДЕЛЯ

СТК на БФС премести мача от 25-ия кръг в "А" група Пирин - Миньор в неделя от 18.00 ч. вместо в събота. Решението е по настояване на двата отбора, които играха в сряда в полуфиналите за Купата на България.

ПРЕМЕСТИХА ДНЕС МАЧА АКАДЕМИК - МОНТАНА

СТК на БФС премести днес от 18.00 ч. мача от 23-ия кръг на Западната "Б" група Академик (Сф) - Монтана по взаимна договореност на двата клуба. В събота от 18.00 ч. са срещите Ком-Миньор - Видима Раковски, Чавдар (БС) - Пирин (ГД), Балкан - Марек, Спортист (Св) - Етър, Чавдар (Етр) - Бели орли, Рилски спортист - Ботев (Крив). Пирин (Бан) почива.

ДВАМА СЕ ВРЪЩАТ В НАФТЕКС

Футболистите на Нафтекс Цветомир Валериев и Велин Дамянов вече тренират наравно с останалите си съотборници, съобщиха от клуба. Валериев и Дамянов пропуснаха 2 мача заради травми. Те са на линия за гостуването на Локомотив в Стара Загора за мача от 23-ия кръг на Източната "Б" група в събота. Тогава са и останалите срещи от кръга: Дунав - Берое, Несебър - Спартак (Пд), Черноморец (Балч) - Светкавица, Волон - Свиленград, Миньор (Рад) - Родопи и Марица (Пд) - Любимец. Калиакра почива.

ЛЕВСКИ СИКОНКО НА 1/2 ФИНАЛ ЗА КУПАТА

Шампионът Левски Сиконко разби с 3:0 гейма (25:18, 25:18, 25:15) Черно море БАСК и се класира на 1/2 финал в турнира за Купата на България по волейбол в Пазарджик. Николай Учиков завърши с 12 т. за "сините". Двубоя наблюдава новият национален селекционер Силвано Пранди. Марек Юнион Ивкони победи Арда с 3:0 гейма (25:16, 26:24, 25:22).

ТОТО 2 35-И ТИРАЖ

6 от 49
I теглене: 4, 22, 25, 30, 36, 49
II теглене: 1, 6, 12, 13, 37, 49
III теглене: 7, 11, 23, 24, 28, 45

6 от 42
I теглене: 5, 15, 20, 21, 38, 40
II теглене: 5, 6, 19, 38, 39, 41
III теглене: 20, 25, 36, 38, 41

5 от 35
I теглене: 2, 4, 5, 10, 26
II теглене: 5, 6, 14, 17, 18
III теглене: 15, 19, 21, 33, 35

Тото Джокер
Печеливши позиции: 4, 5, 9
Печеливши числа: 8, 5, 9

СНИМКИ БГНЕС

Йоан Гуркюф (вдясно) вкарва гол за 3:2 срещу Рен в отложен мач от 33-ия кръг на френската Лига 1. Нападателят отбеляза 2 гола за успеха като гости, с който Бордо доближи лидера Марсилия на 2 т. и дръпна с 4 пред шампиона Лион

ЛЮБО ПЕНЕВ: Чакат ни 6 финала

Старши треньорът на ЦСКА Любослав Пенев заяви, че всеки от 6-те мача на отбора до края на шампионата ще бъде като финал. Той призна, че не е притеснен от факта, че в следващите кръгове шампионите ще се изправят срещу по-добри съперници от тези, с които играха досега. По думите му предстоящото гостуване на Черноморец ще бъде много оспорвано. "Познавам добре Краси Балъков и съм сигурен, че той ще изиска пълно раздаване от своите играчи", коментира Пенев и допълни, че изкуственият терен на ст. "Лазур" ще бъде пре-

димство за домакините. "Не сме свикнали да играем на подобно покритие, но това не трябва да ни бъде оправдание. Съществува риск от контузии, но той важи за всички отбори, гостуващи в Бургас", каза още Пенев и добави, че не смята да пази нито един от футболистите си преди "вечното дерби" с Левски на 9 май. "Вярваме на българските съдии, те не са по-лоши от чуждите. Засега се справят добре, но в крайна сметка няма безгрешни хора", завърши той. Срещата Черноморец - ЦСКА е утре от 18.00 часа и ще бъде предавана по БНТ.

Балъков дари деца от СОС-Детски селища : Йовов аут за Сливен

Старши треньорът на Черноморец Красимир Балъков, който е посланик на добра воля на Детски селища за България, раздаде подаръци на питомци на интернатите, по време на откриване на новия МОЛ Бургас Плаза. В церемонията участваха и футболисти от отбора, както и представители на компанията "Спорт депо", открили фирмен магазин в МОЛ-а. Те подариха на децата от селищата ролери, волейболни топки, скейтбордове, комплекти за бадминтон и игри. Във връзка с публикации в печата и електронни сайтове, по повод сигнал на Ивайло Дражев до ДАНС, главния прокурор, Агенцията за финансово разузнаване, Комисията по младежта и спорта при Народното събрание и Държавната агенция за хазарта, за участието на ПСФК Черноморец Бургас АД в уговорени мачове, от клуба ще извършат незабавна проверка. Оттам обявиха, че не участват в уговорени мачове и ще съдят Дражев за клеветата.

Един от основните футболисти на Левски Христо Йовов е под въпрос за вечното дерби срещу ЦСКА на 9 май. Крилото се контузи в полуфиналния мач срещу Пирин в Благоевград. Направените прегледи показват, че има разтежение на адуктора. Йовов ще пропусне мача срещу Сливен в неделя от 25-ия кръг на "А" група. Това е пореден удар за "сините". Срещу Пирин Левски игра без асовете Георги Петков и Георги Иванов и мароканец Юсеф Рабех.

Нападателят на Барселона Лионел Меси бе удостоен с приза "Легенда на Марка" от едноименния авторитетен испански всекидневник. Преди него приза са получавали звезди като Майкъл Джордан, Рафаел Нагал, Диего Марадона, Ланс Армстронг, Михаел Шумахер и др.

ДУМА	ИЗДАТЕЛ: „ДУМА 2008“ ЕООД	Телефон на читателя: 97 05 200
<p>Адрес на редакцията: София - 1784, бул. „Цариградско шосе“ 113 А, Факс: 975 26 04</p> <p>Автоматичен номератор 97 05 + Вътрешен номер</p> <p>www.duma.bg</p> <p>E-mail:duma@duma.bg</p> <p>Хонорари на външни автори се изплащат всяка сряда от 14 до 16 часа</p>	<p>БЪЛГАРИЯ: Александър Симова - 230; Ауга Паницян - 218; Десислава Велева - 230; Ева Костова - 229; Магдалена Тодорова - 246; Милена Николова - 247; Ралица Табакова - 230; ИКОНОМИКА: Мая Калпачка - 246; Мариела Илиева - 246; СВЯТ: Галина Младенова - 219; Калина Йотова - 220; Алберт Аврамов - 220; Петър Бочуков - 219; КУЛТУРА: Вилана Семерджиева - 240; Нагедна Ушева - 240; Аълбона Нейкова - 239; ОБЩЕСТВО: Велана Христова - 238; Ина Михайлова - 214; Васил Попов - 248; Лиляна Томова - 232; ЧЕТИВО: Пегаза: Борис Данков - 244; Негелник: Богдан Иванов - 225; Булевард: Гергана Алексова; Пардон: Чавдар Шлинов; СПОРТ: Владимир Николов - 245; Таньо Василев - 245; Кореспондент в Пловдив: Веселка Венкова, e-mail: vesselka_v@abv.bg, тел.: 032/601 893; ФОТО: Благобеста Цветкова-206; Мариета Томова - 206; Юрий Стоянов - 206; ГРАФИЧЕН ДИЗАЙН: Валентин Арсиров; Желязко Тенчев; Силвия Шопова; Симона Симеонова; Спасака Венева; Снежана Христова; ДОКУМЕНТАЦИЯ: Катерина Димитрова - 200; 226; НАБОР: Хрисула Василева - 227, e-mail: korespondenti@duma.bg; СИСТЕМЕН АДМИНИСТРАТОР: Иван Стоянов - 250; ПРОИЗВОДСТВО: Владимир Тополски; РЕКЛАМА: Габриела Найденова - 233; Петрана Сомлева - 205; Георги Томов - 221; Денис Романенко - 221, факс: 975-26-04; e-mail: reklama@duma.bg; Експонатор: 919758. 112; Печат: ИПК "Родина" АД - 1784 София, бул. "Цариградско шосе" 113а Номератор - 9752; Дистрибутори: ОБВ „Близнаци“ ЕООД - 02/962-23-23; "Национална дистрибуция" ООД - 02/975 20 35; РАЗПРОСТРАНЕНИЕ: Мирослав Александров, Ива Костадинова, Румяна Кирилова, Слаб Йорданов - 208, 203; abonament@duma.bg; ВРЪЗКИ С ОБЩЕСТВЕННОСТТА: Деля Йорданова - 207; Велислава Хубавий - 201, Каса - 97-05-249;</p> <p>Изпълнителен директор Николай Малинов Зам.-изпълнителен директор Павел Бебов</p> <p>Информациите в броя са подготвени от репортерите на вестника. Използвани са емисиите на БТА, "Фокус", "БГНЕС", БНР, "Франс прес", интернет и др. Ръкописи не се рецензират и не се връщат</p>	<p>Главен редактор Ивелин Николов</p> <p>Първи зам.-главен редактор Юрий Борисов yborisov@duma.bg</p> <p>Зам.-главен редактор Георги Георгиев ggeorgiev@duma.bg</p> <p>Отговорен секретар Ивайло Гиздов igizdov@duma.bg</p> <p>Основател Стефан ПрогеВ</p>

Юнайтед поведе с 1:0 на Арсенал

Бербатов игра 27 мин. като резерва в първия полуфинал за Шампионската лига

Вратарят на Арсенал Мануел Алмуния не успява да хване шута на Джон О'Шей в 17-ата мин., донесъл успеха на Манчестър Юнайтед с 1:0

Манчестър Юнайтед победи Арсенал с 1:0 в първия мач от английския полуфинал в Шампионската лига. Носителите на трофея спечелиха с гол на ирландския защитник Джон О'Шей в 17-ата мин. Тогава Майкъл Карик центрира от аутолинията и О'Шей простреля испанския вратар на лондончани Мануел Алмуния. Капитанът на националния отбор Димитър Бербатов остана резерва и смени започналия като титуляр този път Карлос Тевес в 67-ата мин. Тогава на терена се появи и Райън Гигс, който записа мач №800 с екипа на Юнайтед. Пред 75 000 зрители на "Олд Трафорд" испанският страж на Арсенал спаси отбора си от по-сериозна загуба. В 67-ата мин. шут на Кристиано Роналдо разтреса гредата зад Алмуния. В края капитанът на Юнайтед Рио Фърдинанд се контузи и няма да играе поне 2 седмици. Той ще пропусне реванша на 5 май на

"Емирейтс" в Лондон.

"Трябваше да водим с 3:0 още през първото полувреме, но и 1:0 си е победа. Арсенал играят добре като домакини, но ние пък сме добри като гости. Имаме футболисти, които винаги могат да отбележат гол. Най-хубавото е, че всички съотборници ме подкрепиха и най-вече сър Алекс Фъргюсън. Той ме викна в офиса си и ми каза, че ще съм резерва. Все пак само той решава и не мога да се сърдя. Видя се, че имаше умора в някои играчи, тъй като ни се събраха много мачове напоследък. Надявам се, че ще издържим до края на сезона", заяви Бербатов след мача.

"Можехме да вкараме поне 4 гола, но преди мача щях да бъда доволен на чиста победа, без значение каква. Сега Арсенал трябва да вкарва в реванша. Надявам се тогава и ние да отбележим полженията си", заяви сър Алекс Фъргюсън.

Австралийският плувец Ашли Дилейни демонстрира новите стартови блокчета, одобрени от ФИНА. Те имат наклонени стъпънки, система за отчитане на фалстарт и пособия за звуков старт

23 ГИМНАСТИЧКИ НА „ЖУЛИЕТА ШИМАНОВА“

23 гимнастички от 16 страни ще вземат участие в 42-рия турнир по художествена гимнастика за приз "Жулиета Шиманова" утре и в неделя. Надпреварата в Бургас е кръг от веригата Гран при с награден фонд 18 000 евро. От България ще участват Силвия Митева, Моника Минчева, Филип Фидерова и Таня Цекова.

ЛУКОЙЛ НАКАЗА МИТКО АНГЕЛОВ

Крилото на ЛУКОЙЛ Академик Димитър Ангелов беше отстранен от отбора до края на сезона. Причината за наказанието са репликите му към старши треньора Георги Младенов при загубата от Левски с 82:84.

ОЧАКВАЙТЕ СЕЛСКИ ТУРИЗЪМ

ДУМА

ХОТЕЛИ
КЪЩИ
ВИАИ
ПОЧИВНИ БАЗИ
И КОМПЛЕКСИ

ВСЕКИ ЧЕТВЪРТЪК

Шефът на УЕФА Мишел Платини (вдясно) връчи на английската футболна легенда сър Боби Чарлтън президентска награда на церемония преди първия полуфинал Манчестър Юнайтед - Арсенал. Чарлтън е вторият футболист, отличен с приза за изключителен принос към европейския футбол след Алфредо ди Стефано през 2008 г. Англичанинът е световен шампион от 1966 г., когато е обявен от УЕФА и за "Футболист на годината в Европа"

Всяка седмица
ДВА ПЪТИ
ще излиза
талон за
безплатна
обява!

ТЪРСЕТЕ ГО!

УВЕЛИЧИХМЕ
МИНИМАЛНАТА
ЗАПЛАТА С 60%

ТОВА НЕ Е
ДОСТАТЪЧНО

ЩЕ ПРОДЪЛЖИМ
ДА Я УВЕЛИЧАВАМЕ

ЗА СИЛНА ИКОНОМИКА

БСП
www.bsp.bg

Свинският грип гони феновете на Ф1 от Испания

Посещаемостта на Гран при на Каталуния ще бъде значително намалена заради риска от глобалната пандемия от свински грип. Организаторите на старта за Гран при на Испания в неделя очакват хиляди фенове да не присъстват на пистата "Барселона" поради факта, че този район е един от най-кризисните в Европа.

Междувременно шефът на Формула 1 Бърни Екълстоун заяви, че състезанията могат да бъдат още по-шумни и блякави, но интересът е несравним с футбола, защото в "кралските гонки" няма звезди от ранга на Дейвид Бекъм и Лео Меси.

Международната федерация по автомобилнизъм (ФИА) пък реши от 2010 г. във Формула 1 да се съставят 26 пилоти, т.е. отборите да бъдат увеличени с 3. "Смятаме, че конкуренцията в техническата надпревара е в основата на Формула 1. Точно това трябва да бъде засилено, но в рамките на силни, отговорни и оригинални конструктори, а не в разходи", обявиха от ФИА. През 2010 г. отборите от Формула 1 ще имат максимален "доброволен бюджет" от 40 млн. англ. лири (59,3 млн. долара). Тимове, които доброволно ограничат бюджета си, ще получават по-голяма техническа свобода.

САЩ губи от Швеция на СП по хокей

САЩ отстъпи с 5:6 след продължение от Швеция в последния си мач от група С на Световното първенство по хокей на лед в Швейцария. Въпреки загубата "янките" завършиха първи в групата и се класираха за втората фаза, където ще играят срещу Франция, Русия, Швейцария, Латвия и Швеция. В последния мач в група D Чехия загуби от Финландия с 3:4, но и двата отбора продължават във II етап заедно с Канада, Беларус, Словакия и Норвегия.